

Dünyayı sarsan altmış yıl

Günümüz dünyasında proletarya devrimi ve sosyalizm için nesnel koşullar her zamankinden daha çok olgunlaşmıştır. Dünya devrimi-

nin yeni dalgası, gerek maddi koşullar ve gerekse tarihsel deneyim bakımından, çok daha ileri bir noktadan işe başlayacak ve bu kez nihai zafer için koşullar her

bakımdan daha uygun olacaktır.

TKİP Merkez Yayın Organı
EKİM'in Aralık 2017 tarihli 309. sayısından alınmıştır...

s.14

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı 2022 / 32
08 Kasım 2022

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak75.net

Ekim Devrimi'nin 105. Yılında...

Sosyalizm günceldir!

3

Ekim Devrimi yol gösteriyor!

Haramilerin saltanatına karşı cenneti Heryüzüne indirmek görevi tarihsel olarak tüm işçilerin mücadelelerinin sonucu açığa çıkacaktır.

11

Acarsoy Tekstil direnişinin gösterdikleri

Acarsoy işçisinin kazanması için taban örgütlenmesinin sağlanması ve dışı dış bir mücadelenin örgütlenmesi dışında başka bir seçenek yoktur!

19

"Dünyadaki durum en kötü senaryoya doğru gidiyor"

Çıkış yolu, insanlığı çöküşten kurtarmak için emperyalizmi tarihin çöplüğüne atmak ve sömürsüz sosyalist bir dünyanın inşasını başlatmaktır.

Avrupa'da güçlenen sınıf mücadelesi- A. Engin Yılmaz

s.16

Doğu Akdeniz'de kartlar karılıyor

s.18

Ekim Devrimi'nin 105. yılında...

Sosyalizm günceldir!

Küresel ölçekte derinleşen servet-sefalet uçurumu, görülmemiş boyutlara ulaşan açlık ve yoksulluk, insan kırımına dönüşen pandemi süreci, sonu gelmeyen çevresel yıkım, emperyalist hegemonya mücadelesinin döne döne ürettiği savaşlar... Günümüz dünyasına rengini veren tüm bu olay ya da sorunlar yumağının gerisinde, burjuvazinin sınıf iktidarına dayalı, artı-değer sömürsü ve sermaye birikimi üzerinde yükselen kapitalist düzen yer almaktadır. Kapitalist sistemi belirleyen ve yapısal nitelikte olan çok yönlü krizler ise, bütünlüğü içerisinde bu sorunları ağırlaştırmakta, yaygınlaştırmakta ve her birini kendi içerisinde alabildiğine derinleştirmektedir.

Zira, on yılların birikimi üzerinde yükselen ve yeni boyutlar kazanan ekonomik-mali krizin faturası gün be gün kabarmakta, bu ise küresel ölçekte işçi sınıfı ve emekçilerin omuzlarına yeni yükler bindirmektedir. Bugün emekçilerin gelirleri sistematik olarak erirken sömürü yoğunlaşmakta, çalışma koşulları ise alabildiğine vahşi biçimler almaktadır. Pandemi koşullarının da etkisiyle ekonomik kriz yeni boyutlar kazanırken, ortaya çıkan tablo kelimenin tam anlamıyla insani kriz noktasına ulaşmış bulunmaktadır.

Emperyalistler arası egemenlik mücadelesi ve bunun tetiklediği hegemonya krizi ise Ukrayna örneğinde olduğu gibi giderek bütün bir insanlığı tehdit eden savaşları tetiklemektedir. Gelineyen emperyalist güçler, mevcut dünya düzeninde egemen konuma gelmek, pazar ve hammadde kaynaklarını yeniden paylaşmak adına doğrudan karşı karşıya gelmekte, dahası bunun için nükleer silahların devreye sokulabileceğini alenen dillendirmekte dahi sakınca görmemektedir. Bu kadarı bile emperyalist-kapitalist sistemin kriz ve çelişkilerinin ne denli keskinleştiğini gözler önüne sermeye yetmektedir.

Bugün emperyalist kapitalizm, insan soyunun yanı sıra bütün bir dünya ve canlı yaşam için de açık bir tehdit haline gelmiş bulunuyor. Zira, emperyalist tekeller krizden çıkış adına sadece emek sömürsünü yoğunlaştıran politikalar ya da toplumsal-tarihsel birikimi yıkıma uğratan savaşlara yönelmiyorlar. Bunlar-

la birlikte telafisi güç çevresel yıkımlar yaratan rant politikaları ile yeni yağma alanları açarak ya da endüstriyel tarım, hayvancılık vb. politikalarla ihtiyar dünyamıza da muazzam derecede faturalar çıkarıyorlar. Öyle ya, kapitalist üretimin mantığı her koşulda büyümeye, artı-değer sömürsünün ve sermaye birikiminin kesintisiz devamına dayalıdır.

Tüm bu gerçekler, çok yönlü krizleri derinleşen kapitalist-emperyalist sistemin, insanlığı ve dünyamızı büyük bir yıkımın içerisinde sürüklediğini tartışmasız bir şekilde ortaya koymaktadır. Bu yönüyle kapitalizm, insanlığın gelişimi ve tarihsel ilerlemesinin önündeki en büyük engel haline gelmiş bulunmaktadır. Dolayısıyla "Ya barbarlık içinde çöküş ya sosyalizm!" ikilemi dünya çapında ve tüm somutluğu ile karşımızda durmaktadır.

ÇELİŞKİLER DERİNLEŞİRKEN...

"-Kapitalist-emperyalist dünya düzeni halen bütünsel bir kriz içindedir. Kriz çok boyutludur; toplumsal yaşamın ve uluslararası ilişkilerin tüm alanlarını kapsamaktadır. Kriz koşullarının da özel etkisiyle, sisteme karakterini veren başlıca çelişmeler günden güne keskinleşmektedir.

- Kapitalist dünya sisteminin halihazırda en büyük başarısı, yarattığı tüm sorunlara rağmen krizi yönetebilmesidir. Bunu temelinde işçi sınıfını denetim altında tutabilmesinin borçludur. Bu sayede, en gelişmiş emperyalist ülkeler de dahil, krizin faturası sistemli biçimde emekçilere ödetilmektedir.

-Ekonomik kriz ve bunun körüklediği kıyasıya rekabetin yanı sıra, dünya ölçüsünde kızışan emperyalist nüfuz mücadeleleri, artan silahlanma, sonu gelmeyen emperyalist müdahale ve savaşların yarattığı ağır faturalar, emperyalist burjuvaziyi bu tutumu süreklileştirmeye yöneltmektedir. Yeni tarihi dönemin katıllıkla dayattığı bu tutum, kaçınılmaz biçimde emek-sermaye çelişkisini keskinleştirmekte, işçi sınıfı ve emekçilerin hoşnutsuzluğunu günden güne büyütmektedir. Sınıf ve kitle hareketlerindeki yaygınlaşma ve süreklilik bunun göstergesidir." (TKİP V. Kongresi, tkip.org)

Kapitalist emperyalizmin ağırlaşan

krizleri, toplum yaşamında ve uluslararası mecrada bir dizi çelişkiyi de her geçen gün derinleştiriyor. Özellikle ve öncelikle emek ile sermaye arasındaki çelişkiyi.

Zira artan sömürü koşulları, açlık, yoksulluk ve yoksunluk, servet ile sefalet arasındaki uçurum sosyal bunalımı derinleştirmekte, dünya ölçeğinde işçi sınıfı ve emekçilerin öfkelerini büyütmektedir. Bu durum nesnel olarak işçi sınıfı ve emekçileri burjuvazi ile karşı karşıya getirmekte, kimi zaman yerel kimi zaman ülke sathına yayılan sınıf ve kitle hareketlerinin yaşanmasına yol açmaktadır. Dün Mısır ve Tunus'ta, bugünse İran, Sri Lanka vb. ülkelerde yaşanan halk isyanları; ABD'den AB ülkelerine uzanan sınıf ve kitle hareketleri bu gerçeğin tartışmasız örnekleridir.

Öte yandan, bir dizi ülkede emperyalist savaş ve saldırganlığa, doğa ve çevrenin yıkımına, başta kadınlar olmak üzere ezilen toplumsal kesimlere dönük baskı ve saldırılara karşı öfkenin büyüdüğü, kitlelerin bu türden toplumsal-sosyal sorunlar üzerinden sık sık sokaklara indiği bir tarihsel dönemden geçiyoruz.

Kapitalist krizin keskinleştirdiği çelişkiler üzerinden gündeme gelen halk isyanları, sosyal-toplumsal mücadeleler, sınıf ve kitle hareketleri henüz düzen sınırlarını aşan bir nitelik taşımasa da, henüz açık bir sosyalizm perspektifinden yoksun olsa da kitlelerin devrimci isyanının alttan alta mayalandığından kuşku duymamak gerekiyor. Zira dünya olaylarının seyri toplumsal mücadelelerin giderek ön plana çıkacağı bir döneme girildiğini gösteriyor.

EKİM DEVRİMİ'NİN 105. YILINDA: SOSYALİZM GÜNCELDIR!

"İnsanlık yeni bir bunalımlar, savaşlar ve devrimler dönemine girmiş bulunmaktadır. Bunalımlar ve savaşlar halen günümüz dünyasına damgasını vuran yakıcı olgulardır. Birbirine sıkı sıkıya bağlı bu iki olgusal gerçek yeni bir devrimler döneminin de dolaysız bir habercisidir. Dünya işçi sınıfı ve emekçilerinin kapitalist bunalımların ve emperyalist savaşların büyük yıkım ve acılarına yanıtı bir kez daha devrimler olacaktır. Dünyanın dört

bir yanında ve elbette Türkiye'de de." (TKİP III. Kongresi, tkip.org)

Büyük Sosyalist Ekim Devrimi bundan 105 yıl önce, bunalımlar ve savaşlarla belirlenen bir dönemde, çelişkilerin yoğunlaştığı, krizlerin üst üste bindiği Çarlık Rusya'sında, Bolşevik Parti önderliği altında kenetlenmiş Rusya proletaryasının eseri oldu. Bir başka ifade ile, devrimci bir önderliğe ve örgütlü bir hazırlığa sahip olan Rusya işçi sınıfı kendisine dayatılan çok yönlü yıkıma, açlığa, yoksulluğa, savaş ve saldırganlığa devrimle yanıt verdi. Hala daha aşılamamış olan bu büyük tarihsel olay, günümüz işçi sınıfı ve emekçilerine yürünmesi gereken yolu göstermektedir.

Zira Ekim Devrimi kapitalist sömürden, emperyalist yağmadan, savaş ve saldırganlığın ağır yıkımından, ulusal ve cinsel baskı ve sömürden, kapitalizmin yarattığı diğer tüm eşitsizliklerden kurtulmanın yolunu açmakla kalmadı; aynı zamanda kapitalizme has bu belalardan gerçek ve kalıcı kurtuluşun sosyalizmle mümkün olabileceğini de ortaya koydu. Devrimle birlikte üretim ilişkilerinde; kadın sorunu, ulusal sorun, eğitim, sağlık vb. toplumsal yaşamın bir dizi alanında sosyalizmin inşası yolunda atılan ilk adımlar ve ortaya çıkan somut deneyimler dahi bunun en somut örnekleri olarak yerli yerinde durmaktadır.

Dolayısıyla Büyük Sosyalist Ekim Devrimi, içinde bulunduğumuz bunalımlar ve savaşlar döneminde işçi sınıfı ve emekçilerin kutup yıldızı olmaya devam ediyor. Ekim Devrimi, kapitalist barbarlığın insanlığı büyük bir yıkımın eşiğine sürüklediği günümüz dünyasında sosyalizmin güncelliğini ve yakıcılığını bütün bir deneyimi ile ortaya koyuyor. Tam da bu nedenle, bugün kapitalist sömürünün ve emperyalist barbarlığın bedelini en ağır şekilde ödeyen, öfkesi büyüyen ve yer yer sokakları tutuşturan işçi sınıfı ve emekçiler yüzünü bir kez daha Ekim Devrimi'ne, bu büyük devrimin ders ve deneyimlerine dönmelidir. Zira Ekim Devrimi ve sosyalizm geçmişte kalan bir deneyim değil, tersine insanlığın geleceğini temsil etmektedir ve sosyalizm insanlığın kurtuluşu mücadelesinde tüm güncelliği ve yakıcılığı ile kendisini dayatmaktadır.

105 yıl önce insanlık yeni bir dünyanın kapısını araladı...

Ekim Devrimi yol gösteriyor!

İnsanoğlu tarih içinde birçok önemli olaya, savaşa, kuruluşa ve yıkılışa tanıklık etti. Çağlar değişti, sınırlar değişti, yıkılmaz denilen birçok uygarlık tarihinin bu akışı içinde yok oldu. Bu ilerleyiş içinde en önemli tarihlerden biri 7 Kasım 1917'dir. Bu tarihte Rus işçi sınıfı kendisinin ve başta köylülük olmak üzere diğer emekçilerin ekmek, barış, özgürlük taleplerine kulaklarını tıkayan burjuva geçici hükümeti yıkmıştır. Yerine işçi, asker ve köylü meclislerine dayanan kendi iktidarını kurmuştur.

Bu devrim yalnızca Rusya'da değil tüm Avrupa'da işçi sınıfı ve emekçiler için umut olmuştur.

Dünyanın birçok yerinde işçi sınıfı, emekçiler ve ezilen hakların mücadelesine güç katmıştır.

20. yüzyıl çok sayıda devrime sahne olsa da bu devrimlerin hiçbiri Ekim Devrimi'nin yol açtığı etkiyi sağlayamamış, onu pratik ve teorik olarak aşmayı başaramamıştır.

Ekim Devrimi'nin eseri olan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği, gerek içerdeki düşmanlarının gerekse emperyalist dünyanın kuşatması sonucu yıkılmış olsa da, bu büyük işçi devrimi bugün hala işçi sınıfı ve emekçilerin mücadelesine yol göstermeye devam etmektedir.

Kapitalist dünyanın tüm çarpıtmalarına rağmen Ekim Devrimi işçi sınıfına aittir. Bugün hala tüm sömürücü ve zorbalardan ondan nefret ve tiksintiyle söz etmesinin nedeni budur. Bu devrim ile ayaklar baş olmuş, Paris Komünü'nden sonra ilk defa emekçiler kendi kaderlerini kendi ellerine almışlardır. Yoksul köylülüğün desteği ile iktidara gelen işçi sınıfı yalnızca mevcut düzeni yıkmaya gücüne değil, aynı zamanda o ana kadar görülmemiş yepyeni bir düzeni kurma gücüne sahip olduğunu ortaya koymuştur. Emperyalist devletlerin ambargolarına, içerdeki işbirlikçilerinin sabotaj ve provokasyonlarına rağmen, işçi-emekçi demokrasinin ürünü olan yepyeni bir özgür ve eşit cumhuriyetler birliğinin temellerini atılmıştır.

EKİM DEVRİMİ DÜNYA İŞÇİLERİNE NEVİ GÖSTERDİ?

Lenin Büyük Ekim Devrimi ile ilgili olarak, "Bu ilk zafer, nihai zafer değil henüz" demişti. 7 Kasım 1917 tarihi, prole-

ter devrimler çağının başlangıcı olarak tarihe notunu düştü. İşçi sınıfı bundan 105 yıl önce bir ülkeyi yönetebileceğini gösterdi.

Sovyetler Birliği devrimden yıkılışına kadar dünya işçi sınıfına hem birçok kazanım bıraktı hem de geleceğin dünyasına ilişkin açıklıklar sağladı. Ekim Devrimi dünyanın emekçi halklarına sömürsüz, özgür ve eşit bir dünyanın kurulabileceğini gösterdi.

Bugün ise burjuvazinin iktidarı altında milyonlar açlık, savaş, işsizlik, salgınlardan dolayı ölüyor, sömürülüyor ve acı çekiyor. Kapitalizm dünya işçilerine hiçbir gelecek vaat edemiyor. Doğası gereği sınıflar arası uçurumu derinleştiriyor, yağma ve talana yeni boyutlar kazandırıyor, emek sömürsünü azgınlaştırıyor.

İlk zaferi dünya işçilerine miras bırakanlar, yeni bir çağı açıp buzu kıranlardan bu yana devrim ve sosyalizm mücadelesi güncelliğini koruyor. Proleter devrimler çağı içindeyiz. Devrim davası için her şeyini ortaya koyacak sınıfın öncü partisi ile buluşan işçi sınıfının neler başarabileceğini biliyoruz. Haramilerin saltanatına karşı cenneti yeryüzüne indirmek görevi tarihsel olarak tüm işçilerin mücadelelerinin sonucu açığa çıkacaktır.

Nihai zafer için emeğin kurtuluşu mücadelesini büyütelim!

Ek-1 EMEKÇİ VE SÖMÜRÜLEN HAKLAR BİLDİRGESİ'NDEN..

1. Toprağın özel mülkiyeti kaldırılmıştır. Tüm yapılar, demirbaş ve hayvan varlığı ve tarımsal üretime yarayan öteki gereçlerle bütün toprak, tüm emekçi halkın mülkü ilan edilmiştir.

2. Emekçi halkın sömürücüler üzerindeki iktidarını sağlama ereğiyle ve fabrikaların, işyerlerinin, madenlerin, demir yollarının ve öteki üretim ve ulaştırma

araçlarının tamamen işçi ve köylü devletin mülkiyetine verilmesini hazırlayan ilk önlem olarak, İşçi Denetimi ve Yüksek Ulusal İktisat Konseyi Yasası onaylanmıştır.

3. Bütün bankaların işçi ve köylü devletin mülkiyetine verilmesi, emekçi yığınların sermaye boyunduruğundan kurtulma koşullarından biri olarak onaylanmıştır.

Ek-2 SOVYET SOSYALİST CUMHURİYETLER BİRLİĞİ'NİN KURULUŞ BİLDİRGESİ

Sovyet cumhuriyetlerinin kuruluşundan bu yana, dünya devletleri iki kampa ayrılmıştır: Kapitalizm kampı ve sosyalizm kampı.

Orada, yani kapitalizm kampında, ulusal düşmanlık ve eşitsizlik, sömürgeci kölelik ve şovenizm, ulusal baskı ve pogromlar, emperyalist zulümler ve savaşlar vardır.

Burada, yani sosyalizm kampında, karşılıklı güven ve barış, ulusal özgürlük ve eşitlik, barışçıl birlikte yaşama ve halkların kardeşliğe dayalı işbirliği vardır.

On yıllar boyunca kapitalist dünyanın halkların özgür gelişimini kapsayan milliyet meselesini çözmeye girişimleri, insanın insan tarafından sömürülmesi sistemiyle birleştirerek sonuçsuz kaldı. Aksine, ulusal çelişkilerin kargaşası giderek büyüdü ve kapitalizmin varlığını tehdit etmektedir. Burjuvazi halklar arasında işbirliği yapma konusunda güçsüzdü.

Sadece Sovyetler kampında, sadece nüfusun çoğunluğunu altında birleşen proletarya diktatörlüğü koşullarında, ulusal baskı tamamen yok edildi, karşılıklı güven ortamı yaratıldı ve halklar arasında kardeşliğe dayanan işbirliğinin temellerini atmak mümkün oldu. Sadece bu koşullar sayesinde Sovyet cumhuriyetleri tüm dünyanın emperyalistlerinin

iç ve dış saldırılarını geri püskürtmeyi başardılar. Ancak bu koşullar sayesinde iç savaş başarılı bir şekilde ortadan kaldırılabildiler, kendi kendine var olmalarını sağladılar ve barışçıl ekonomik yapıya başlayabildiler.

Ancak savaş yılları iz bırakmadan geçmedi. Yıkılan alanlar, durdurulan hasatlar, yıkılan üretici güçler ve savaştan miras kalan tükenmiş ekonomik kaynaklar, her cumhuriyetin ekonomik inşaat konusundaki ayrı çabalarını yetersiz kılmaktadır. Cumhuriyetlerin ayrı varlığı ile ulusal ekonominin restorasyonu imkânsızdır.

Öte yandan, uluslararası durumun istikrarsızlığı ve yeni saldırılara dair tehlike, kapitalist kuşatma karşısında Sovyet cumhuriyetlerinin birleşik bir cephesinin oluşturulmasını kaçınılmaz kılmaktadır.

Son olarak, sınıf doğasında uluslararası bir yapı olan Sovyet iktidarının yapısı, Sovyet cumhuriyetlerinin emekçi kitlelerini tek bir sosyalist çatıda birleştirmeye itiyor.

Tüm bu koşullar, Sovyet cumhuriyetlerinin dış güvenliği, iç ekonomik refahı ve halkların ulusal kalkınma özgürlüğünü sağlayabilecek bir birlik devletinde birleştirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Sovyet kongrelerinde yakın zamanda toplanan ve oybirliğiyle "Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği"ni kurmaya karar veren Sovyet cumhuriyetlerinin iradeleri, bu birliğin her cumhuriyet için gönüllü bir eşit halk birleşimi olmasını garanti eder. Birlikten özgürce ayrılma hakkının birliğe katılma konusunda gerek mevcut gerekse gelecekte ortaya çıkması gereken tüm sosyalist Sovyet cumhuriyetlerine açık olması, yeni birlik devletinin Ekim 1917'de atılan barışçıl birlikte yaşama ve kardeşlik işbirliğinin temellerinin değerli bir tacı olmasına ve dünya kapitalizmine karşı gerçek bir kale olarak tüm ülkelerin emekçi halkını Dünya Sosyalist Sovyet Cumhuriyeti'nde birleştirme yolundaki yeni ve kararlı bir adıma hizmet edecektir.

Biz, bu cumhuriyetlerin delegeleri, bütün bunları tüm dünyaya ilan ederek ve bize yetki veren Sovyet sosyalist cumhuriyetlerinin anayasalarında ifadelerini bulan Sovyet gücünün temellerinin dokunulmazlığını duyurarak, bir Kuruluş anlaşması imzalamaya karar veriyoruz: "Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği".

“Sahtekarların yüzyılı” başlıyor!

Sermaye iktidarının topluma hitabında gerçekleri bu kadar kaba şekilde ayaklar altına aldığı görülmemiştir. AKP-MHP rejimi belli aralıklarla ‘büyük balonlar’ şişiriyor, balonu sallayarak sahneye çıkan Tayyip Erdoğan ‘müjdeyi’ veriyor. Büyük bir seremoni organize eden kokuşmuş rejimin şefi ilan ediyor: “Cennet vatan yakında kurtuluyor. Şaha kalkıyoruz. ‘Dünyanın en büyükleri’ arasında yer almaya az kaldı. Hadi iyisiniz. ‘Dünya lideri’ sizi kurtardı...”

Bu büyük balonlar bulunan doğalgaz veya petrol rezervi olabileceği gibi, ‘büyük projeler’, ya da ‘2023, 2052, 2071 hedefleri’ de olabilir. Tümünün ortak özelliği ise, kullanım sürelerinin çok kısa olmasıdır. Büyük puntolarla, şaşalı seremonilerle topluma duyurulan ‘kurtuluş müjdeleri’ hiçbir şey olmamış gibi kısa sürede unutuluyor. Medyanın %95’ten fazlası Saray’dan beslendiği için, rejimin şeflerine, “o büyük balonlara ne olduğunu, ülkeyi neden uçurmadığını, topluma nasıl bu kadar büyük yalanlar söyleyebildiklerini” soran olmuyor. Tersine, Saray’dan beslenen ‘gazeteci’ kılıklı görevliler ‘gereğini yaparak’ büyük yalanın topluma yutturulması için tam kadro çalışıyorlar. Ne de olsa rejimin çöküşü ertelendikçe, önlerine yağlı kemikler atılmaya devam edecek.

ÇÖKÜŞ YAKLAŞTIKÇA ‘VİZYON’ BÜYÜTÜLÜYOR

AKP’nin ‘vizyon’ büyütme, belli tarihlere atıfla ‘hedefler’ ilan etmek, büyük balonlar şişirip dayanaksız vaatlerde bulunmak üzerine kurulu ‘sahtekarca siyaset yapma’ tarzı var. Bu dinci-ırkçı zihniyet gerçekliği kendi sefil çıkarlarına göre ‘eğme, bükme, çarpıtma, yok sayma, tersyüz etme’ konusunda hiçbir ölçü ya da sınır tanımıyor. Uzun yıllar önce 2023 ‘vizyonu’ veya ‘hedefleri’ ilan edilmişti. Belirlenen süre geçti, ülkeyi ‘şaha kaldırmak’ bir yana, yerin dibine batırdılar. Örneğin, nasıl bölüşüleceğinden bahşimsiz olarak kişi başına milli gelirin yıllık 25 bin dolara çıkacağını vaat etmişlerdi. 8-9 bin dolar bandına düştü. Bölüşüm ise sermaye lehine işçi ve emekçiler aleyhine daha da bozuldu. Düşen milli gelirden emekçilerin aldığı payda da büyük düşüşler yaşandı.

AKP ilk seçim hezimetini 7 Haziran

2015’te yaşadı. Artık dönüşü olmayan bir süreç başlamıştı. Rejim çıtayı yükseltti artık ‘2052 vizyonu’ndan söz etmeye başladı. Referandumda ikinci hezime-ti yaşadı, ancak geçersiz oyları sayarak %51 oranına ulaştı. Dinci-faşist anayasa değişikliğini çalıntı oylarla yapabildi. Tek adam rejimi kuruldu. Ancak bu rejim kurulduğu andan itibaren ülkeyi her açıdan bataklığa saplamaya başladı. 2020’lerde ‘2071 vizyonu’ daha sık dillendirilmeye başladı. AKP şefinin tekerlemeleri 2023, 2052- 2071 vizyonlarıyla süslendi. Bu tekerlemelerle ‘ebedi saltanat kurdum’ mesajı vermeye de çalışıyor.

Pandemi süreci, derinleşen ekonomik kriz, yağma ve talana dayalı Saray rejiminin ekonomik politikaları emekçileri derin bir yoksullaşma ile yüz yüze bıraktı. Dinci-faşist koalisyonun ‘olağan’ koşullarda seçim kazanma şansı ortadan kalktı. Elinde zorbalık dışında işe yarar bir araç kalmadı. Geline aşamada ise, on milyonlarca işçi ve emekçi açlık sınırının binlerce TL altında kalan bir gelirle hayatta kalmaya çalışıyor. Kokuşmuş Saray rejiminin çöküşüne doğru yol aldığı gündün güne belirginleşirken, Saray’ın büyük ağası bir kez daha hedef yükseltti. Artık ‘yeni vizyon’ 2123’e kadar uzatıldı. Bu balon şimdiye kadar şişirilenlerin en büyüğü oldu. Adına “Türkiye’nin yüzyılı” dendi. Dinciler, faşistler, mafyalar, Perinçek tayfası gibi Saray dalkavukları “yeni yüzyılı” inşa ederek “cennet vatan” düşünü gerçek kılmak için kolları sıvadılar. İşin başında, kapitalizmin siyasi alanda ‘ucube’ yaratma başarısının ‘numuneleri’ olan Tayyip Erdoğan, Devlet Bahçeli, Mustafa Destici (Büyük Birlik Partisi/BBP şefi), Doğu Perinçek gibileri var...

YAPILAN VE YAPILACAK OLANIN ZİDDİ VAATLER

20 yıldır iktidarda olan birilerinin gelecek yüzyılda gerçekleşecek vaatlerde bulunması, iflasın açık itirafıdır. Adamlar 20 yılda ülkeyi her açıdan daha berbat bir duruma getirdiler. Baskı, zorbalık, yağma, talan, adam kayırma, kutuplaştırma, mafyacılık, derin yoksulluk, yaygın sefalet, iş cinayetlerinde dünya birinciliği, genç kuşaklara kararmış bir gelecek, devlet kurumlarının Saray’ın aparatı haline getirilmesi, din istismarında tüm ölçülerin alt-üst edilmesi, Saray beslemesi

medya dezenformasyon yayması, sansür yasasıyla yandaşlığı reddedenlerin susturulması vb...

Kapitalist sistemin siyasi alandaki yansımaları olan AKP-MHP koalisyonu toplumun geniş kesimlerini sefalet mahkum ettiği için, büyük oranda kitle desteğini yitirdi. Şimdi biraz daha oy devşirmek hesabıyla 20 yılda genişletip derinleştirdikleri bataklığı kurutacaklarını vaat ediyorlar. Bu kapsamda bir sahtekarlığa rastlamak kolay değil. Toplumun aklıyla, bilinciyle, hafızasıyla, onuruyla pervasızca alay ediyorlar. “20 yılda hiç olmadığı kadar sizi sefalet mahkum ettik, demokratik hak ve özgürlüklerinizi ortadan kaldırdık, gericiliğin karanlığını her tarafa yaydık, grevleri yasakladık, sendika ve meslek örgütlerini ortadan kaldırmaya hazırlanıyoruz, biat etmeyen gazetecileri hapse attık, siyasi muhalifleri rehin aldık... Bunları yaptık ama gelecek yüzyılda her sorunu çözeceğiz, yine bize biat edin...” diyebilen bir vizyon vaat ediyor AKP şefi...

Demokrasi, laiklik, sosyal devlet, özgürlükler, barış, bilim, huzur, güven, istikrar... adam saydıkça sayıyor. Bu vaatlerin sıralanması, 20 yıldır bunların tersinin yapıldığını da kanıtıyor. 20 yılda iliklerine kadar çürüyen, tepeden tırnağa mafyatik bir yapıya dönüşen rejim, işbaşında bulunduğu yıllar içinde katmerleştirdiği sorunları, gelecek yüzyılda düzeltereğini vaat ediyor. Bu büyük sahtekarlık gösterisi, günlerdir Saray beslemeleri tarafından topluma pazarlanıyor.

“GEÇEN 20 YIL HAZIRLIK SÜRECIYDİ...”

‘Gereğini yapan’ Saray beslemesi ‘gazeteci’ kılıklılar, 20 yıllık AKP-Cemaat/ AKP-MHP iktidarının bir hazırlık süreci olduğunu söylüyor. Yani besleme takımına göre esas icraatlar şimdi başlıyor. Diğer bir ifadeyle eğer rejim çökertilemezse, “büyük icraatlara hazır olun” demeye getiriyorlar.

AKP şefi başta olmak üzere mafyatik

rejimin şeflerinin böyle hayaller beslediğinden kuşku duymamak gerek. “Büyük sahtekarların yüzyılı” başlarsa eğer, 20 yılda yaptıklarının çok daha beterini yapmaya devam edecekleri mesajını veriyorlar. Bu ise “faşizmden faşizm, sefaletten sefalet, madenlerde fabrikalarda inşaatlarda işletmelerde ölümden ölüm, çalışma koşullarında kölelikten kölelik vb... beğenin” demeye geliyor.

Vaatlerde bonkör olmaları, biat etmeyen bazı gazetecileri seremoniyi izlemek için çağırılmaları, bir takım ‘ulvi’ laflar etmeleri, “zehri balla kaplama” oyunundan başka bir anlam taşımıyor elbette. Kuşkusuz toplumun çoğunluğu, kendi güncel yaşamına bakarak sıralanan vaatlerin büyük bir sahtekarlık gösterisinden öte anlam taşımadığını görebilir.

EMEKÇİLER BUNA TAHAMMÜL EDECEK Mİ?

Kriz içinde debelenen vahşi kapitalizmin siyasi alandaki temsilcilerinin zorba, yozlaşmış, sahtekar, mafyalaşmış olmaları şaşırtıcı değil. ‘Siyaset yoğunlaşmış ekonomi’ denmiştir. Yani Saray rejimi Türkiye kapitalizminin krizinin siyasi yansımalarından başka bir şey değil. Kriz ne kadar derinleşir, siyaset ne kadar sahtekarlaşırsa işçi sınıfı ile emekçilere dayatılacak kölelik koşulları da o kadar ağır olur. Bu ise ‘sefaletin sürekliliği’ diye tanımlayabileceğimiz bir sürecin dayatılması demektir. ‘Sahtekarların yüzyılı’ başlamadan meslek odalarıyla birlikte sendikalar da hedefe çakılmış durumda. Sendikaların hedef almasını, tüm demokratik hakların gasp edilmek istendiğinin kanıtı saymak lazım.

Burada kritik sorun, işçilerin, emekçilerin rejimin dayatmalarına daha ne kadar tahammül edecekleri noktasında düşümleniyor. Süreç, işçi sınıfı ve emekçilerin ilerici/devrimci güçlerle faşist dayatmalara karşı mücadelede birleşmelerini zorlayan bir hatta ilerliyor. Bu birleşme sağlanabilirse eğer, ‘sahtekarların yüzyılı’ başlamadan çökecektir.

AKP'nin vizyonundan ülke güzellikleri

E. Eren Yılmaz

AKP'nin "Türkiye Vizyonu" olarak adlandırdığı ve yaklaşan seçim sürecinde propaganda edeceği başlıkları içeren belgesi açıklandı. Günler öncesinden iktidar ve medya olanaklarıyla büyük gürültüler eşliğinde Erdoğan tarafından açıklanan belgede hiçbir yenilik yok! Zira AKP-MHP iktidarının bu topluma söyleyebileceği ve sunabileceği hiçbir şey kalmamış durumda.

Erdoğan'ın açıkladığı "Türkiye Yüzyılı" belgesi adet olduğu üzere uzun bir tarihsel anlatımla, "kahramanlık dolu" tarihin devamcısı ve "geçmişte yarım kalmış" birçok şeyi "başarabilen", "kararlı iktidar" vurgularıyla bezenmiş 20 yıllık yıkım iktidarının cilalanmış övgüsünden ibaret. Tek fark, geçmişte kısa kısa yapılan ve birçok kez tekrarlanan bu konuşmaların, bu kez birleştirilmiş ve uzun bir anlatımla tek seferde yapılması.

Sonrasında ise 16 başlıkta Türkiye'nin "yeni yüzyılı" olarak ifade edilen ve barışın, huzurun, bilimin vs. diye uzayıp giden "yol haritası" açıklaması. Sermeyenin ve kendi kişisel iktidarının çıkar ve hedeflerini milyonlarca işçi ve emekçiyi yıkıma uğratarak sağlayan ancak bunu her seferinde "büyük Türkiye" söylemiyle pazarlama gayretine giren Erdoğan, ezberleri bozmadı ve seçim sürecine aynı yaklaşımlarla yürüyeceklerini ilan etti.

20 yıldır iktidarda olan bir partinin toplumun geniş kesimlerini karşı karşı-

ya bıraktığı yıkımın tozu dumanı ortada duruyor. Ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel enkaz yaratan, bu enkazın tüm ağırlığını işçi sınıfı ve emekçilere taşıyan politikaların devam edeceğini yeni bir şey söyleniyor gibi "müjdelemek", esasında hiçbir şey söylememektir. AKP ile birlikte sermayesini üçe beşe katlayan şirketler, yeni yetme zenginler, dizginsiz ve kuralsız sömürü olanaklarına kavuşan fabrikatörler, ülke hazinesini holding kasalarına bağlayanlar, ülkenin tüm değerlerine el koyarak semiren asalaklar, yandaşlıkta sınır tanımayanlar kuşkusuz bir heyecan duyabilir. Kurulan çarkın tam gaz devam edeceğine dair beyan;

sömürü, soygun, rant ve yağmanın yanı sıra mafyatik-kirli-kanlı işlerin de bu işlerden nemalanan kesimlerin de umutlarını diriltilebilir sadece. Görüldüğü kadarıyla "Türkiye Vizyonu" onlar için açıklanmış durumda. Seçimlere kadar tam bir seferberlik halinde çalışmak ve açıklanan hedeflere ulaşmak için toplumun "ikna" edilmesine duyulan ihtiyacın vurgulanması buna hizmet ediyor.

AKP iktidara geldiği günden itibaren topluma birçok vaatte bulundu. Adaletten, eşitlikten, özgürlükten, ekonomik ve sosyal gelişmişlikten söz etti. Doğaya ve insana saygılı projelerden bahsetti. Yoksulluğu, yolsuzluğu ve yasaklara son

vereceğini açıkladı. Geline her şeyin karşılığı, AKP şefinin ikide bir övünç kaynağı olarak ifade ettiği 20 yıllık süreç işçiler, emekçiler, kadınlar, gençler ve toplum için tam bir yıkım oldu. Toplumla ne söylendi ne vaat edildiye hepsinin içeriği sermayenin ve kendi iktidarlarının çıkarları üzerinden dolduruldu. Toplumun geniş kesimlerine ise propagandası kaldı. Adalet onlar içindi, ekonomik refah onlar içindi, bilim, insan hakları hep onlar içindi. Burjuva devlet mekanizmasının biçimsel birtakım işleyiş kuralları dahi, yasa-kural tanımaz bir yaklaşımla gününbirlik çıkarların hizmetine koşuldu. Sınırsız bir sömürü, soygun, yağma sürecine artan baskı, yasaklar ve zorbalık eşlik etti. İşçi ve emekçiler için, iktidarın yanında yer almayan herkes için kolluk seferber edildi, talimatla çalışan mahkemeler cezalar kesti, hapishaneler doldu taşıtı. Daha da uzatılabilecek bu liste ile kendilerine "Türkiye vizyonu" yaratanlar, ülkeyi çiftlikleri, işçi ve emekçileri ise marabaları haline getirmek için kolları sıvadılar/sıvıyorlar. Başarıp başaramayacakları ise işçi sınıfı ve emekçilerin, AKP-MHP iktidarının yarattığı yıkıma karşı, burjuva muhalefetinin boş avuntularını bir kenara bırakarak hakları, geleceği ve özgürlüğü için girişeceği mücadele belirleyecek. Yeni dönemin vizyonu işçi ve emekçiler açısından ancak böyle oluşturulabilir.

Ekonomik, siyasi, sosyal, ahlaki krizler içinde debelenen Saray rejiminin izlediği saldırganlık dizisinin bir yanını toplumsal muhalefete dönük baskı ve zorbalık izlerken diğer yanını ise kendi dışındaki her kesime düşmanlık tamamlıyor. Ülke dışına çıkacak gençleri "süfli amaçlar peşinde koşmak"la itham eden, işçi cinayetlerine "fitrat" diyen, TTB'yi ve başkanı Şebnem Korur Fincancı'yı "terörist" ilan eden, gazetecileri, aydınları "hain" diyerek hedef gösteren iktidarın saldırganlığı histerik bir hal almış bulunuyor.

Erdoğan, AKP'ye katılma töreninde "Kaç çocuğun var?" diye sorduğu Mehmet Ali Çelebi'ye "Çocuk çok önemli. Bak PKK'nın 5 tane, 10 tane, 15 tane var" dedi. Saray rejiminin şefinin ağzından dökülen bu sözler ilk defa söy-

"Türkiye Yüzyılı"nda Kürt düşmanlığı

lenmiyor. AKP-MHP iktidarının hastalıklı zihniyetini ortaya koyan bu ibretlik sözler, Kürt halkına düşmanlıkta sınır tanınmadığının yeni bir ifadesi. Bu sözler AKP-MHP iktidarının kodlarında olan ırkçılığın-şovenizmin dışavurumudur. Bu sözler "din kardeşliği" demagojisi yapan Tayyip Erdoğan ve şürekâsının bu konuda da riyakar olduğunun yeni bir göstergesidir sadece.

Saray rejimi Kürt halkına riyakarlıkta resmi ideolojinin devamcısıdır. Çocuk söylemleri ise MGK'nın 12 Aralık 1996'daki hükümete sunduğu "Kürt Raporu"nu akıllara getirdi. MGK'nın o tarihte hazırladığı "Kürt Raporu"nda 2025'te "Kürtlerin sayısının Türkleri

aşacağı" tespiti yer alıyor ve üçten fazla çocuk yapana ceza verilmesi öneriliyordu. Yıllar sonra Erdoğan'ın dilinden dökülenler bu zihniyetin izdüşümünü taşımaktadır.

***

Geçtiğimiz günlerde, TSK'nin Güney Kürdistan'da gerillalara karşı kimyasal silah kullanıldığı iddialarının araştırılmasını isteyen TTB Başkanı Şebnem Korur Fincancı hedef gösterilerek tutuklandı. Kürt basınına yönelik gözaltı terörü estirildi, milletvekillerine polis şiddeti uygulandı.

Sistemik olarak trmandırılan ırkçı-şoven saldırganlığın bir diğeri ise futbol maçlarında yaşandı. Mersin'de

HPG'nin üslendiği eylem sonrasında Afyon İl Jandarma Komutanı Yılmaz Kırgeç'in Afyonspor ile Amedspor arasında yapılacak maçı "milli mesele" haline getirmesi ırkçılığın nasıl linç kültürüyle birlikte örgütlendiğini bir kez daha ortaya serdi. Erdoğan'ın ağzından dökülen sözlerde Afyon İl Jandarma Komutanı'nın ağzından dökülen sözlerin bir bütünlüğü var.

Her fırsatta Kürtleri düşmanlaştıran ve "terörist" ilan eden, şoven kıskırtmalarla saldırgan politikalarını toplum içinde meşrulaştırmaya çalışan Saray rejimi "Türkiye Yüzyılı"na hazırlık yapıyor. Erdoğan'ın 28 Ekim'de açıklayacağı "Türkiye Yüzyılı"ndan Kürt halkının payına bir kez daha ırkçı-şoven saldırganlık, katliam, baskı ve zorbalık çıkacağından ise kuşku duymamak gerekiyor.

TÜSİAD'ın asıl derdi "sermayenin refahı"

AKP-MHP belasının Türkiye'nin başına sarılmasında etkin bir rol oynayan TÜSİAD (Türkiye Sanayici ve İş İnsanları Derneği'nin) kodamanları, artık arada bir iktidara 'eleştiri' yöneltiyorlar. Son olarak TÜSİAD Başkanı Orhan Turan, Bodrum'da yapılan "İş İnsanları Zirvesi"nde yaptığı konuşmada iktidarın ekonomi politikalarını "kibar" bir dille eleştirirken, geline nokta "refah kaybının yüksek olduğunu" belirtti.

Yaptığı konuşmada "kadınlara fırsat eşitliği, adalet, iklim değişikliği, demokrasi" gibi sorunlar üzerinden demagoji yapan Turan, temsil ettiği kapitalist sistemin bu sorunların esas kaynağı olduğuna değinmedi elbet. "Refah kaybı" üzerinden AKP'nin son dönemde izlediği ekonomi politikalarından kodamanların duyduğu rahatsızlığı dile getirmekle yetindi. Demagojik sözler bir yana bırakılırsa, Turan'ın esas derdinin işçi ve emekçilerin derin bir sefaletle mahkum edilmesi değil, ekonomideki tıkanma ve kapitalistlerin kâr oranlarında yaşanan nispi düşüşten duyulan rahatsızlığı dile getirmektir. Zira uzun yıllar boyunca destekledikleri dinci-gericilik rejimi çöküş noktasına yaklaştıkça, kendi bekası için sermayenin kodaman takımını da rahatsız eden bazı işler yapmaya başladı.

Tüm toplumu kesen konular hakkında 'kaygılarını' dile getirirken "refah kaybımız yüksek" diyen TÜSİAD şefi, AKP'nin ekonomi politikalarını şu ifadelerle eleştirdi: "İçinden geçtiğimiz global sürece ve önümüzdeki yıllarda ülkemize ne sunduğuna çok dikkatli bakmalı, gelişmeleri doğru okumalı ve sürdürülebilir politikalar üretmeliyiz. Attığımız adımlar hedeflerimize ulaşmamızda yeterli gelmiyorsa, gerekiyorsa var olan iktisadi politikalarımızı gözden geçirmeliyiz." Yani, kapitalistlerin sınıf çıkarları için iktisadi politikalar gözden geçirilmeli demeye getiriyor...

ASIL KAYGILARI SÖMÜRÜ PASTASINDAN KENDİLERİNE DÜŞEN PAYIN AZALMASI

Turan, asıl kaygılarının tekelci sermayenin global sömürü pastasından aldığı payın küçülmesi olduğunu şu sözlerle dile getirdi: "2013'ten bu yana global ekonomiden aldığımız payın hızla düşmesi hepimizi düşündürmeli. Bundan 10

yıl evvel ülke ekonomimizin dünyadan aldığı pay %1,2'lerdeyken bugün bu pay %0,8'e kadar düşmüş durumda."

Kriz lafını kullanmaktan imtina etse de ekonomideki tıkanmaya dikkat çeken TÜSİAD şefi şöyle bir tablo çiziyor: "Yılın ilk çeyreğinde %7'lik bir büyümeyi yakalamamıza rağmen, ekonomideki öncü göstergeler hem ihracatımızda hem iç ekonomide ve üretimde yıl sonuna doğru hızlı bir yavaşlamayı işaret ediyor. Cari açık halen artış trendinde. Enflasyon hedeflediğimiz seviyelerde değil, refah kaybımız yüksek. Krediye erişim her geçen gün zorlaşıyor... Unutmayalım ki, sağlıklı işleyen üreten, istihdam yaratan bir reel kesimin arkasında bu süreci destekleyen sağlıklı işleyen bir finansal sektöre ihtiyaç var. Uyguladığımız politikaları dizayn ederken bu süreçleri göz önünde bulundurmalıyız."

Kısacası sistemin aşamadığı bir kriz var. İktidar kendi bekası için uyguladığı politikalarla bu krizi daha da derinleştiriyor. TÜSİAD şefleri de 'kibar' eleştirileriyle, "Uçuruma gidiyoruz. Rotayı değiştirmek lazım" diyorlar.

"AKP BU ENGELİ HAK ETMİYOR"

Sermaye düzeninin egemen olduğu Türkiye'de her hükümet gibi AKP de ilk günden bu yana sermayeye hizmet etmiş ve etmektedir. Bu nedenle TÜSİAD'ın bugün 'refah kaybı' demagojisi ile sözde

eleştirdiği AKP'yi Türkiyeli işçi ve emekçilerin başına musallat edenler de bizzat bu sermaye sınıfıdır. AKP'nin tek başına hükümet olduğu 3 Kasım 2002 seçimlerinin hemen arkasından TÜSİAD kodamanlarının yaptığı konuşmalarda AKP'ye verilen açık destek tüm çıplaklığıyla ortaya konulmuştu.

Örneğin Eczacıbaşı Holding Yönetim Kurulu Başkanı Bülent Eczacıbaşı şöyle diyordu: "AKP'nin ekonomik programının ana hatlarıyla, ülkemizin gerçeklerine ve ihtiyaçlarına uygun olduğunu düşünüyorum. Özellikle enflasyon ve faizler düşürülmeli" derken; Cem Boyner ise bu desteği şu sözleriyle dile getirmişti: "Türkiye şimdi seçimin sonuçlarını yaşamakla ilgili ikinci sınavı geçecek. O konuda AKP'nin önüne bir engel çıkarılacağını düşünmüyorum. AKP, bu engeli hak etmiyor."

AKP'nin 20 yıllık iktidar döneminde sermayeye pervasızca hizmet ettiği su götürmez bir gerçek. TÜSİAD kanadının belli dönemlerde AKP'ye yaptığı 'eleştiriler' ise Saray'a yakın kapitalistlere artı-değerden daha çok pay verilmesi ya da derinleşen sorunların toplumsal bir patlamaya dönüşmesinden duyulan kaygıların payı var. Aynı dönemde TÜSİAD kodamanlarının fabrikalarında işçilerin haklı ve meşru grevleri AKP eliyle yasaklanırken pek hoşnut oluyorlardı.

Ha keza TÜSİAD'ın 'OHAL eleştirileri' üzerine Tayyip Erdoğan tam bir pervasızlıkla şu sözleri söylemişti: "Olağanüs-

tü hali biz iş dünyamız daha iyi çalışsın diye yapıyoruz. Soruyorum, iş dünyanızda herhangi bir sıkıntınız, aksamanız var mı? Biz göreve geldiğimizde OHAL vardı. Ama bütün fabrikalar grev tehdidi altında. Hatırlayın o günleri. Şimdi böyle bir şey var mı? Tam aksine. Şimdi grev tehdidi olan yere biz OHAL'den istifadeyle anında müdahale ediyoruz. Diyoruz ki hayır, burada greve müsaade etmiyoruz, çünkü iş dünyamızı sarsamazsınız."

AKP şefi, işçi sınıfına düşmanlıkta sınır tanımadığını ilan ederken, "benden daha ne istiyorsunuz?" demeye getiriyor. Yaptıkları sözde eleştirilere rağmen TÜSİAD kodamanlarının kârlarını AKP döneminde katladıkları, pek çok çalışma ile ispatlanmıştır. Son döneme kadar kimi 'utangaç' eleştiriler dışında seslerini çıkarmamaları da bundandır.

Bir kez daha belirtmek gerekiyor ki, bu tüm 'eleştiri' ve 'çatışmalara' karşın AKP iktidarı ve TÜSİAD kodamanları kapitalist sömürü düzeninin gemisindedirler. Bu yüzden ki başından beri TÜSİAD AKP'ye destek açıklamış, buna karşılık AKP de sermayenin çıkarları için sayısız yasa çıkarmış, işçi ve emekçilere karşı sürekli bir saldırı içerisinde olmuştur. Bugüne kadar bu açıdan değişen bir şey olmadığı gibi sömürü çarkları sorunsuz şekilde döndüğü oranda kitleler karşısında 'refah' demagojisi yapan sermaye sözcüleri, 'daha iyisini' bulana kadar AKP'ye destek olmaya devam edeceklerdir.

Erdoğan'ın Diyarbakır gezisi

Türk sermaye devletinin illegal ve legal kanatlarıyla Kürt ulusal hareketine, halkına ve kazanımlarına karşı sonu gelmeyen saldırı dalgası büyüyerek devam etmektedir. “Güney sınırlarımız boyunca 30 kilometre derinliğinde güvenli bölge oluşturma kararımızın yeni bir safhasına geçiyoruz. Tel Rıfat ve Münbiç'i teröristlerden temizliyoruz. Ardından da aşama aşama diğer bölgelerde aynısını yapacağız” ifadeleriyle özellikle de Kürt halkının Rojava kazanımını tasfiye etme hedefiyle sınır ötesi operasyonlarda kimyasal silah vahşetine başvuruyor. Tüpler ürpertici görüntüler Kürt basını tarafında kamuoyuna sunuldu. Bu vahşetin yol açtığı infial devam ederken Erdoğan'ın PKK'luların çok çocuk sahibi olduğuna ilişkin aşağılayıcı sözleri, tırmandırılan şovenizm ve ırkçılık, Diyarbakır ziyareti öncesine denk gelen gelişmeler oldu.

Erdoğan Bartın-Amasra'daki madenci katliamı nedeniyle ertelediği Diyarbakır gezisini 23 Ekim günü gerçekleştirdi. Toplu açılış töreninde konuşan Erdoğan, Amasra'daki maden “kazası” ile ilgili yaptığı ikiyüzlü açıklamaların ardından, devletin örgütlediği bazı ailelerin HDP Diyarbakır İl Binası önünde yaptıkları eyleme ilişkin demogoji yaptı. HDP'yi kastederek “...Ağızlarından ‘demokratik siyaset’ lafını eksik etmeyenlerin, nasıl emperyalistlerin kucağından hiç inmediği” gibi pişkince sözler sarfeden Erdoğan, “her nutuklarını ‘hak, hukuk, özgürlük’ lafıyla bitirenlerin, nasıl baskının, zulmün, kan emiciliğin dibine vurduklarını” gibi yüzüstü açıklamalarla HDP'ye saldırmak isterken adeta kendisi ve iktidarının icratlarını anlatmış oldu. “Sürekliliği ‘Kürt’ lafı ederek, Kürtleri sömürenlerin, sizlerin evlatlarının kanı ve canı üzerinden kendilerine ultra lüks hayat kuranların riyakarlıkları” derken de kendi gerçeğinden söz eden Erdoğan, “Edirne Cezaevi'ndeki zatın Kürtlükle alakası var mı? Yok. Bu adam Kürt değil. Ama Kürt kardeşlerimi sömürüyor” gibi rezil ifadelerle Selahattin Demirtaş ve Mithat Sancar'a saldırdı. HDP'nin kurduğu Emek ve Özgürlük İttifakı'nı da hedef aldı.

Kendi besleme tabanı hariç, Diyarbakır halkı nezdinde hiçbir değeri olmayan “Diyarbakır sevdalısı Erdoğan, muhafazakar devrimci Erdoğan”, “Dün Malatya'da 60 bin kişiydik. Bugün Diyar-

bakır'da 70 bin kişilik açılış töreni yaptık” diyerek coşkusuz ve karşılığı olmayan mitingle teselli buldu. “Diyarbakır Kalesi'nden Notlar ve Adiloş Bebenin Ninnisi” şiirinden de bir bölüm okuyan Erdoğan'ın mitingine çevre illerden yüzlerce araçla insanlar taşındı. Günlerdir ne diyeceği merakla beklenen ziyarette “müjde” diye sunulan tek şey acıların, zulüm, işkence ve insanlık dışı uygulamalarıyla anılan Diyarbakır Cezaevi'nin kültür merkezine dönüştürmeleri oldu. Oysa daha önce insan hakları müzesine dönüştürceklerini yine bizzat Erdoğan söylemişti. Bu konudaki söylemleri alkış almanınca da “memnun kalmadılar galiba” diye partililere çıktı.

Geçen yılın sonunda “Yok Kürt sorunu çözmektir, yok şudur, yok budur. Türkiye'de böyle bir sorun yok. Biz bu işi çoktan çözdük, aştık, bitirdik” diyen Erdoğan, doğal olarak Kürt sorunu konusunda hiçbir şey söyleyemedi. Özellikle de sözde çözüm masasını devirdikten sonra izlediği katliam politikalarıyla Kürt halkına vaatlerde bile bulunma yüzü olmadı. İyi Parti Genel Başkan Danışmanı Aytun Çıray'ın “Sayın Cumhurbaşkanı'nın Diyarbakır ziyareti Abdullah Öcalan ile görüşüldüğünün delilidir” ifadeleri ise ayrı bir gündem konusu oldu. “Bize gelen bilgiler bu yöndedir. Siyasi iktidar sözde bir çözüm projesi ile vatandaşları kandırma adına ortaya koymaya çalışıyor ama yine duyularımızı göre ‘Artık beni dinlemiyorlar, siz gidin biraz halkı ikna edin demiş teröristbaşı... Ondan sonra gelin konuşalım’ demiş diye önemli duyulara sahibiz” ifadeleriyle iddiasını güçlendirmeye çalıştı.

DIYARBAKIR GEZİLERİNDE KÜRT SORUNUNA GETİRİLEN TANIMLAR

Tüm muhalefet parti temsilcileri gibi Erdoğan da Diyarbakır'a her gittiğinde koşulların gerektirdiği çıkarlar üzerinde hareket ederek Kürt sorununa başka bir içerik kazandırmak istiyor. 2005 yılında “Kürt sorunu bu milletin bir parçasının değil, hepsinin sorudur. Benim de sorunumdur” demişti. 2009'da ise “Kürt açılımı” başlattığını ileri sürmüştü. Haziran 2011'de de “Milli Birlik Projesi”ne çevirdiği Kürt açılımını “Güneydoğu sorunu” olarak tanımlamıştı.

Diyarbakır Cezaevi'ne atıfta bulunmuş, “Bu kardeşiniz Diyarbakır Cezaevi'nden 5'nci koğuştan yükselen feryadı İstanbul'dan duydu. Ben bu mücadelenin içinden geliyorum. İnkârı da asimilasyonu da bilirim. Artık inkâr, asimilasyon politikaları bitti. Diyarbakır Cezaevi'ne giden ama oğluyla kendi dilinde konuşamayan annenin içine akıttığı gözyaşını ben bilirim” ifadeleriyle Kürt emekçileri aldatmayı denedi. “Kürt sorunu yok” sözlerini bir kez daha yineleyen AKP Genel Başkanı, “Kimse Kürtlere devlet aramasın. Kürtlerin devleti Türkiye Cumhuriyeti”dir dedi.

9 Mart 2019'da ziyaret ettiği Diyarbakır'da HDP, CHP ve İyi Parti'ye sert eleştiriler yöneltti, PKK'yi hedef aldı. HDP ve PKK'yi çözüm sürecini bozmakla suçladı. “Tek millet, tek bayrak, tek vatan, tek devlet” sözlerini tekrar etti. “Evet, çözüm sürecini biz başlattık ama sonlandıran biz olmadık” diyen Erdoğan, özellikle de 2016'dan itibaren Kürt halkına kan kusturmak için çırpındı. İçerde HDP'ye,

belediyelere, seçilmiş parlamenterlere, Kürt halkının temsilcisi siyasetçilere ve Kürt halkına karşı toplu tutuklamalar başlatan, linçler örgütlenir ve cinayetler işlenirken sınır ötesinde de 2016'da Fırat Kalkanı, 2018 Zeytin Dalı operasyonu, 2019'daki Barış Pınarı Harekâtı, 2020'de Bahar Kalkanı, 2021'de Gare saldırısı ve 17 Nisan 2022'de de Pençe-Kilit adıyla başlattığı operasyonlarla adeta kırım savaşını yürütüyor.

KÜRT HALKINA VAATLERDE BİLE BULUNAMIYOR

Erdoğan ve iktidarı, yıllardan beridir içerde ve dışarda Kürt hareketine, halkına ve kazanımlarına karşı yürüttüğü imha savaşıyla devasa bir oy kaybına uğramış, Kürt halkı nezdinde itibarı sıfırlanmış, kendi seçmeni karşısında bile güven kaybetmiştir. Erdoğan'ın Diyarbakır ziyaretini eriyen oyları durdurma, kendi seçmen kitlesini ise koruma arayışı olarak değerlendirmek mümkün. Seçim sonucu üzerinde Kürt seçmenin belirleyici rol oynayacağı gerçeği, Erdoğan'ın Diyarbakır gezisini ihtiyaç haline getirmiş oldu. HDP tabanını kazanmak gibi bir çabanın hiçbir karşılığı olmadığını bilen Erdoğan, Kürt meselesi konusunda çözüm arayışının devam ettirebileceği konusunda Kürt halkında beklenti yaratmak istiyor. “Süreci biz bitirmedik, onlar bitirdi” demagogisi bunu anlatıyor. Dolayısıyla Kürt halkında “Yeni bir çözüm süreci başlar mı” beklentisiyle hiç değilse devşirdiği oyları güvencelemek istiyor.

İnkâr ve imha politikasını tırmandıran, ırkçılığı ve şovenizmi azdıran, kent ve kasabaları yerle bir edip binlerce insanı hendeklere gömen, Kürt halkına ve temsilcilerine karşı her biçim ve düzeyde bir saldırı ve savaş yürüten Erdoğan ve AKP iktidarı, gelinen yerde Kürt sorununu istismar etmek gücü bile bulamıyor. Seçim vesilesiyle Kürtleri kazanmaktan ziyade, kendi tabanını korumak, Babacan ve Davutoğlu'nun partisine gidecek oyları geri almak, öncelikli hedefi görünüyor.

Diyarbakır'da yeni, dahası hiçbir şey söyleyememesi, onun Kürt sorunu konusundaki çıkmazını ve imha siyasetinde ısrar edeceğini göstermektedir. 20. yılını geride bırakan ve yorularak tam bir açmaz içinde olan AKP'nin bunun dışında yapacağı bir şey kalmış da değil.

Emekçilere araba “müjdesi”: TOGG!

Seçime hazırlık sürecini başlatan AKP şefi Tayyip Erdoğan, çöküşte olan rejimine oy desteği sağlayabilmek için “büyük balonlar” şişirmeye başladı. Görünen o ki, giderek yoğunlaşan baskı ve zorbalığa “sahte vaatler” de eşlik etmeye devam edecek. Sosyal konut projesi, “Türkiye Yüzyılı” derken, AKP şefi 29 Ekim’de Anıtkabir’de elinde salladığı “yerli/milli” otomobil “TOGG balonu” ile sahneye çıktı.

TOGG yandaşlar, yarı yandaşlar, dalkavuklar ve beslemeler tarafından “çoşkuyla” karşılandı. Saray beslemesi “gazetecilerin” hazırladıkları özel programlarla pazarlanan TOGG, sanki şimdiden Avrupa’yı kıskançlıktan çatlatmış bir “başarı hikayesi” şeklinde pazarlanıyor. Saray rejiminin batağa sapladığı Türkiye TOGG’a binip uçmaya başlamış gibi demagoji yaptılar/yapıyorlar. Oysa TOGG Üst Yöneticisi (CEO) Gürcan Karakaş, otomobilin Mart 2023’te trafiğe çıkmasının planlandığını açıkladı. Yani ortada bir otomobil yok ama seçim malzemesi olarak kullanılan İtalyan tasarımı “yüzde 100 yerli/milli” TOGG var.

***

“Yerli/milli” safatasını iki de bir kullanan Tayyip Erdoğan ve “renkli” yordakçı takımı, bir kez daha riyakarlığın sınırlarını alt üst ediyorlar. Oysa “TOGG müjdesi” konusunda açıklamalar yapan CEO Gürcan Karakaş, otomobilin aksamaları konusunda şu bilgileri “iftiharla” veriyor:

Motor: Alman

Batarya: Çin

Şasi: İngiliz

Tasarım: İtalyan.

Araç entegrasyonu: Alman...

Görüldüğü üzere saray rejiminin TOGG’u “yüzde 100 yerli/milli” bir otomobildir.

TOGG bu kadar yerli/milli olunca, tahmini fiyatı bir milyon olan bu otomobilden “ilk siparişi verme şerefi” de haliyle Tayyip Erdoğan’a düştü: “Alacağımız otomobilin rengini refikam Emine Hanımla istişare edeceğiz, sonra karar vereceğiz... Vatandaşlar Şubat’ta başlayacak ön satışla birlikte siparişlerini verebilecekler...” Vatandaşlar sipariş için sıraya girebilirler; ne de olsa TOGG’un fiyatı sadece bir milyoncuk...

***

“Yerli/milli” otomobil AKP şefinin hayallerinden biriydi. Çünkü kurmak istediği dinci-faşist rejimin bu tür imajlara ihtiyacı var. Kapitalistler bu işe girişmek istemeyince, saraya biat eden TOBB (Tür-

kiye Odalar ve Borsalar Birliği) yönetimine bu görevi verdi. Bu kapsamda az sayıda kapitalistin katılımıyla 2017 yılında Türkiye Otomobil Girişim Grubu (TOGG) şirketi kuruldu. Elektrikli otomobili bu şirketin üreteceği söyleniyor. Ancak neredeyse her şeyi devletten, yani halkın sırtından toplanan vergilerden karşılanacak.

2 Kasım’da konuyla ilgili yazdığı makalede (*) Mustafa Sönmez şu bilgileri veriyor: “...Yatırıma, Erdoğan’ın talimatıyla Bursa Gemlik’te büyük bir eski asker alan tahsis edilirken sağlanan teşvikler bununla kalmadı. Gümrük Vergisi muafiyeti, Katma Değer Vergisi istisnası, yüzde 100 vergi indirimi, azami tutar sınırı olmaksızın 10 yıllık sigorta primi işveren hissesi desteği, 10 yıllık Gelir Vergisi stopajı desteği, azami 360 milyon liralık nitelikli personel desteği, faiz ve kâr payı desteği de teşvik paketinde yer aldı. Hükümet ayrıca 2035 yılına kadar kamu için toplamda 30 bin araçlık alım garantisi verdi.”

***

Her şey yolunda giderse TOGG Mart 2023’te trafiğe çıkacak. Ancak bu noktada bazı sorular akla geliyor: AKP şefinin seçim propagandası olarak pazarladığı bu otomobili hangi “vatandaşlar” alacak? Böyle bir otomobil kimler için ve neye göre “müjde” anlamına geliyor? Bir milyonluk otomobil, ezici çoğunluğu asgari ücret veya biraz altında ya da üstünde bir ücretle çalışan işçi sınıfını için ne anlam taşıyor?

İşçilerin, emekçilerin ezici çoğunluğunu sefalete mahkum eden, onları sağlıklı beslenme hakkında bile yoksun bırakan rejimin milyonluk bir otomobili pazarlaması kaba küstahlığın da ötesinde, tam bir ahlaksızlıktır. Zira 5500 lira ücret alan bir işçinin, tahmin edilen fiyatla (ki enflasyon yükseldiği için bu fiyat daha da artacaktır) TOGG alabilmesi için yemeden, içmeden, giyinmeden, yıkanmadan 20 yıl kadar çalışması gerekiyor.

Hal böyleyken bir milyonluk bir otomobili “vatandaşa müjde” gibi sunmak kaba bir sahtekarlıktır. Gerici-faşist rejim muhtemeldir ki, seçimlere doğru buna benzer başka “büyük sahtekarlık projeleri” pazarlamaya devam edecektir. Ancak sahtekarların şişirdiği “seçim balonlarının” rejim tarafından sefalete mahkum edilen milyonlara sunacağı bir şey yoktur...

(*) mustafasönmez.net

Bedelini işçilerin emekçilerin ödediği, giderek derinleşen bir ekonomik kriz var. Krizin yansımaları toplumsal yaşamın her alanında somut bir şekilde görülüyor. Açlık sınırı 7.500 liraya dayanırken, 1 Ocak 2023 tarihine kadar geçerli olan asgari ücretin 5.500 lira olması, kapitalistlere hizmet eden saray rejiminin emekçileri nasıl bir sefalete mahkum ettiğinin çarpıcı göstergesidir.

Belirtmek gerekiyor ki, ülkede derinleşen ekonomik krizin yansımaları her sınıf için farklıdır. Yani saraylarında sefahat sürenlerin “aynı gemideyiz” safatasının gerçek hayatta karşılığı bulunmuyor. Nitekim kriz emekçilerin yaşamına “çok yönlü bir sefalet” şeklinde yansırken, saraylarda sefahat sürenleri zerre kadar etkilemiyor. Finans sektörü, ban-

AKP-MHP rejimi kimlere çalışıyor?

kalar, diğer adıyla “faiz lobisi” ve kapitalist şirketler için ise durum tam tersidir. Emekçiler için “sefalet” olan ekonomik kriz, onlar için “altın fırsat” olabiliyor.

Kısa süre önce bankaların son bir yılda karlarını %300 civarında arttırdıkları açıklanmıştı. Bunu teyit eden yeni açıklama ise Koç Holding’den geldi. Yılın ilk 9 ayına ilişkin finansal raporunu Kamuyu Aydınlatma Platformu’na (KAP) açıklayan Koç Holding, yılın ilk 9 ayında devasa kar sağladığını ilan etti.

Rapora göre Koç Holding toplam konsolide gelirlerini geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 189 artırarak 646

milyar 872 milyon TL seviyesine yükseltti. Kar oranındaki artış ise çok daha yüksek. Raporla holdingin faaliyet kârının yüzde 300 arttığı, net karın ise yüzde 336’ya ulaştığı belirtiliyor. Geçen yılın aynı döneminde 9 milyar 417 bin lira olan net kar oranının, bu yıl 42 milyar 22 milyon liraya ulaştığı belirtiliyor.

***

Koç Holding raporunun verileri çarpıcıdır. Zira AKP-MHP rejiminin emekçileri derin bir sefalete sürükleyen politikalarının hangi sınıfın çıkarları gözetilerek

hazırladığını gözler önüne seriyor. Bu tablo, sadece adı geçen holdingin değil, bütün sermaye kodamanlarının kriz döneminde yaptıkları vurgunlar hakkında da fikir veriyor.

Saray rejiminin ekonomi politikaları eleştirildiğinde; “Biz ne yaptığımızı çok iyi biliyoruz” diye yanıt veren AKP şefi Tayyip Erdoğan elbette hangi sınıfa hizmet ettiğini çok iyi biliyor. Bu bağlamda Koç Holding’in kar bilançosunu, saray rejiminin bir tür “karnesi” sayabiliriz. Propaganda amacıyla uydurulan “Türkiye Yüzyılı” gibi safatasaları bir yana bırakıp bu “karneye” bakanlar, AKP-MHP koalisyonunun kimleri temsil ettiğini ve hangi sınıfların hizmetinde olduğunu ayan-bayan görecektir.

Saray'da paçalar tutuştu

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nun son yayınladığı 'halka sesleniş' videosunda uyuşturucu konusunu dile getirmesi, Saray rejimini ciddi bir telaş ve histeriye sürüklemiş görünüyor. Birkaç dakikalık bir videonun Saray rejimini hop oturup hop kaldırmaya dikkat çekicidir. Tüm veriler adamların 'suçüstü yakalanma telaşı' içine düştüklerine işaret ediyor.

Nitekim Saray beslemesi medya ve troller anında saldırıya geçti. 'Suç İşleri Bakanı' diye anılan Süleyman Soylu, "Büyükelçiler konusunda bir şey söyleyebilirler mi? Yarın öbür gün bunun ses kaydı çıkarsa, bir vatansever bunun ses kaydını mahkemeye gönderirse ne olur?" sözleriyle, kriminal suçlara değinmeden Kılıçdaroğlu'nu pervasızca tehdit etti.

Emniyet Genel Müdürlüğü ile Jandarma Genel Komutanlığı da aynı cümleleri kullanarak Kılıçdaroğlu'nu hedef alan açıklamalar yaptı, suç duyurusunda bulunacaklarını ilan ettiler.

Tabii AKP şefi de boş durmadı, bir kez daha Kılıçdaroğlu'na tehdit ve hakaretler savurduğu konuşmasında şu ifadeleri de kullandı:

"Kendisinin siyasetin değil tıp ilminin konusu olduğu tespiti doğrulayan bu iftiranın hesabını elbette hukuk önünde de soracağız."

Yargıyı bir aparat gibi kullanan kişinin, "hukuk önünde hesabını soracağız" lafla-

rının bazıları tarafından 'talimat' olarak algılanacağı pek çok kez ispatlanmıştır.

***

Saray rejiminin bu kadar telaşa düşmesi tesadüf olamaz. 'TOGG balonu' şişiren, 'Türkiye'nin yüzyılı' diye bir palavra peydahlayan rejime, Kılıçdaroğlu'nun açıklamalarıyla ayna tutuldu. Bir kez daha görüldü ki, Saray rejimi ile şefleri gırtlaklarına kadar çirkefin içinde yüzüyorlar. Kılıçdaroğlu'nun dile getirdiği bazı ifadeleri şöyle:

- 28,5 milyar dolar kayıt dışı para girişi sağlayan iktidar bu para ile cari açığı kapattı.

- İstanbul'u dünya suç örgütlerinin, uyuşturucu baronlarının barınma ve çatışma alanı haline getirdiler.

- Kirli para kirli kişileri ülkeye çektiler.

- Uyuşturucu kullanımı hızla arttı.

- Her gelir grubuna hitap eden uyuşturucu satılıyor.

- Yoksulların yaşadığı mahallelerde sokaklarda 'kristal, ateş buz, met' gibi adlarla anılan "metamfetamin" adlı zehirleyici uyuşturucunun kullanımı bir yılda 5.5 kat arttı, kullanma yaşı 11'e kadar düştü (bu veriler Emniyet Genel Müdürlüğü raporlarında da yer alıyor.)

- Ülkeyi, sokakları suç örgütlerine bırakmayacağız, zehirlenen çocukların hesabını soracağız...

***

Kılıçdaroğlu'nun söyledikleri, farklı şekillerde dile getirilen gerçeklerin sadece bir kısmıdır. Türkiye'nin kokain trafiğinin ana güzergahı haline getirilmesi, Türkiye'ye doğru seyir halindeyken içinde uyuşturucu bulunan birçok geminin yakalanması, bunlarla ilgili hiçbir ciddi işlemin yapılmaması, Saray rejiminin bizzat işin içinde olduğuna dair veriler vb... Rejimin bu ve benzer kriminal işleri ay-lardan beri tartışılıyor.

Ana muhalefet partisi liderinin rejimin 'kriminal suratına' ayna tutması, özellikle de hesap soracağını iddia etmesi, Saray'daki zevatın kimyasını bozmuş görünüyor. Toplumda 'din, ahlak, milli değerler' gibi konuları pazarlayanların, gerçekte iğrenç/kirli işlerle iştigal ettiklerinin ortaya konulması adamları panikletti.

Saldırganlık dozunu bu kadar yükseltmeleri, pis işlerine ayna tutulmasından ciddi bir şekilde rahatsız olduklarını ispatlıyor. Karşılığı olmayan bir iddia olsaydı, üstünde durmaya gerek duymazlardı. Belli ki 'hassas' bir noktalarına parmak basıldı. Çünkü sergiledikleri histeri, tam bir suçüstü yakalanma ruh halinin dışı vurumudur.

***

Saray rejiminin kriminal işlere gırtlaklarına kadar battığı, bir süre önce yayın-

lanan uluslararası bir raporda da kayıt altına alınmıştı. Ancak Saray rejiminin şefleri o raporu sessizce geçıştirdiler. Zira o konuda tartışmaya girmek, kendi kendini deşifre etmek olacaktı.

11 Ekim 2022'de Artı Gerçek'te raporla ilgili bir köşe yazısı kaleme alan Eser Karakaş'ın aktardığı bazı bilgiler çarpıcıdır.

Merkezi İsviçre'nin Cenevre kentinde bulunan "Global Initiative Against Transnational Organized Crime" (Ulusal Sınırları Aşan Organize Suçlarla Mücadele İçin Küresel İnisiyatif) adlı uluslararası örgüt, her yıl devletlerin kriminal suçlar endeksinin ortaya koyan rapor hazırlıyor. Bu örgütün son hazırladığı 2021 yılı raporunda (Örgütün Ağustos-Eylül 2022 bülteninde tekrar yayınlandı) Türkiye, 193 ülkenin organize suç kriterleri bazında sondan on ikinci sırada yer alıyor. Yani kriminal suç işlemede Türk sermaye devleti 181 ülkeyi geride bırakmış durumda. Devlet görevlilerinin suça katılımı sıralamasında ise sondan dördüncü. Rejimin kriminal bir örgüte dönüştüğü dikkate alındığında yakında birinci olması işten bile değil.

Görüldüğü üzere Saray rejiminin kriminal suçlar karnesindeki 'yüksek notu' uluslararası raporlara da konu olmaktadır. Kılıçdaroğlu bunu ülke gündemine taşıyınca, haliyle Saray'da paçalar tutuştu.

Hak ve özgürlüklerimizi savunacağız!

İşsizliğin, yoksulluğun arttığı, alım gücünün asgari geçim koşullarının altına düştüğü bir ülkede artık kitlelere geleceğe dair umut veremeyen bir iktidar ne yapar? Bu sorunun cevabını AKP'nin son dönemde izlediği politikalara bakarak yanıt vermek mümkün. AKP-MHP iktidarı karşı karşıya kaldığı hiçbir sorunu çözemiyor. "Ekonomik önlem paketleri" emekçiler nezdinde bir güven ve itibar görmüyor. Düşen oy oranlarına çözüm olmuyor. Dış politika oyunları "dünya lideri Erdoğan" imajını tazeleyemiyor. Geriye iki seçenek kalıyor: Baskı ve zorbalık politikalarını tırmandırmak ve toplumu kutuplaştırmak! TTB Başkanı Şebnem Korur Fincancı'nın tutuklanması ve arkasından başlatılan cadı avını, AKP iktidarının bu politikalarının bir örneği olarak ele almalıyız. Burada hem muhalif tüm kesimlere gözdağı verilmekte hem de toplum bir kez daha "terörist"

olanlar ve olmayanlar kodlaması üzerinden saflaştırılmaya çalışılmaktadır. Aynı şey yeniden ısıtılan türban tartışmaları ve AKP Grup Başkanvekili Mahir Ünal'ın açıklamalarıyla alevlenen cumhuriyet meselesi için de geçerlidir.

Emekçilerin taleplerine karşılık veremeyen iktidarlar korku politikalarıyla halkı sindirmeye, provokatif tartışmalarla emekçileri bölüp birbirine düşürmeye çalışır. Bu, aynı zamanda emekçi sınıfları onları birleştiren gündemlerden uzak tutmanın da aracıdır. AKP'nin yıllarca başarıyla oynadığı bu oyuna gelmemek gerekir. Biz iktidar partilerinin, onun ekmeğine aynı konularda yağ süren düzen muhalefetinin, her ortaya attığı gündemi tartışmak zorunda değiliz. Artan yok-

sulluğun, işsizliğin, düşen alım gücünün milyonların ana gündemi olduğu açıktır. Bunların düzen siyasetinin tozu dumanı altında görünmez kılınmasına elbette izin veremeyiz. Fakat bu, işçi sınıfının bu ülkenin temel siyasal sorunlarına kayıtsız kalması manasına gelmez.

Bugün hiçbirimiz "Ben sadece ekmeğimin peşindeyim, hayat pahalılığı var, zamlar var, düşük ücretler var, gerisi beni ilgilendirmez" dememelidir. Ekmeğimizi büyütme için yürüttüğümüz mücadelenin sömürücü iktidarlara, onların düzenine karşı bir mücadele olduğunu, bunu ancak siyasal alana taşıyabildiğimizde kalıcı kazanımlara dönüşeceğini akıldan çıkarmayız. Bu konuda ne iktidarın manevralarına taviz vereceğiz ne

de düzen muhalefetinin demagojilerine aldanacağız. Sözkonusu olan bizim haklarımız olduğunda iktidarıyla muhalefetiyle onların bir taraf bizim ise başka bir taraf olduğunu bileceğiz. Birliğimizi kuracağız, kendimize güveneceğiz, onlardan bağımsız örgütlenip mücadele edeceğiz. Yalnız ekonomik ve sosyal haklarımızı değil, kendimiz ve çocuklarımız için daha yaşanabilir bir ülke inşa edeceğiz. Bunun için baskıya karşı demokratik hak ve özgürlükleri, emperyalist devletlerle kölece ilişkilere karşı bağımsızlığı, inançların istismar edilmesine karşı laikliği, yaşam tarzına müdahaleye karşı özgürlüğü, ayrımcılığa karşı eşitliği, yalana karşı gerçeği, karanlığa karşı aydınlığı savunmaya devam edeceğiz.

Yalnız kendi kurtuluşumuzu değil, tüm insanlığın kurtuluşunu da grevlerle, direnişlerle, mücadelelerle ilmek ilmek örüp kazanacağız.

TTB yine mafyatik rejimin hedefinde!

Kürt hareketine yakın kaynaklar son haftalarda Türk Silahlı Kuvvetleri'nin PKK gerillalarına karşı kimyasal silah kullandığını dair açıklamalar yaptı. Bu konuda basında çok sayıda haber çıktı, fotoğraflar/video görüntüleri yayınlandı. Almanya başta olmak üzere Avrupa'nın birçok ülkesinde buna karşı protesto eylemleri gerçekleştirildi. Kürt hareketi konunun uluslararası uzmanlar tarafından incelenmesini talep etti.

AKP-MHP rejimi tüm iddia ve haberleri yok sayan bir tutum takındı. Ağır bir ithamla karşı karşıya bulunmasına rağmen ne doğruladı ne yalandı. Ne zamanki Türk Tabipleri Birliği (TTB) Başkanı Şebnem Korur Fincancı, iddiaların araştırılması gerektiğini dile getirdi, dinci-faşist rejim de tetikçi medyası da saldırıya geçti. Konuyu dile getiren CHP Milletvekili Sezgin Tanrıku ve HDP milletvekillerine saldıran rejimin aparatları, Fincancı'yı baş hedef olarak seçti.

Saray beslemesi tetikçi medya ile Perinçekçi Aydınlık, koro halinde Fincancı'yı hedef gösteren manşetler attılar. Ardından saldırı furçasına katılan AKP şefi Tayyip Erdoğan, her zamanki gibi kaba-saba tehditler savurdu, bir türlü ele geçiremediği TTB'ye de saldırdı. "Gereğinin yapılması için" talimat vereceğini söyledi. En kaba en histerik saldırı ise her zaman olduğu gibi faşist partinin şefi Devlet Bahçeli tarafından gerçekleştirildi. MHP şefi Fincancı'yı hedef almakla kalmadı, TTB'ye bir kez daha höykürdü. Bu faşist kafaya göre TTB derhal kapatılmalı, Fincancı ise zindana atılmalıdır.

Çöküş sürecinde bulunan mafyatik AKP-MHP rejiminin sergilediği histeri, işlediği suçların dile getirilmesinden duyduğu rahatsızlığın had safhada olduğuna işaret ediyor. Seçim sürecine girilmiş olması, iktidarın kimyasını daha da bozmuş, işledikleri suçların topluma açıklanmasını engellemek için yeni suçlar

işliyorlar. Histeri öyle bir boyuta varmış ki, faşist partinin şefi düzen muhalefetini bile tehdit etmeye başladı.

***

Saray rejiminin TTB'ye ilkel bir kinle saldırması, Covid-19 pandemisinin başlamasından sonra adeta sistematik bir hal aldı. Elbette öncesi de vardı: TTB yönetimini ele geçiremeyen mafyatik rejimin ağababaları histeriye kapılmış, yetkilerini ortadan kaldırmak için girişimlerde bulunmuş, birtakım gerekçeler yaratarak hekimlere saldırmıştır. Görünen o ki, rejimin şefleri kendilerine biat etmeyi reddeden onurlu hekimlere derin bir kin beslemeye başlamış, yaptıkları birçok konuşmada bunu ilkel bir saldırganlıkla dile getirmişlerdir.

TTB'nin teröristlikle, vatan hainliği ile suçlanması, yöneticilerin hedef gösterilmesi, tamamen kapatılmasının talep edilmesi gibi söylemler her üç-beş ayda bir tekrarlanıyor. MHP şefi, "TTB derhal

kapatılmalı, yöneticileri yargılanmalıdır" türünden saldırgan konuşmaları son iki yılda en az beş defa tekrarlamıştır.

Bu histerik saldırganlık, rejimdeki çöküş korkusunun vardığı boyut hakkında fikir veriyor. Ancak olay bundan ibaret değil; yanı sıra gerçeklerin dile getirilmesinden nasıl de nefret ettikleri ve TTB'nin onlara biat etmemesinden kaynaklanan hiddetlerinin ne kadar derin olduğunu da gözler önüne seriyor. Hekimler görevleri gereği ne zaman rejimin icraatlarını sorgulayan bir şey söyleseler, aynı tehditlerin dile getirilmesi, aynı kin kusan vaazların verilmesi, AKP-MHP şefleri ile medyadaki tetikçilerinde hastalık derecesine varan bir hekim düşmanlığı olduğunu gösteriyor. Ancak hekimler dinci-faşist rejimin saldırganlığına boyun eğmediler. Görünen o ki, AKP-MHP şeflerinin saraya biat etmiş TTB görme hayalleri kursaklarında kalmaya devam edecektir.

Sansür "planı" sokakta parçalanacak!

Saray rejiminin "dezenformasyonla mücadele" diye adlandırdığı "sansür yasası" mecliste kabul edildikten sonra Erdoğan tarafından imzalanarak Resmi Gazete'de yayınlandı ve yürürlüğe girdi. Basın meslek örgütleri ve toplumun farklı kesimlerinin tüm itirazına rağmen sokakta püskürtülemeyen yasa mecliste kabul edildi. Bundan sonra yasanın uygulanmasıyla birlikte ortaya çıkacak sonuçlara karşı gösterilecek tepkiye bağlı olarak yasa ya geri çekilecek ya da başka alternatifler bulunacak...

Yasanın meclisten geçtiği gün Barın'da madenci katliamı yaşandı. Maden katliamı ile ilgili rapor ve belgelerin basında yayınlanması üzerine Saray rejiminin sözcüleri "dezenformasyon" yapıldığını iddia etti.

Erdoğan ise yaşananın bir "kader planı" olduğu demagojisine sarıldı. Kaderin bile bir planı var Erdoğan'a göre. Oysa önlenemez iş cinayetleri için sermaye iktidarının uyguladığı planlarla sadece kapitalistlerin kârı ve çıkarları korunup kollanıyor.

***

Asıl dezenformasyon AKP-MHP ik-

tidarının "planı"nda işliyor. Örneğin, şu son haftalarda yaşananlar bu planın nasıl işlediğini çok somut olarak gösteriyor.

"Dil, din, ırk ayrımı gözeterek yayın yaptığı" gerekçesiyle 3 gün TELE 1 kanalının ekranının karartılmasına karar veren RTÜK, Halk TV'nin de "Sözüm Var" programına 5 kez yayın durdurma cezası verdi. Evrensel ve BirGün gazeteleri ise ilan yasakları ve haber editörleri ve yazarlarına açılan davalarla susturulmaya çalışılıyor.

TTB Başkanı Şebnem Korur Fincancı'nın Medya TV'ye yaptığı açıklamalarında, TSK'nin Irak Kürdistan'ında kimyasal silah kullandığına dair iddiaların araştırılmasını istemesi gerekçe gösterilerek hakkında soruşturma başlatıldı.

Çok planlı ve sistematik bir süreç işletiliyor. Önce tüm toplumun ses çıkarabilecek ve tepki gösterebilecek kesimleri hedef gösteriliyor, sonra soruşturmalar açılıyor ardından gözaltı ve tutuklamalarla susturulmaya çalışılıyor.

Yaşanan olaylar göstermektedir ki, gerçeğin işçi ve emekçilere ulaştırılması için her türlü yasal-hukuki düzenleme devreye sokuluyor. Gazeteler ilan yasaklarıyla, televizyonlar ekran karart-

ma cezalarıyla, sosyal medya meclisten geçen "sansür yasasıyla" zapturapt altına alınmaya çalışıyor.

Dezenformasyonun kelime anlamı kasıtlı olarak yanlış bilgi yayılmasıdır. AKP-MHP iktidarının her türlü gelişmeye ya da tepkiye "dezenformasyon" dediğine maden katliamı hakkında yaptıkları açıklamalar üzerinden bir kez daha tanık olduk. Maden katliamının ardından "İletişim Başkanlığı" bir açıklamayla "resmi açıklamalar" dışındaki açıklamalara itibar edilmemesi gerektiğini ifade etti. Emniyet güçleri ise sosyal medyada yapılan paylaşımlarla ilgili soruşturma başlattı. Bu saldırılar yeni değil elbette. Dün olduğu gibi bugün de yarın da olacaktır.

2019 yılından bu yana işletilen sürecin geldiği aşama gözler önündedir. 2019 yılında RTÜK'ün yetkileri genişletildi ve yurtdışı haber sitelerini içeren çevrimiçi yayınları teftiş etme yetkisine de sahip oldu. RTÜK, internette yayın yapan medya kuruluşlarını denetlemeye başladı. Türkiye'deki "bağımsız gazete-teler" BİK reklamlarından elde ettikleri gelirlerle ayakta kalıyorlar. Oysa BİK,

reklamların çeşitli gazetelere nasıl dağıtıldığı veya medyaya verilen cezalar hakkında kamuya açık rapor sunmuyor. Dahası BİK, çeşitli gerekçelerle "muhalif gazetelerin" ilanlarını keserek susturmaya çalışıyor.

AKP-MHP rejiminin trol orduları/tetikçileri gazetecileri, sanatçıları, haber sitelerini hedef göstererek ve kirli bilgi yayarak gerçeği manipüle etme görevini yerine getiriyor. Bunun yanı sıra "köşesinden gereğini" yapan tetikçileriyle de tüm topluma gözdağı verilmeye çalışılıyor.

Tüm bu saldırılar ifade özgürlüğüne, haber alma ve haber verme hakkına yöneliktir. Ancak hiçbir dönem ne haber alma hakkı ne de ifade özgürlüğü engellenemedi/engellenemez. Her durumda inatla gerçekleri dile getiren basın emekçileri ve devrimciler vardı ve var olacak. AKP-MHP iktidarı, önünde baskı ve zorbalığı tırmandırma dışında bir yol kalmadığı için gerçekleri tersyüz etme çabasını arttıracaktır. Hak ve özgürlük mücadelesine yönelik baskı ve zorbalık kapsamına giren bu saldırılarsa ancak sokakta verilecek mücadeleyle püskürtülebilir.

Acarsoy Tekstil direnişinin gösterdikleri...

Bursa Demirtaş Organize Sanayi Bölgesi'nde kurulu bulunan Acarsoy Tekstil'de sendikalaştkları için işten atılan 4 kadın işçinin 5,5 ay boyunca sürdürdüğü direniş, taleplerin çoğunluğunun kazanılmasıyla sona erdi. İşçi sınıfı mücadelesinin her bir mevziisinde olduğu gibi, Acarsoy işçilerinin direnişi de işçi sınıfına deneyim ve dersler bırakarak geride kaldı.

2 işletmede 400'ü aşkın işçinin çalıştığı Acarsoy Tekstil Fabrikası çalışanlarının yüzde 70'ini kadın işçiler oluşturuyor. Sömürü çarkları içinde baskı, mobbing ve tacizlerin kadın işçiler için olağan uygulamalar haline geldiği Acarsoy'da ocak ayında düşük zam dayatmasıyla birlikte örgütlenme eğilimi ortaya çıktı. Bu süreçte bir kadın işçinin işten atılmasıyla başlayan direnişin ardından 3 kadın işçi de işten çıkarıldı. Kapı önü direnişi, bu aşamadan sonra şube yönetimiyle birlikte 4 kadın işçi tarafından devam etti.

Acarsoy sermayedarı, sendikalaşmanın önünü kesebilmek, çoğunluğu kadın olan işçilere gözdağı verebilmek için kadın işçileri 25-2 maddeden çıkardı. Bir yandan tazminat hakkının kaybedilmesi öbür yandan "ahlak ve iyiniyet kurallarına aykırı davranma" maddesine dayanarak "ahlaksızlıkla" yaftalanma korkusu, kadın işçilerin fabrika önünde süren mücadeleye, özünde kendi gelecekleri için vermeleri gereken sendikal mücadeleye mesafeli durmalarına yol açtı... Aylar boyunca süren bu geri duruş, kuşkusuz ki Acarsoy işçilerinin geri bilinçlerinden kaynaklanmaktadır ama aynı zamanda sorumluluğun büyüğü ise Acarsoy kapitalistine aittir.

Direnişçi kadın işçiler, Acarsoy yönetimi üzerinde basınç oluşturabilmek, Acarsoy işçilerine güven verebilmek, haklı ve meşru taleplerini duyurabilmek için ilerici-devrimci kurumların da desteğiyle fabrika önünde eylemler gerçekleştirip, 15-16 Haziran Direnişi'nin yıldönümüne denk gelen tarihte dayanışma gecesi düzenlediler. Farklı sektörlerde direnişçi işçilerle yan yana gelip, seslerini duyurabilmek için yaygın bir şekilde basın duyuruları, açıklamalar, röportajlar yaptılar; karşı karşıya kalınan hak ihlalinin küresel markalara taşıdılar. Bursa'nın ilerici-devrimci kamuoyunun yanı sıra, farklı kentlerde de kurum, kitle örgütü, kadın ör-

gütlerinin gündemine girip, desteklerini aldılar.

Bunun gerisinde şube yönetimiyle beraber direnen kadın işçilerin kararlı duruşunun yanı sıra, gün geçtikçe derinleşen kadın sorunuyla beraber kadınların direnişinin toplum ölçeğinde yarattığı ilgi ve destek olduğunu söylemek mümkündür.

Direnişin etkisiyle küresel marka aracılığıyla sendika-Acarsoy yönetimiyle görüşmeler sonrasında protokol imzalandı. Kadın işçilerin de onay verdiği protokole göre, kadın işçilere geriye dönük haklarıyla dava yoluyla elde edilecek sendikal tazminatları ödendi. Ayrıca Acarsoy yönetimi sendikaya üye olma hakkını tanıdı, fabrika içerisinde sendikal propaganda yapılması ve bu temelde sendika odasının açılmasını kabul etti. Kadın işçilerin sürecin başından itibaren olan en temel taleplerinden biri olan işe geri dönüş talebinin gerçekleşmemesinin en temel nedeni ise fabrika işçilerinin taban örgütlülüğünden yoksun olması idi. Protokolün ardından kısa süre içinde yetkiye başvurulurken, geline aşamada ise sendikanın yetkisi onaylanmış durumda. Kısmi kazanımla sonuçlanan süreç, kuşkusuz ki, aylar boyunca süren direnişin dolaysız ürünüdür.

SENDİKAL ÖRGÜTLENMELERDE İŞÇİLERİN MÜCADELESİ VE DİRENİŞİ BELİRLEYİCİDİR!

Acarsoy'da sendikal süreçte, küresel markaların rolü de temel bir tartışma konusudur. Küresel ölçekte en büyük tekstil sermaye grubu olan Inditex ile uluslararası sendikal örgütlenme olan IndustriAll arasında imzalanan küresel sözleşmeler, bir dizi sektörde olduğu gibi tekstil sektöründe de bir yer tutmaktadır. Türkiye'de

4 tekstil sendikası (Teksif, Öz İplik-İş, DISK Tekstil ve Deriteks) IndustriAll'ın parçası olduğu gibi, sözleşmelerin de imzacısı konumundadır. IndustriAll'ın dünya çapında 60'tan fazla tekstil sendikası ve 50 milyon tekstil işçisi adına davranması, uluslararası işçi hareketinin ve sendikal hareketin birikiminin ürünü olduğu göz ardı edilmemelidir. Dünya ölçeğinde tekstil sektörünü hegemonyası altına alan Inditex'in "kalkınmayı sağlamak, üretim kapasitesinin gelişimi, verimlilik, iş organizasyonu" gibi asıl olarak sermayesini daha da büyütebilmek amacıyla imzaladığı küresel sözleşmelerin bir ayağını da "örgütlenme ve toplu sözleşme özgürlüğünün tanınması" oluşturmaktadır. Bu kriterler, Inditex'in sermayesini büyüme adına, işçi hareketinin birikimi olan küresel sendikal harekete verdiği/vermek zorunda kaldığı tavizlerden başka bir şey değildir. Bangladeş, Hindistan, Kamboçya gibi ülkelerde, yine bu küresel sözleşmelerin gölgesinde yaşanan çıplak sömürü ve açık katliamlar, yaşadığımız sömürü düzeninin gerçekliği olarak karşımızda durmaktadır.

IndustriAll ve Öz İplik-İş Sendikası da dahil olmak üzere IndustriAll'a bağlı sendikaların temsilcileri, Türkiye'de tekstil sektöründe sendikal örgütlenmelerin yüzde 70'inin markalar "sayesinde" olduğunu söylemektedir. Sendikal örgütlenmelerde, işçilerin mücadelesi ve direnişinin belirleyici olduğu gerçeğini ortadan kaldırmamaktadır. Tıpkı Acarsoy Tekstil'de olduğu gibi... Direnişin kamuoyunda yarattığı etkinin basıncının yanı sıra, raporların hazırlık sürecinde Acarsoy'da çalışan işçilerin direnişçi arkadaşlarına verdiği destek, direnişin yarattığı etkiyle harekete geçen milletvekillerinin, kadın örgütlerinin önerileri, şikâyetleri, mar-

kalara mektupları, küresel sözleşmelerin uygulanmasında etkin basınçlar oluşturmuştur. Özetle, bu çabaların hepsi de direnişin gücü ve etkisinin ürünüdür.

TEMEL HAKLARINI KAZANILMASINDA TABAN ÖRGÜTLENMESİ VE MÜCADELE DIŞINDA BAŞKA BİR YOL YOKTUR!

5,5 aylık direnişi de takip eden sürecin ardından Öz İplik-İş Sendikası, Acarsoy Tekstil'de sendikal yetkiyi almış durumda... Ancak Acarsoy Tekstil'de mücadele yeni başlıyor. Türkiye'de yoğun emek sömürsünün hakim olduğu tekstil sektöründe, tekstil kapitalistleri, sendikal örgütlenmeye dahi tahammül edemiyor. Örgütlü işyerlerinde kârlarının daha da azalacağı kaygısıyla, saldırılarını acımasızca sürdürüyorlar... Sendikalı ya da sendikasız her bir tekstil fabrikasında her an acımasız sınıf çatışmaları devam ediyor... Acarsoy'da da önümüzdeki süreçte sınıf çatışmasının her bir aşamada yaşanması kaçınılmazdır. Acarsoy işçilerinin sendikalaştığı bu evrede de temel hak ve özgürlüklerini kazanmaları için dişe diş bir mücadelenin örülmesi kaçınılmazdır. Bu mücadele de iki temel handikap karşımıza çıkmaktadır. İlki, Acarsoy işçilerinin halen bilinçsiz ve örgütsüz olmalarıdır. Sendikalı olmak, belli imkânlar yaratmasına rağmen bilinçlenme ve örgütlenme alanındaki zayıflık gerçeğini ortadan kaldırmamaktadır. İkincisi ise, Öz İplik-İş Sendikası bürokrasisinin uzlaşmacı çizgisidir. "Sosyal diyalogcu" çizgi, başka işyerlerinde başkaca örneklerine de tanık olduğumuz şekliyle "iyiniyet" adına, Acarsoy yönetiminin isteklerine tavizler veren tutum, Acarsoy yönetiminin elini güçlendirmektedir. Geline aşamada Acarsoy yönetiminin direnişin hafızasını silme tutumuna sendika yönetiminin de ortak olması, yarın öbür gün, başta toplu sözleşme süreci olmak üzere, Acarsoy Tekstil işçilerinin hak ve talepleri için verilecek mücadelede en temel handikap olarak durmaktadır.

Bugün, sendikal örgütlenmesini tamamlayan Acarsoy tekstil işçisinin temel haklarını kazanması için taban örgütlenmesinin sağlanması ve dişe diş bir mücadelenin örgütlenmesi dışında başka bir seçenek bulunmamaktadır.

Bornova Belediyesi'nde taban örgütlenmesi ve TİS süreci üzerine...

Genel-İş Sendikası'na bağlı İzmir 7 No'lu Şube'nin örgütlü olduğu Bornova Belediyesi'nde 1580 işçiyi kapsayan toplu iş sözleşmesi greve çıkmaya beş gün kala uzlaşa ile sonuçlandı. İşveren adına Sosyal Demokrat Kamu İşverenleri Sendikası'nın (SODEMSEN) masada olduğu toplu iş sözleşmesi uzun bir ön hazırlık sürecini kapsayan ve tabanın iradesini esas alan bir anlayışı uygulamaya koymasından açısından üzerinde durmayı fazlasıyla hak ediyor. Hele hele uzun yıllardan beri belediyelerde yürütülen toplu sözleşmelerin yerel yönetimlerin güdümünde ve onların beklentilerini önceleyen tutumları göz önüne aldığımızda Bornova özgününde yürütülen bu süreç daha da anlamlı ve önemli hale geliyor.

2022'nin ilk aylarında çoğunluk yetkisinin Çalışma Bakanlığı'nca onaylanmasından sonra sendika yönetimi temsilciler kurullarını işleterek müdürlükler bazında temsilcilerin inisiyatifleriyle toplantılar yapıldı, akabinde saha çalışmalarları, birim bazlı toplantılar, anket vb. araçlarla en geniş katılım ile taslağın oluşturulmasında ve taleplerin belirlenmesinde işçilerin iradesi esas alındı. 1,5 iki aylık bu çalışmanın neticesinde ortaya çıkan talepler şube yönetimi ve temsilciler aracılığıyla taslak haline getirildi. Hemen akabinde oluşturulan taslak tekrar işçilere sunularak eksiklikler tespit edildi ve düzeltmeler yapıldı. Oluşturulan taslak mayısın son haftasında Bornova Cumhuriyet Meydanı'nda yapılan basın açıklaması ile belediye şirketi olan BORBEL'e teslim edilerek yasal süreç başlatılmış oldu. Bütün bunların sonucunda 8 Haziran'da ilk oturum tarihi verildi. İlk oturumdan başlayarak anlaşmanın sağlandığı bütün oturumlarda işyeri temsilcileri toplantılara aktif olarak katıldılar, görüşmenin akışına göre verilen molaalarda teklifler değerlendirildi, bir sonraki adımda izlenecek yol tespit edildi ve süreç bu şekilde işletilerek bütün görüşmeler temsilcilerin gözetiminde gerçekleştirildi.

Görüşmelerin üçüncü oturumuna gelindiğinde işveren sendikası olan SODEMSEN sözleşmeyi mümkün olan en düşük tekliflerle sonuca götürmek istedi. Öyle ki verilen tekliflerin ne resmî ne de gayri resmî enflasyon ile yakından uzak bir alakası yoktu. Örneğin TÜİK'in

açıkladığı enflasyon oranı %70'lere ulaştığı halde SODEMSEN bir yıllık teklifi %30'larda tutuyordu. Ayrıca diğer ücret kalemlerinde ve ücrete bağlı bütün idari maddelerde aynı oranda zam teklifinde ısrar ediyordu, ikramiye artışına ise kesinlikle yanaşmıyordu. Ve ikinci yıl zam teklifini brüt yevmiyeye günlük seyyanen 25 TL teklifte bulunuyordu. Sendikanın tutumu ise masada işveren temsilcilerinin yaptığı teklifleri Türkiye gerçekliğinden çok uzak ve son derece ciddiyetsiz bularak masadan kalkma şeklinde oldu. Nitekim üçüncü oturumun sonunda verilen teklifler aynı anlayışla sürdürülünce temsilciler yoğun bir şekilde alkış ve sloganlarla masaları yumruklayarak salonu terk ettiler.

Hemen akabinde sendika şube yönetimi ve temsilciler, yapılan değerlendirmeden sonra bütün işçilerin, işi durdurarak belediye binasının da içinde bulunduğu Büyük Park'ta toplanmasını istedi. 45 dakika gibi kısa bir zaman diliminde yaklaşık 900 işçi iş durdurarak yoğun tepkilerle, alkış ve sloganlarla öfkelerini dile getirdi. Şube başkanı ve sekreterinin yaptığı konuşmalar işverenin tekliflerinin bu şekilde devam etmesi durumunda grevin kaçınılmaz olduğu şeklindeydi. Gelişmeler bu şekilde seyrederken aynı zamanda şube yönetimi

sıklıkla temsilciler kurulunu toplayarak olası greve hazırlanma yönünde kararlar alarak saha çalışmalarını hızlandırdı. Bu çerçevede ilk önce grev komiteleri oluşturulması yönünde adımlar atıldı. Birim bazında işçilerin katılımı öncelikle grev komitesinde yer alacak işçilerin belirlenmesi yönünde isimler bizzat her müdürlükte çalışan işçilerin önerileri doğrultusunda oluşturuldu. Bundan sonraki süreç komite tarafından belirlenecek, kararlar komiteden çıkacak ve alanlarda uygulanması sağlanacaktı. Aynı paralellikte bir yandan eylemlilikler örgütlenirken öte yandan işveren temsilcileri ile oturmulara devam ediliyordu. Komite üyeleriyle yapılan toplantılar sonucunda meselenin ciddiyetini işverene duyurmak ve hissettirmek adına, şu kararlar alındı:

1- Sendika genel merkezine grev kararı yazısı yazdırılarak alınan karar bütün işçilerin katılımı ile coşkulu bir şekilde belediye binasının girişine asıldı.

2- Olası grevde hizmet ürettikleri için Bornova halkıyla karşı karşı gelmemek için "Neden greve gidiyoruz" şeklinde kampanyalar örgütlenmeye başlandı.

3- Bornova halkına çağrı bildirimleri pazar yerlerinde, metro girişlerinde, çarşıda ve mahallelerde dağıtılarak greve gitmenin gerekçesi ve haklılığı halka an-

latıldı.

4- Twitter'de ve diğer sosyal medya platformlarında kampanyalar düzenlendi, afiş çalışmaları yapıldı.

5- Birimler bazında iş yavaşlatma eylemleri gerçekleştirilerek işçilerin motivasyonu canlı tutuldu.

Bütün bu süreçler sendika yönetimi, işyeri temsilcileri ve komite üyeleri aracılığıyla örgütlendi. Bir yandan eylemlilikler örgütlenirken diğer yandan hukuksal ve bürokratik süreçlerin tamamlanması adına olası grev durumunda grev pankartlarının nerelere asılacağı kararlaştırıldı. Bu çerçevede temizlik işleri şantiyesi, fen işleri şantiyesi ve belediye ana hizmet binaları grev alanları olarak tespit edildi. Üç vardiya şeklinde dönüştürülerek grev noktalarında kimlerin nöbet tutacağı belirlendi...

Grevin başlayacağı 18 Ekim tarihinden bir hafta önce işveren tarafından belediye başkanının da masada olacağı şeklinde sendika yönetimine görüşme talebinde bulunuldu. Böylece öğlen saat: 12:30'da başlayan görüşmeler gece saat: 01.00'e kadar devam etti. Bu uzun görüşmelerin sonucunda işveren sendikası daha önceki görüşmelerde kırmızı çizgi olarak belirlediği ve direnç gösterdiği maddelerde geri adım atarak sözleşmeyi greve götürmeden masada bitirmek iste-

diklerini her fırsatta dile getirdiler.

Gecenin sonunda teklifleri şu şekilde oldu: En düşük günlük brüt yevmiye A grubu için 218 TL'den 365 TL'e çıkarıldı, yemek ücreti günlük 55 TL'ye çıkartıldı, yıllık ikramiye 52'den 67 çıkartıldı, işe devamlılık teşviki ayda bir yevmiye olarak ilk defa teklif edildi. Öğretmenlere yılda bir defa Milli Eğitim Bakanlığı'nın belirlediği tutar kadar kırtasiye yardımı, yol paralarının toplu ulaşımdaki artışa bağlı olarak güncellenmesi, her ay 1000 TL sosyal destek ücreti, sendikanın altı aylık zamlanma teklifi kabul edildi ve bu bağlamda ikinci ve üçüncü altı aylık zamlanma oranları enflasyon artışı oranında dördüncü altı aylık zamlanma teklifi %25 seviyesine çıkartıldı. Bunların dışında bayram ücretleri, çocuk parası ve daha birçok ücret maddesi ilk altı ay %50 artış teklif edildi. Verilen bu tekliflerin işçilere götürülerek kabulü ya da reddi şeklindeki kararın kendilerine iletileceği sendika tarafından işverene iletilecek toplantı sonlandırıldı.

Takip eden iki gün içerisinde işverenin teklifleri birinci elden sendika yönetimi ve temsilciler tarafından işçilere taşınarak eğilimler tartışıldı. Bu görüşmeler neticesinde temizlik işleri, fen işleri, koordinasyon gibi saha işçileri ve güvenlik çalışanları blok halinde tekliflerin tatmin edici seviyede olduğu görüşü iletildi. Yine park bahçe işçilerinin yaklaşık 15/20'si dışındakiler teklifleri yeterli buldular. İç binalarda çalışan işçiler ağırlıklı olarak teklifin kabul edilebilir seviyede olduğunu ifade ettiler. Çok az sayıda işçi ise teklifleri reddedip greve gidelim şeklinde

görüş belirtmeler de bu görüş berrak bir şekilde ve blok şeklinde sunulmadı, görüşler tekil kaldı. Aynı günün akşamı toplanan temsilciler kurulu temsilci üyelerin tek tek görüşleri alınarak sahadaki bütün eğilimler masaya yatırıldı. Günün sonunda yapılan tartışmalar ve ortaya konan görüşler neticesinde verilen tekliflerin kabul edilir seviyede olduğu ifade edilip greve gidilmemesi yönünde ortak karar alınarak süreç tamamlanmış oldu.

Sonuç olarak, Bornova Belediyesi'nde yürütülen toplu iş sözleşmesi taslak hazırlık sürecinden başlayarak, masadaki oturuma, buradan eylemlilikler, grev ka-

rarı ve olası greve hazırlık sürecine kadar geçen her gelişme işçilerle paylaşılmış, ortak irade ortaya çıkartılmış, her adım temsilciler ve komite üyeleri tarafından planlı bir şekilde adım adım örgütlenmiştir. Ortada bir başarı hikayesi varsa bu tamamen taban örgütlenmesini ve taban iradesini esas alan, alabildiğince şeffaf ve ortak düşünce ve duygudaşlığın oluşumunu önemseyen bir anlayışın ortaya çıkması, olgunlaşması ve ete-kemiğe bürünmesidir. Önümüzdeki dönemin biz işçi sınıfı açısından zorlu geçeceği açık. İşverenler her fırsatta krizin faturasını işten atma saldırısıyla, kazanılmış hakları-

mızın bir bir gasp edilmesiyle, enflasyon karşısında eriyen ücretlere göstermelik zamlarla üstümüze yıkmaya devam edeceklerdir. Bunların üstüne hükümetin vergi dilimi saldırısı ve her kaleme gelen zamlar eklenince kazandığımız her zammın zamanla eriyeceği açık. Bunun karşısında da ancak tek tek belediyelerde verilen mücadelelerin anlamı olsa da topyekûn bir mücadeleyi örgütlemek, saldırılar karşısında daha güçlü durmanın ve kazanımları büyütmenin yegane güvencesi olacaktır.

BORNOVA BELEDİYESİ'NDEN BİR İŞÇİ

Genel-İş'in mücadele bayrağını yere düşüren kim?

DİSK Genel-İş Sendikası 8 No'lu Şube üyesi 3 işçinin sendikadan ihraç edildiği bilgisi henüz işçilerin eline resmi bir tebligat olarak ulaşmadı ancak kamuoyuna yansımış bulunuyor. Peki, DİSK Genel Merkezi'nin üyelerini ihraç gerekçesi nedir?

Hatırlanacağı üzere yazın Çiğli Belediyesi'ne bağlı Çibel A.Ş. ile Genel İş 8 No'lu Şube arasında 850 işçiyi kapsayan toplu sözleşme süreci tıkanmış ve işçiler 7 Nisan itibarıyla greve çıkmıştı. Şube yönetiminin ve bölge temsilciliğinin büyük anlamlar yüklediği grev 6. günün sonunda bizzat şube yönetimi ve temsilciler tarafından satılmış, işçiler sefalet ücretini kabul etmeye mecbur bırakılmıştı.

Toplu sözleşmenin işçilerin taleplerinin çok çok gerisinde imzalanmasının ardından işçilerin tepkisi büyümüş, gergin geçen tartışmalar sonrasında işçileri yatıştırmak için toplu sözleşmenin imzalanmadığı yalanı söylenmişti. Ertesi gün işçiler sendika yönetimine ve

temsilcilere olan tepkilerini daha sert biçimde ortaya koymuşlardı. Bu tepkiler karşısında önce temsilciler sonra şube yönetimi toplu genel merkeze atmaya çalışmışlardı. "Madem bu şartlar kabul edilecekti o zaman biz neden greve çıktık" diye soran işçiler, imzalanan sözleşmenin ilk teklifin bile gerisinde olduğunu, hiç gündemde yokken sözleşmenin 3 yıllık olarak imzalandığını ve kendilerine hiçbir biçimde sorulmadığını dile getirmişlerdi. Haklı olarak işçiler şunu soruyordu: "Ne pazarlıklar döndü, ne aldınız da bizi sattınız"... Bir süre sonra sendika yöneticileri ortalıkta görünmemeye, temsilciler ise kelime oyunları ile satış sözleşmesini işçiye kabul ettirmeye çalışmışlardı. Sendikanın bu ihanetçi ve işçileri yok sayan tutumu yıllardır süren sorunlar içinde bardağı taşıran son damla oldu. İşçiler topluca sendikadan istifayı etmeyi bile o dönem tartışmışlardı. Öyle

ki 1 Mayıs'a dahi birçok işçi sendikasıyla gitmedi.

İddia o ki, işçiler sendikaya karşı bütünlüklü bir tepki gösterirken bir kısım işçi tepkilerinin göstergesi olarak sendika flamalarını yere atmışlar. Genel-İş yönetimi de bunu bahane ederek şimdi bu işçileri sendikadan atmak istiyor.

Bu işçilerin hepsi üyesi olduğu sendikanın flamasını, bayrağını gururla taşıyan işçilerdir. İşçilerin gösterdiği tepki kurumsal olarak sendikaya değil sendikayı bu hale getiren yönetici ve temsilcilerdir. Sendika bürokratlarının "yavuz hırsız ev sahibini bastırır" misali işçileri bu gerekçeyle disipline sevk edip ihraç etmeye çalışması ibretlik bir tutumdur. Yaşanan bu son durum nice bedel ödenerek kurulan DİSK'in bürokratlar tarafından ne hale getirildiğinin yeni bir örneğidir.

Çiğli'de yaşanan olay gayet açıktır.

Genel İş'in DİSK'in flama ve bayraklarını işçiler değil, sözleşme sürecinde türlü türlü hesaplarla işçilere ihanet eden bürokratlar yere düşürmüşlerdir. Sendikalardan kovulacak birileri varsa bunlar işçiler değil sendikayı bu hale getiren yöneticilerdir. 3 Çibel işçisini günah keçisi seçerek tam da bu gerçeğin üstü örtülmeye çalışılmaktadır. Belediye işçileri yere düşürülen DİSK flamalarını elbette yeniden yukarı kaldıracaklardır. Ama bunu yapabilmeleri için bürokratlardan ve onların dayanaklarından öncelikle kurtulmaları gerektiği açıktır. İşçilerin ve devrimcilerin ödediği bedeller üzerinden büyüyen sendikaları layık olduğu yere taşıyacak olan da işçi sınıfının kendisidir. Günü geldiğinde o koltuklardan sendika ağaları sökülüp atılacak, bugünlerde işledikleri tüm suçların hesabı mutlaka sorulacaktır. Bundan bürokrat takımı başta olmak üzere hiç kimsenin kuşkusu olmasın.

İZMİR'DEN BİR SINIF DEVRİMCİSİ

Dünyayı sarsan altmış yıl!

TKİP Merkez Yayın Organı
EKİM'in Aralık 2017 tarihli 309. sayısından alınmıştır.

"20. yüzyıl çok sayıda devrime sahne oldu; denilebilir ki yüzyılımız bir devrimler yüzyılı oldu. On yıllar boyunca halk devrimleri ve millî kurtuluş devrimleri birbirini izledi. Fakat Ekim Devrimi bu devrimler zincirinden herhangi biri olmadığı gibi, onlardan herhangi biriyle de kıyaslanamaz bir özel konuma ve niteliğe sahip bir devrimdir. Ekim Devrimi yalnızca tüm öteki devrimlerin önünü açmakla kalmayan, onların tümünü kapsayan ve aşan bir anlama, öneme ve kapsama sahip olmak yönünden de çağımızda apayrı bir yere sahiptir. O teorik ve pratik yönden hala da aşlamayan muazzam bir evrensel tarih olayıdır. O yalnızca proleter devrimler çağını açmakla kalmadı, bugün önümüzde hala da tarihin kaydettiği en ileri proleter devrim örneği olarak durmaya devam etmektedir. Yüzyılın ilk muzaffer devrimi olduğu halde, sonradan onu peş peşe bir dizi başka halk devrimi izlemiş olduğu halde, bugün gücü ve etkisi bakımından tüm ötekilerle kıyaslanamaz bir yere ve canlılığa sahip olmasının gerisinde bu özel, bu kendine özgü tarihsel konum vardır."

(Büyük Devrimin Aynasında Parti Davası, Kasım 1997)

John Reed'in ünlü ve çok değerli kitabı, adının da vurgulu bir biçimde ifade ettiği gibi, Ekim Devrimi'nin ilk günlerini anlatır. Kitap devrimi önceleyen günlerin genel havasını vermekle başlar ve 7 Kasım'dan yaklaşık iki hafta sonra toplanan Köylü Kongresi'nin sonuçlarıyla sona erer. Bu kongre, işçi sınıfı ve emekçi köylü ittifakını kurmuş, böylece Sovyet iktidarının meşruiyetini ve gücünü yeni bir düzeyde pekiştirmişti. Bu nedenle 7 Kasım'ı izleyen sarsıcı günlere ayrılmış bir anlatım için gerçekten isabetli bir bitiş noktasıdır.

Öte yandan, muzaffer sosyalist devrimin, Şubat devrimiyeli birlikte aylardır devrimci çalkantılar içinde kaynayan Rusya'yı, daha ilk günden itibaren bir baştan bir başa sarstığı kesin olmakla birlikte, bu aşamada dünyada bir sarsıntıdan söz etmek henüz olanaklı değildir. O günün iletişim koşullarında, hele de sürmekte olan emperyalist savaşın ayrılmaz ögesi olan ağır militarist sansür altında, dünya-

nın geriye kalanının o ilk günlerde Rusya'da neler olup bittiğini anlaması için daha fazla zamana ihtiyaç vardı. Hiç değilse emekçiler ve ezilenler dünyası için bu kesin olarak böyledi.

Fakat John Reed'in kitabına başlık olarak seçtiği tanımlama yine de tarihsel açıdan tümüyle doğru ve aynı ölçüde anlamlıdır. Kendisi de bunun tam olarak bilincinde olduğu içindir ki kitabına 1 Ocak 1919'da yazdığı önsözde, aradan geçen bir yılın ardından Ekim Devrimi'nden hala da bir "serüven" olarak söz etmenin moda olduğunu hatırlatır ve şöyle devam eder: "Evet, bu bir serüvendir ve insanlığın bugüne kadar giriştiği serüvenlerin en görkemlisidir; bu, geniş ve basit istekleriyle her şeyi sarsan emekçi yığınların tarihe geçen bir serüvenidir."

Bu sözler, büyük devrimin tarihsel özü ve anlamının vurgulu bir dile getirilişidir. Ekim Devrimi, 7 Kasım'ı izleyen ilk günlerin somut dünyasında belki henüz değil, fakat dünya tarihinin genel akışında büyük bir sarsıntı ve sıçrama yaratan muazzam bir olaydı. 7 Kasım sabahından başlayarak bu ilk günlerde, ilk "on gün"-de yapılanlara bu açıdan kısaca bir göz atalım.

O günün dünyasında en demokratik biçimi içindeki burjuva cumhuriyeti, Geçici Hükümet şahsında burjuvazinin sınıf egemenliğini temsil ediyordu ve emekçi kitlelerin acil taleplerini hiçe sayarak emperyalist savaş sürdürmenin bir aracıydı. Ekim Devrimi, bu cumhuriyeti tüm temel

kurumlarıyla yıkıp bir kenara atarak, böylece burjuva sınıf egemenliğine son vermiş oldu. Yerini işçi sınıfı önderliğinde birleşmiş silahlı emekçilerin tümüyle yeni tipte iktidarı olan Sovyetler, bu iktidar yapısı içinde cisimleşmiş sosyalist işçi-emekçi cumhuriyeti aldı. Bu, çok sınırlı ve aynı ölçüde kısa süreli Paris Komünü deneyimi sayılmazsa, dünya tarihinde tümüyle yeni bir durumdu. Bu, işçi sınıfının önderlik ettiği ezilen ve sömürülen yığınların, tarihte ilk kez olarak egemen güç olarak örgütlenmesi, böylece kendi kaderlerine egemen olmasıydı.

Ekim Devrimi'nin zaferiyle ortaya çıkan bu tümüyle yeni tipte iktidarın tarihsel anlamını ve önemini muzaffer devrimin liderinden, Lenin'den dinleyelim: "Sovyetler iktidarı nedir? Ülkelerin çoğunda henüz anlaşılacak istenmeyen ya da anlaşılamayan bu yeni iktidar nasıl bir özellik taşımaktadır? Bütün ülkelerin işçilerini gitgide kendine çeken şey, eskiden şu ya da bu biçimde zenginler ya da kapitalistler tarafından yönetilen devletin, bugün ilk kez olarak ve geniş ölçüde, kapitalizmin baskı altında tuttuğu sınıflar tarafından yönetilmesidir. Hatta en demokratik, hatta en özgür cumhuriyetlerde bile devlet, sermaye egemenliği sürdükçe, toprak özel mülk olarak kaldıkça, her zaman onda-dokuzu kapitalistlerden ya da zenginlerden oluşan küçük bir azınlık tarafından yönetilir. Dünyada ilk kez olarak devlet iktidarı bizde, Rusya'da, yığın örgütleri olan Sovyetler, sömürücü-

ler dışında bırakılarak, yalnızca işçilerin, yalnızca emekçi köylülerin oluşturacakları biçimde kuruldu ve tüm devlet iktidarı, işte bu Sovyetlere devredildi."

Bu muazzam tarihsel adımın kendisi başlı başına o günün dünyasını temellerinden sarsacak nitelikteydi. Ama bunun yalnızca bir ilk adım olduğunu, kendisini izleyecek tüm öteki adımların ise ancak bununla olanaklı hale gelebileceğini biliyoruz. Tarihte ilk kez olarak ortaya çıkan bu yeni tipte sınıf iktidarı, Sovyetlerde ifadesini bulan sosyalist işçi-emekçi cumhuriyeti, sosyalizmin kuruluşunun bir ilk büyük adımı ve olmazsa olmaz koşulu idi.

İkinci adım, devrilmiş bulunan sömürücü sınıfların mülksüzleştirilmesiydi. Kurulu devlet düzeninin alaşağı edilmesine, onun bekçiliğini yaptığı mülkiyet düzeninin tasfiyesi eşlik edecekti. Fabrikalar ve işletmeler derhal işçilerin denetimine verildi, kuşkusuz çok geçmeden tümüyle kamulaştırılmak üzere. Bankalara ve hisse senetli şirketlere el konuldu, tüm iç ve dış devlet borçlar geçersiz sayıldı. Toprakta özel mülkiyet kaldırılarak tüm topraklar millileştirildi. Büyük toprak sahiplerinin, kilise ve manastırların elindeki topraklara, üzerlerindeki her türden canlı ve cansız demirbaşlarla birlikte, tazminatsız olarak el konuldu ve her yöredeki köylü Sovyetlerinin denetimine verildi. Bu, toprak köleliğinin köklü bir tasfiyesi, özgürlüğe ve toprağa susamış milyonlarca köylünün en temel talebinin bir hamle de yerine getirilmesiydi.

Sömürücü sınıfların devlet ve mülkiyet düzenine daha ilk adımda vurulan bu darbeleri, aynı anda uluslararası politikadaki adımlar izledi. Devrimin ilk günü toplanan II. Tüm Rusya Sovyetler Kongresi'nde benimsenen Barış Kararnamesi, gizli antlaşmaları geçersiz ilan etti, gizli diplomasiye son verdi. Üç yılı aşkın süredir dünyanın yeniden paylaşılması uğruna sürdürülen emperyalist kıyım savaşının derhal tazminatsız ve ilhaksız olarak sona erdirilmesi için hükümetlere, onların omuzları üzerinden gerçekte halklara ve yabancı hakimiyetine karşı tutumunu hiç de savaş döneminde gerçekleştirmiş olanlarla ya da Avrupa'yla sınırlamadı; zamandan bağımsız ve dünya ölçüsünde, zayıf ve güçsüz tüm ulusların, kendi istem ve tercihlerine rağmen yabancı hakimiyeti altında tutulması genel sorununa, dolayısıyla sömürgeler sorununa bağlayarak, 20. yüzyılın üçte ikisini kaplayan ulusal kurtuluş mücadeleleri fırtınasının işaret fişeğini ateşledi.

Uluslararası alandaki bu devrimci enternasyonalist politikanın ülke içindeki yansıması ise, Rusya bünyesindeki tüm ezilen ulusların ve milliyetlerin temel hak ve özgürlüklerinin tanınması oldu. Devrimi izleyen hafta içinde yayınlanan "Rusya'daki Ulusal-Toplulukların Hakları Bildirgesi", ezilen ulusların ve azınlık milliyetlerin hak ve özgürlükleri sorununu, anlamlı bir tutumla, özletmiş bulunduğu devrimci programın bütünlüğü üzerinden ortaya koymaktaydı. O güne dek atılan öteki adımları sıralayan Bildirge, ardından şu sözlerle devam ediyordu: "Şimdi geriye yalnızca, Rusya'nın, baskıdan ve zulümden çok çeken ve hala da çekmekte olan ulusal-toplulukları kalmıştır. Onların da özgürlüğü derhal gerçekleştirilmeli, bozulamaz bir biçimde ve kesinlikle sağlanmalıdır."

Daha ilk adımda atılan, denebilir ki ilk "on gün"e sığdırılan bu adımlar bütünü bir arada bize, Ekim Devrimi'nin dünya tarihinde yarattığı büyük devrimci sarsıntı ve sıçramanın açıklamasını vermektedir. Bütün büyük devrimlerin evrensel bir yönü vardır. Bu nedenledir ki etkileri gerçekleştikleri toplumların ötesinde de yankılanır. Ama Ekim Devrimi insanlık tarihinde bu açıdan benzersiz bir yere sahiptir.

1640 İngiliz Devrimi dünya tarihinin kilometre taşlarından biridir. İngiltere'de önünü açtığı toplumsal gelişmeler bu ülkeyi hızla kenarda kalmış bir ada devleti olmaktan çıkardı ve ardından onun birinci emperyalist dünya savaşına kadar sürecek yüzyıllık dünya hakimiyetini hazırladı. Fakat gerçekleştiği dönemde yarattığı sarsıntı İngiltere'nin ötesinde, denebilir ki yalnızca Avrupa'nın kraliyet saraylarında yankılanabilirdi. Bunun da asıl nedeni, devrimin fırtınalı akışı içinde ve devrime etkin bir biçimde katılan alt sınıfların özel baskını altında, İngiltere tacının o günkü taşıyıcısı kralın kellesinin vurulması ve krallığın yerini kısa bir süreliğine cumhuriyete bırakmasıydı. Kralların yönetim hakkının ilahi bir kaynağa dayandırıldığı ve kralın tanrının yer yüzündeki temsilcisi sayıldığı bir çağda, İngiliz Devrimi'nin bu cüretli girişiminin Avrupa'nın kraliyet saraylarında yarattığı dehşeti tahmin etmek güç değildir. Ama hepsi bu!

Bu sarsıntının bizzat İngiliz toplumunun kendi bünyesinde bile çok geçmeden atlatıldığını, bu olaydan yalnızca bir on yıl kadar sonra burjuva devriminin yarattığı yeni koşullara uyulanmış biçimiyle de olsa krallığın yeniden restore edildiğini biliyoruz. Üstelik devrime önderlik eden burjuvazi ile onun devirdiği soylular sınıfının ittifakı sayesinde. İkisini bu gerici restorasyonda birleştiren ise, devrimin yarattığı büyük çalkantılar içinde emekçi sınıfların kazandığı özel inisiyatif, böylece ileri sürdükleri eşitlikçi düşünce ve taleplerdi.

1789 Büyük Fransız Devrimi'nin kendi sınırlarının ötesinde yarattığı sarsıntı kuşkusuz kıyas kabul etmez ölçüde çok daha büyük oldu. Fransız Devrimi kralların ilahi yönetim hakkına en öldürücü darbeyi vurarak tüm sarayları dehşete düşürmekle kalmadı, her türden feodal ayrıcalığı kaldırarak ve feodal toprak mülkiyetini tasfiye ederek, Avrupa'nın feodal soylu sınıflarını da büyük korkulara boğdu. Bu düzeyde bir radikalizmi, İngiliz Devrimi'nde olduğu gibi, bir kez daha emekçi sınıfların devrime etkin ve geniş çaplı katılımına, bunun sağladığı büyük devrimci itilime borçluydu. Ama yaptığı işlerin Fransa'nın sınırları ötesinde büyük yankılara neden olmasının gerisinde temelde İngiliz Devrimi'ni ne-

redeyse yüz elli yıl arayla izlemiş olması gerçeği vardı.

Bu, batıda kapitalist gelişmenin ve dolayısıyla burjuva uluslaşmanın maddi koşullar yönünden hayli mesafe kat ettiği bir çağdı. 1789 Fransız Devrimi, bu gelişmeye uygun düşen ve önünü yeni bir düzeyde açmayı kolaylaştıran düşünce ve ideallerin kaynağıydı. Yarattığı büyük sarsıntıyı ve burjuva gelişme sürecindeki toplumlar için tükenmeyen bir ilham kaynağı olmasını asıl olarak buna borçluydu. Fakat hiç de çağlar boyunca ezilmiş ve sömürülmüş emekçiler dünyası için değil, fakat yalnızca o çağda gelişmekte olan burjuva dünyası için, kendi ulusal pazarı üzerinde ve ulus devlet biçimi içinde kendi yeni sınıf egemenliğini kurmak peşindeki ulusal burjuvaziler için bir etki ve ilham kaynağıydı. Kuşkusuz Fransız Devrimi köylülüğü feodal boyunduruaktan kurtarmış ve toprağa kavuşturmuştu. Ama hemen ardından, çok daha acımasız ve yıkıcı olan sermaye boyunduruğu ve sömürüsü ile başa bırakmak üzere. Elbette "Özgürlük, Eşitlik, Kardeşlik!" cazibeli bir slogandı. Ama önünü açtığı burjuvazinin sınıf egemenliği koşullarında gerçek anlamını ve sınırlarını görmek de çok sürmedi. Bizzat devrimin kendi ülkesinde ve yalnızca elli yıl sonra, işçi sınıfı Fransız Devrimi'nin üç renkli bayrağına karşı "toplumsal cumhuriyet" in kızıl bayrağını yükseltti.

Oysa Ekim Devrimi'nin, insanlık tarihinde tümüyle yeni bir çağ açan, dünya ölçüsünde ezilenlerin ve sömürülenlerin bilincinde, yüreğinde ve en önemlisi de eylemlerinde yankılanan etki ve sarsıntısı, temelden ve tümüyle farklıydı. Ekim, Ekim Devrimi'nin 70. Yılınu konu alan değerlendirmesinde bu köklü ve temelli farklılığa ilişkin olarak şunları söylemişti: "Ekim Devrimi insanlık tarihinde yeni bir sayfaydı. Paris işçilerinin kısa ömürlü Komün deneyi dışında tutulursa, kendinden önceki tüm devrimlerden temelden farklıydı. O güne kadar insanlığı ilerleten her devrim, bir sömürü biçimi yerine bir başka sömürü biçimini, bir mülkiyet biçimi yerine bir başka mülkiyet biçimini koymayı amaç edinmiş, sömürücüler değişmiş fakat sömürü devam etmiş, mülk sahibi sınıflar değişmiş, özel mülkiyet sürmüştü. Oysa Sosyalist Ekim Devrimi, sömürüyü ve mülkiyeti kaldırmayı he-

deleyen bir devrimdi; bunu ilke ve amaç edinen bir devrimler dönemini, proletarya devrimleri dönemini başlatmıştı."

Ekim Devrimi, ezen ve sömüren sınıflar dünyasını kaygı ve korkulara boğarken, ezilen ve sömürülenler dünyasının kurtuluş umutlarını görmemiş ölçülerde büyütmüş, onlara kurtuluş yolunu somut olarak göstermiş, bunu açtığı çığır içinde somutlayıp bir gerçeklik haline getirmiş, muazzam önemde ve kapsamda bir tarihsel olaydır. O etki ve sonuçları bakımından tartışmasız olarak 20. yüzyılın en temel gerçeğidir. Yüzyılın son çeyreğine kadar dünyada olup biten temel önemde tüm olay ya da gelişmelerde onun dolaysız ya da dolaylı ama kesin olarak etkisi ve yankısı vardır.

Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin açtığı yeni çağın 1970'li yılların sonuna kadar dünya ölçüsünde büyük sarsıntılarla süren fırtınalı sürecini burada en özet bir biçimde sunmak bile kolay değildir. Aslında bu gerekli de değildir. Onun yükselttiği bayrak altında, yaptığı çağrılar üzerinden ve açtığı yoldan tam altmış yıl boyunca, dünyanın dört bir yanında yüz milyonlarca işçinin ve emekçinin, ezilen ve sömürülen insan yığınlarının, umut ve heyecanla, coşku ve cesaretle, büyük bir mücadele ve fedakarlık ruhuyla yürüdüğünü, dövüşüp savaştığını biliyoruz. İsyanlara ve ayaklanmalara giriştiklerini, zafere ulaşan ya da başarısızlığa uğrayan devrimlere yönelindiklerini biliyoruz.

Birinci emperyalist paylaşım savaşının ardından tüm Avrupa'yı boydan boya saran devrimci çalkantılar dolaysız olarak Ekim Devrimi'nin yarattığı sarsıntının ürünüydüler. Ellerde onun bayrakları, dillerde onun şiarları vardı. Amaç ve hedefler kadar, yol ve yöntemler de ondan alınma, hiç değilse ondan etkilenme ya da esinlenme idi. Dünyanın dört bir yanında ortaya çıkan ve on yıllar boyunca kendi toplumlarında etkin bir sınıf savaşını yürüten komünist partileri Ekim Devrimi'nin en dolaysız meyveleriydi. Doğrudaki büyük ulusal uyanışlarda, Büyük Çin Halk Devrimi'nden Küba Devrimi'ne tüm halk devrimlerinde, zafere yürüyen ulusal kurtuluş mücadelelerinde ve klasik sömürgecilik çatırdamasında, tüm bunların gerisinde dolaysız olarak hep Ekim Devrimi'nin ruhu ve gücü vardı.

Tüm bu büyük tarihi olaylar onun açtığı devrimci çığır içinde, gösterdiği yolda ve yarattığı olanaklar üzerinden gerçekleşiyordu.

Tüm '30'lu yıllar Avrupa'da, bir toplumsal-siyasal istikrarsızlık ve devrimci çalkantılar dönemi idi. Ve bunun bir yanında Ekim Devrimi'nin dolaysız ürünü güçler vardı. Faşizmin kendisi Ekim Devrimi'nin yolunu açtığı toplumsal devrim sürecine burjuva gericiliğinin bir yanıtıydı. Tarihte görülmemiş türden bir barbarlığı temsil eden faşizme karşı destansı mücadeleyi de Ekim Devrimi'ni temsil eden güçler yürüttüler. Tüm insanlığı yıkımla tehdit eden bu barbarlığın tarihe gömülmesinde en büyük ve belirleyici rolü, Sovyetler Birliği ile birlikte çeşitli ülkelerin komünistleri oynadılar.

Sovyetler Birliği'nde sosyalizmi inşasına ve bunun kendinden öte tüm ezilenler ve sömürülenler dünyası için yarattığı kazanımlara henüz hiç değinmiş değiliz. Bu ve sonradan onu izleyen sosyalist inşaya deneyimleri, son tahlilde tarihsel güçlüklerle yenilerek, sonuçta başarısızlığa uğramış bulunuyorlar. Ama bu onların tarihsel haklılığını, taşıdığı derin anlamı ve insanlık tarihi içinde yarattığı silinemez izleri öyle kolayca silemez. Sosyal eşitliği, sosyal adaleti, kardeşliği, dayanışmayı, genel toplumsal çıkar uğruna fedakarlığı modern insanlık tam da Sovyet deneyimi sayesinde tanıdı. Onun ürünlerinden yalnızca doğrudan Sovyetler Birliği'nin işçi sınıfı ve emekçileri değil, fakat daha dolaylı biçimlerde on yıllar boyunca batılı işçi sınıfı ve emekçiler de yararlandılar. Kamusal zenginliklerin tüm topluma ait olması, bunun sağladığı imkanlarla parasız eğitim, parasız sağlık, parasız ya da son derece ucuz konut, parasız ya da son derece ucuz ulaşım, tam istihdam ve dolayısıyla güvenceli iş, kültürel ve sanatsal ürünlerin sıradan kitlelere sunulması vb., vb., tüm bunlar Sovyetler Birliği'nde emekçilerin en temel, en dokunulmaz kazanımlarıydı. Bürokratik bozulmanın son evrelerine kadar da bu kazanımlara dokunmak kolay değildi.

Tam da bu kazanımların gerçekliği ve batıda bundan esinlenen devrimci işçi hareketinin mücadeleleri sayesinde bir dizi alanda sosyal tavizler vermek zorunda kalmış ve bunu da "sosyal devlet" olarak yutturmaya kalkmıştı. Oysa Ekim Devrimi'nin yüzyılın üçüncü çeyreğini de kapsayan fırtınası dinlenmeden batılı burjuvazi bu kazanımlara çullanmaya başladı. Fırtına '70'li yılların sonunda dindi ve hemen '80'li yılların başında batılı burjuvazi tam da kendi işçi sınıfına ve emekçilerine yönelik büyük neo-liberal saldırısını başlattı. '90'lı yıllara dönülürken bu kez Doğu Bloku çöktü ve Sovyet-

ler Birliği dağıldı. Yani Ekim Devrimi'nin biçimsel izleri de silinmiş oldu. Bunun hemen arkası ise küreselleşme adı altında batılı işçi sınıfı ve emekçilerin iktisadi ve sosyal kazanımlarına yeni düzeyde bir saldırı oldu. Öteki her şey bir yana, kendi başına işsizlik ve dolayısıyla işini kaybetme korkusu, bugün batılı bir işçi için en büyük kabustur. Bu kabusa düşmemek için elindeki tüm öteki kazanımların parça parça gaspına çoğu durumda uysalca boyun eğmektedir.

İşte bu ve benzer olgular, Ekim Devrimi'nin açtığı çığıra tüm ülkelerin işçi sınıfı ve emekçilerinin neler borçlu olduğunu göstermeye yeter. Gerek zamanında çeşitli türden sosyal kazanımların elde edilmesinde ve gerekse aynı kazanımların sonradan bu denli kolay yitirilmesinde, dünya ölçüsündeki sınıflar mücadelesinin dolaysız rolü bugün her zamankinden çok daha kolay anlaşılabilir.

"Dünya ölçüsünde sosyalizm güçlü ve prestijli bir akım iken, devrimci sınıf mücadeleleri dünyanın dört bir yanında çeşitli biçimleriyle sürüyorken, bunun önemli yansımalarından biri olarak ön saflarını komünistlerin tuttuğu uluslararası devrimci işçi hareketi güçlü ve örgütleyken, metropol ülkelerin emperyalist burjuvazisi kendi ülkesindeki işçilerin sınırlı mücadelelerini bile onları tatmin edecek ve yatıştırarak, böylece sisteme bağlayacak tavizlerle karşılama yoluna gidebilmiş, gitmek zorunda kalmıştı. Savaş izleyen birkaç on yılın kapitalist büyüme dönemi (ve bu dönemin keynesyen ekonomik politikaları) bunu ayrıca kolaylaştırmış olsa bile, kurumlaşan ve 'sosyal devlet' olarak devrim ve sosyalizme karşı bir savunma siperi haline getirilen iktisadi ve sosyal reformların gerisinde, temelde bu, yani dünya devrim sürecinin dolaysız basıncı vardı. Bağımlı ülkelerde yaygın biçimde gericilik, beyaz terör ve faşist diktatörlük rejimleri ile karşılanan bu basınç, metropol ülkelerde iktisadi-sosyal tavizler/reformlarla çelişkilerin

yumuşatılması, böylece emekçilerin yatıştırılması yoluyla göğüslenmişti.

"Buradan bakıldığında, işçi sınıfı ve emekçilerin metropol ülkelerdeki kazanımları, dar anlamda her bir ülkenin kendi işçi ve emekçilerinin verdikleri ulusal mücadelelerin ürünü olmaktan çok, büyük ölçüde dünya ölçüsündeki devrimci sürecin yan ürünleriydiler. Buna elbette her bir ülkenin kendi içindeki sınıf mücadeleleri de dahildi, ama tayin edici çerçeve uluslararası çapta, yani dünya ölçüsünde oluşmaktaydı. Dolayısıyla burada sözkonusu olan, devrim-reform diyalektiğinin uluslararası düzlemdeki işleyişi ve sonuçları idi. Sosyalizme yönelen toplumlardan ve etkili sosyal ve siyasal mücadelelere sahne olan bağımlı ülkelerden gelen basınç, gelişmiş kapitalist ülkelerde işçi sınıfının örgütlü basıncı ile de birleşince, sosyal tavizler vermek ve giderek bunu bir politika ('sosyal devlet') olarak da benimsemek, hele de kapitalist genişleme konjonktürü bunu kolaylaştırıyorsa, batılı burjuvazi için tutulabilecek en uygun yol olmuştur." (**'Sosyal devlet'in ve sosyal barışın sonu, Ekim, Sayı: 241, Mart 2005**).

Bütün bunları bizim kadar, belki de bizden çok, burjuva gericilik dünyası da biliyor. Onun Ekim Devrimi'ne bitmeyen kin ve nefretinin, ona yönelik her türden karalama ve değerden düşürme çabasının gerisinde tam da bu var. Hiç değilse 1950'li yıllara kadar Ekim Devrimi'nin yarattığı korkuyu kesin olarak iliklerinde duyan, '70'li yılların ortasına kadar bu büyük korkunun ağırlığı altında hala da ezilen gericilik dünyası, ancak '80'li yıllardan itibaren soluklanmaya, giderek rahatlamaya ve '90'lı yıllara girilirken yeniden belirli bir özgüven kazanmaya başlamıştır.

Ama tarihsel açıdan bu geçici olmaya mahkumdur. Kapitalist sistem beklenmedik gelişmelere yol açarak dünyamızı tafafisi imkansız felaketlere sürüklemese eğer, gelecek kesin olarak Ekim Devri-

mi'ne aittir, "Gelecek mutlak sosyalizm" olacaktır!

***

Partimiz Ekim Devrimi'nin 80. yılını izleyen yıl içinde kuruldu ve programında 20. yüzyıl sosyalizm deneyimine teorik bir bölüm ayırmanın yanı sıra, programın "Giriş" bölümünü de geride kalan yüzyılın en özet bir bilançosu üzerinden geleceğe bakışına ayırdı. Buna ilişkin pasajları, Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 100. Yılı'nda geçmişten geleceğe bakışımızın en özlü bir anlatımı olarak aşağıya alıyoruz:

"Emperyalist kapitalizm, ulaştığı gelişme düzeyinden, şiddetlendirdiği çelişmelerden ve yaşadığı çürümeden dolayı, sosyalist devrimin arifesi oldu. Üretici güçlerin uluslararasılaşması, üretimin ileri düzeyde toplumsallaşması ve muazzam servet birikimi, proletarya devrimi ve sosyalizm için koşulları dünya ölçüsünde olgunlaştırdı. Çağı belirleyen kapitalizm ile sosyalizm arasındaki çelişmenin çözümü tarihin gündemine girdi. Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin zaferi, proletarya devrimleri çağını, dünya ölçüsünde kapitalizmden sosyalizme geçiş çağını başlattı. Bu yeni çağ, 20. yüzyılın büyük bölümünü kaplayan devrimler zinciri ve sosyalizmin inşası süreçlerinde açık ifadesini buldu.

"Emperyalizm çağında üretici güçlerin kapitalist üretim ilişkilerine başkaldırısı, 20. yüzyılın başından itibaren açık bir olgudur. İnsanlığı iki kez toplu yıkıma götüren emperyalist savaşlar, sayısız gerici bölgesel savaşlar, faşist barbarlık, tüm yıkıcı sonuçlarıyla 'büyük bunalım'lar, sert sınıf mücadeleleri, iç savaşlar ve devrimlerden oluşan yüzyıllık bilanço, kapitalist dünya sisteminin onulmaz çelişkiler içinde debelendiğini, tarihsel bir sistem olarak bir genel bunalım aşamasına girdiğini kanıtlamıştır.

"20. yüzyıl sosyalizminin zamanla yaşadığı yozlaşma ve yıkım, bu kanıtlanmanın değerini hiçbir biçimde azaltmaz. Sorunlar ve çelişkiler, dolayısıyla devrimi ve sosyalizme yönelimi üreten maddi zemin, bunun taşıyıcısı olan toplumsal güçlerle birlikte, yerli yerinde duruyor.

"Günümüz dünyasında proletarya devrimi ve sosyalizm için nesnel koşullar her zamankinden daha çok olgunlaşmıştır. Dünya devriminin yeni dalgası, gerek maddi koşullar ve gerekse tarihsel deneyim bakımından, çok daha ileri bir noktadan işe başlayacak ve bu kez nihai zafer için koşullar her bakımdan daha uygun olacaktır."

**TKİP MERKEZ YAYIN ORGANI EKİM'İN
ARALIK 2017 TARİHLİ 309. SAYISINDAN ALINMIŞTIR**

Avrupa'da güçlenen sınıf mücadelesi zemini

A. Engin Yılmaz

Dünya çapında sermayenin emeğe karşı ekonomik ve sosyal alan başta olmak üzere çok yönlü saldırısı, emperyalist metropollerde de giderek şiddetleniyor. '80'li yıllar, bu saldırıların başlangıcı olmuşken '90'lı yıllar da buna yeni bir ivme kazandırmıştı. 2000'li yıllardan itibaren saldırılar giderek daha da tırmandırıldı. Ekonomik ve sosyal yaşamın hemen her alanında ağır sonuçlara yol açan bu saldırılar, sosyal kötülükleri azdırdı, servet-sefalet uçurumunu derinleştirdi. Ekonomi başta olmak üzere çok yönlü şiddetli bir krizin ortasında en zengin kapitalist metropollerde bile işçi sınıfının ve emekçilerin uzun yıllar boyunca dokunulmaz kabul edilen kazanımları bir dizi alanda tırpalanmaktadır. İşçi sınıfının kemerleri sürekli sıkılır ve ödediği bedeller sürekli ağırlaşırken kapitalist tekeller devasa kârlar elde etmeye devam etmektedir.

Emperyalist-kapitalist dünyanın içinde bulunduğu durum, sermayenin emeğe karşı saldırılarını adeta bir zorunluluk olarak dayatmaktadır. Dolayısıyla emperyalist burjuvazinin işçi sınıfı başta olmak üzere emekçilerin bedellerle elde edilmiş kazanımlarına yönelik saldırısı, günden güne şiddetlenerek sürecektir. Ekonomik bunalımın emekçilere fatura edilmesi, şiddetlenen ekonomik rekabet ve ticaret savaşları, emperyalist nüfuz mücadeleleri, bunun ürünü olan silahlanma yarışı, artan emperyalist saldırganlık ve yerel savaşların maliyeti, Ukrayna savaşı gibi gelişmelerin çok yönlü sonuçları vb. emperyalist burjuvaziyi buna mecbur bırakmaktadır. Bu ve benzeri gelişmeler, emek-sermaye çelişmesini daha da şiddetlendirmekte, burjuvazi ile proletarya arasında yaşanması kaçınılmaz olan büyük çatışmaları mayalayıp hızlandırmaktadır.

Özellikle de Ukrayna savaşıyla bu yana bütün dikkatlerin, olası bir nükleer tehdite, Rusya ile NATO arasındaki savaşta, Tayvan üzerinde Çin'le artan gerilime, emperyalistlerin kendi aralarındaki çelişmelerin keskinleşmesine, emperyalist saldırı, müdahale, tehdit ve savaşlara odaklandığı bir durumda, bu temel gerçeği, emek-sermaye çelişmesini karartmaya dönük tutumlara karşı mücadele, özel bir önem taşıyor. Burjuvazinin sonuç gelmeyen ve daha da azacak olan per-

vasızlığa varan saldırıları devam ediyor. Örneğin kapitalizmin vitrini kabul edilen İsviçre gibi bir ülkede bile kadınların emeklilik yaşının 65'e çıkarılması ve giderek 67'nin hedeflenmesi, emek-sermaye arasındaki çelişkiyi, özellikle de '90'lı yıllardan beri kapitalist metropollerde de şiddetlenmektedir. Yıllardır Avrupa'da da işçi sınıfının saldırılara karşı duyduğu tepkiyi ortaya koyan sayısız grev, genel grev, çeşitli biçimlerde direniş ve kitle hareketleri, bunun dolaysız sonuçları, gelecekteki fırtınaların da habercisidir.

Emperyalist metropollerde sermayenin emeğe dönük sosyal ve ekonomik saldırılarını, siyasal cephedeki saldırılar tamamlamaktadır. Demokratik hak ve özgürlüklerin sistemli biçimde budanması, polis rejimi uygulamalarının olağanlaştırılması, çıkarılan polis ve yabancılar yasası ile "anti-terör" yasaları, siyasal saldırıların başlıcalarıdır. Amaçsa daha da gelişecek ve sertleşecek olan sınıf ve kitle hareketlerine karşı şimdiden yasal ve kurumsal hazırlıktır. Böylece o pek övülen liberal demokrasinin gerçek yüzü ve sahteliği de ortaya çıkmaktadır.

UKRAYNA SAVAŞININ EMPERYALİST METROPOLLERDEKİ İKTİSADİ VE SOSYAL SONUÇLARI

ABD emperyalizmi ve Batılı müttefikleri ile Rusya, Ukrayna üzerinden çok boyutlu bir savaş halindedirler ve bu savaş NATO tarafından tırmandırılarak sürmektedir. Neredeyse birinci yılını dolduracak olan bu savaşın, daha şimdiden dünya ölçüsünde çok önemli siyasal, iktisadi, sosyal ve kültürel sonuçları oldu. Ukrayna savaşının hemen ardından Ekim'in Haziran 2022 tarihli, 324. sayısındaki „Ukranya krizi sonrası dünya“ başlıklı değerlendirmede, günümüzün dünya kapitalist ekonomisinin, „birbirine bin bir bağla sıkı sıkıya bağlı organik bir bütün“ olduğu vurgulanmakta, şu veya bu ülkeyi hedef alan „ekonomik-finansal ambargoların, aynı zamanda sistemin bütününe de gerisin geri vuran bir silaha dönüştüğü“ temel gerçeğine işaret etmektedir. Hedef ülkenin, pazar ve hammadde kaynağı bakımından son derece önemli olan Rusya gibi büyük bir ülkeye eğer, „Rusya'ya uygulanan ambargo Batılı kapitalist tekeller kadar özellikle yakıt ve gıda fiyatları üzerinden geniş tüketici

kitlelerini de derinden etkileyecek, böylece sistemin çok yönlü krizini de ağırlaştıracaktır” demektedir.

Savaşın muhtemel iktisadi ve sosyal sonuçları konusunda yapılan bu değerlendirmeye, gelinen bugünkü aşamada gelişmelerin sağladığı açıklıklarla da doğrulanmıştır. Savaşın yol açtığı iktisadi ve sosyal sonuçlar, özellikle de enerji ve gıda fiyatlarındaki artışlar ve bunun işçi ve emekçi kitleler üzerindeki yıkıcı sonuçlar bunu kanıtlardır. Son üç yıldır pandeminin yarattığı yükleri emekçilere fatura eden kapitalist hükümetler, şimdi de buna, Ukrayna savaşının ve silahlanmaya ayrılan devasa mali kaynakların yarattığı yükleri eklemiş bulunuyorlar. Rusya'ya karşı uygulanan kapsamlı ambargonun yıkıcı sonuçları da Avrupalı işçi ve emekçilerin sırtına bindirilmektedir. Dolayısıyla Ukrayna savaşı, Batılı emperyalist hükümetler tarafından emekçilerin sosyal hak ve özgürlüklerini hedef alan kapsamı ve şiddeti günden güne artacak olan saldırıların yeni vesilesi yapılmaktadır. Zira bugün Avrupa'da burjuvazinin kitlelerin önüne sürebileceği hiçbir gelecek umudu ve projesi kalmamıştır.

AB ÜLKELERİNDE ENFLASYONDA PATLAMA VE BÜYÜYEN YOKSULLUK

Ukrayna savaşının AB'de yol açtığı temel sorunlardan biri enerji krizidir. Avrupa Birliği devlet ve hükümet başkanları enerji krizinden çıkış yolu arıyorlar. 20 Ekim günü, 27 AB ülkesi patlayan enerji fiyatlarını nasıl sınırlayabileceklerini görüşmek için toplandı. Ancak bir çıkış yolu bulmakta anlaşamadıkları yansıyan haberler arasında. Rusya'ya karşı, özellikle enerji sektöründe uygulanan ekonomik yaptırımlar, petrol ve gaz fiyatlarının artmasına yol açarak onlarca yılın en yüksek enflasyonunu tetikledi. Euro bölgesinde Temmuz ayında yüzde 8,9 olan enflasyon, yeniden hızlandı. Baltık ülkeleri özellikle sert darbe aldı. Almanya, Fransa, Hollanda ve İngiltere, Batı Avrupa'daki en yüksek enflasyonu yaşıyor. Ücretlerin daha düşük ve fiyatların daha yüksek olduğu Doğu Avrupa'da durum daha da vahim.

Enflasyon yükseliyor, ücretler eriyor, gaz, elektrik, yakıt, gıda ve kira fiyatları patlıyor. Euro bölgesindeki fiyatlar, Euro'nun ortak para birimi olmasından

bu yana hiç olmadığı kadar hızlı yükseliyor. Örneğin Almanya'da son bir yılda gıda fiyatları yüzde 12,7, enerji fiyatları yüzde 38 arttı. Doğu Avrupa ülkelerinde fiyatlar kıtanın batısında olduğundan çok daha fazla artıyor. Gelirlerse, fiyat artışları karşısında eriyor. Örneğin, Almanya'da ücretler yalnızca yüzde 2,9 artarken, fiyatlar yüzde 8,5 arttı. Böylece, Federal İstatistik Dairesi tarafından hesaplandığı üzere, reel ücretler bir yıl içinde ortalama yüzde 4,4 düştü. Büyük Britanya'da, haneler için resmi enerji fiyatının yüzde 80 arttığı ifade ediliyor. Sonuç olarak tüm İngiliz hanelerinin yaklaşık yüzde 50'si yoksulluğa düşme riskiyle karşı karşıya. Diğer Avrupa ülkelerinde de durum benzerdir. Dolayısıyla hayat pahalılaşıyor, yoksulluk artıyor. Bunları elektrik kesintileri, sıcak su ve ısıtıcıların daha az kullanımını zorunluluğu izliyor.

İşçi sınıfı ve emekçilerin hanelerine ağır bir yük getiren fiyat artışları, on milyonlarca işçi sınıfı ailesine, açlıktan ya da donmak arasında bir seçim sunuyor ya da her ikisi. 20. yüzyılın tüm deneyimlerinin de doğruladığı gibi emperyalist savaşlar, içerde işçi sınıfı ve emekçilerin acımasızca baskı altına alınmasını, sömürülmesini ve tüm faturaların onlara ödetilmesini zorunlu kılmaktadır. AB'nin kapitalist hükümetleri, sosyal kötülüklerin sonuçlarını „Ukrayna'da demokrasi ve özgürlüğü savunmak“ için yapılacak bir fedakarlık olarak sunuyor. Avrupa'nın işçi ve emekçilerine “barış için” bunlara katlanılması gerektiğini vaaz ediyor. Ama dış politikaları barışa değil, savaşa dayanıyor. Resmi propagandanın yansıttığının aksine, NATO'nun Ukrayna'da Rusya'ya karşı yürüttüğü vekalet savaşı, “barış, özgürlük ve demokrasi” için bir savaş değil, dünyayı yeniden paylaşmak için bir emperyalist savaştır. ABD ve Avrupalı müttefikleri petrol, gaz ve diğer hammadde kontrolünü ele geçirmeye çalıştığı için Balkanlar, Irak, Afganistan, Libya, Suriye ve diğer ülkelerdeki canice savaşları da bunun için yürüttü.

AB ÜLKELERİNDE BÜYÜYEN HOŞNUTSUZLUK VE BİRİKEN MÜCADELE DİNAMİĞİ

AB ülkelerinin işçi ve emekçileri, Rusya ve Çin'e karşı yürütülen silah çılgınlığının, Ukrayna savaşını kışkırtmanın

ekonomik-sosyal bedelini ödüyor. Giderek daha az insan doğalgaz vergisinden Putin'in sorumlu olduğuna ve silahların ve yaptırımların barışı sağlamayacağına inanıyor. YouGov'un anketine göre, her şey için Rusya'nın suçlanması emekçilerde güven kaybına neden oluyor. Giderek daha geniş kitleler, sorumluluğu enerji şirketlerinde ve kendi hükümetlerinde görüyor. Enerji şirketleri rekor kârlar elde ederken ve devlet tarafından milyarlarca euroluk zararları tazmin edilirken, kendi haklarına yönelik büyük saldırı dalgası emekçiler üzerinde uyarıcı etkide bulunuyor. NATO'nun Ukrayna'da „demokrasiyi, özgürlüğü ve bağımsızlığı“ savunduğu yalan propagandasına giderek daha az inanılıyor. Nükleer bir tırmanış tehlikesine rağmen savaşı körükledikleri de vasa silah teslimatları reddediliyor.

Kapitalist tekellerin kârları yükselirken, özellikle de büyük çokuluslu petrol devi ExxonMobil, Chevron, Shell, BP, TotalEnergies ve Eni gibi büyük enerji şirketleri para içinde yüzüyor ve 2022'nin ikinci çeyreği için toplam 64 milyar doların üzerinde kazanç bildiriyorken emekçiler perişanlığa mahkum ediliyor. Dolayısıyla işçi ve emekçiler arasında Ukrayna'daki savaş gerçeğine ilişkin sorgulamalar başlamış bulunuyor. „Bu savaş bizim savaşımız değil!“, „Rusya'ya karşı ekonomik savaşa hayır!“ itirazları yaygınlaşıyor. „Soğuğa, açlığa, donmaya hayır“, „Ücretleri, emekli maaşlarını, sosyal yardımları enflasyona göre ayarlayın!“, „vatanın yararı için Kuzey Akımı 2'yi açın!“ gibi talepler daha fazla yükseliyor.

Tüm bunlar sınıfın ve emekçi kitlelerin büyük hoşnutsuzluğunu ve öfkesini mayalamakta, dipten dibe patlayacak enerji biriktirmekte, sınıflar mücadelesinin her düzeyde ve biçimde boy vermesinin zeminini hazırlamaktadır. Dolayısıyla AB ülkelerinde de sınıf mücadelesinin sertleşeceği bir döneme giriliyor. Bundandır ki hemen tüm AB şefleri, artık toplumsal huzursuzluk konusunda uyarıyor. „Sivil huzursuzluk“ ya da „Halk ayaklanması“ beklentisi emperyalist şeflerce daha bir sıklıkla dillendiriliyor. Zira etkileri rüzgârı fırtına olarak biçeceklerini biliyorlar.

Doğu Akdeniz'de kartlar yeniden karılıyor

Ukrayna savaşından dolayı Avrupa için Rusya'dan sağlan enerjinin neredeyse devre dışı kalması, Avrupa'yı ve Rusya'ya karşı savaşın diğer bileşenlerini yeni arayışlara itti.

Dikkatler öteden beri emperyalist devletler ve uluslararası şirketlerin üzerinde çektiği Doğu Akdeniz'de yoğunlaştı.

Daha önce yapılan araştırmalarda Kıbrıs, Lübnan, Suriye ve İsrail arasında kalan ve Levant Havzası adı verilen bölgede toplamında 1,7 milyar varillik iki petrol rezervinin yanı sıra, 3,45 trilyon metreküplük doğalgaz rezervinin olduğu biliniyor.

Doğu Akdeniz, zengin doğalgaz rezervlerinin keşfinden bu yana emperyalist devletlerin, işgalcilerin ve çok uluslu şirketlerin çıkar çatışmalarının merkezi olmaya devam ediyor. Bu çatışma ve çekişmeler savaş nedeniyle ağırlaşan enerji kriziyle birlikte daha da derinleşti.

Bölgede ekim başında ABD'nin arabuluculuğuyla dengeleri değiştirecek yeni bir adım daha atıldı ve Lübnan'la İsrail arasında "deniz yetki alanlarını belirleyen" bir uzlaşmaya varıldı.

Bu uzlaşma her iki ülkenin parlamentolarından onay alırsa, bölgede doğalgaz aramaları hız kazanmakla kalmayacak, kartlar yeniden karılacak ve dengeler değişecek.

Bu uzlaşmayla birlikte İsrail ve Hizbullah arasındaki müzakereler sonuçsuz kalsa bile, "şirketlerin doğalgaz arama-çıkarma çalışmalarını dokunulmaz kılacak" deniliyor.

Analistler "İsrail'in güvenliğinin arttırılacağı, Lübnan'ın da yaşamakta olduğu mali krizden kurtulması için hareket alanı sağlayacağı" değerlendirmesine ek olarak, "Ukrayna'daki savaş

nedeniyle Avrupa'nın yaşadığı enerji krizini aşması için, yeni bir potansiyel tedarikçiye kavuşması umuluyor" yorumu yapıyorlar.

Lübnan Cumhurbaşkanı Michel Aoun'un 11 Ekim'de yaptığı açıklamada, "Taslak anlaşma Lübnan'ı tatmin etmiş ve taleplerini karşılamıştır. Doğal kaynaklar üzerindeki haklarımızı güvenceye almıştır" değerlendirmesinde bulundu.

Eşzamanlı olarak İsrail Başbakanı Yair Lapid'den, "Bu, İsrail'in güvenliği sağlamlaştıracak, İsrail ekonomisine milyarlarca dolar kazandıracak ve kuzey sınırında istikrarı sağlayacak tarihi bir başarıdır" açıklaması geldi.

Oyunun kurucusu ABD ve Başkanı Joe Biden sözü geçen anlaşmayı "Orta Doğu için tarihi bir adım ve bölgede istikrarın ve refahın sağlanması için zemin hazırlıyor ve dünya için hayati önem taşıyan yeni enerji kaynaklarını kullanıma açıyor" dedi.

Ne var ki, bölgenin refahına, istikrarına ve hatta dünya için hayati önem taşıyan bu tarihi adımın iki öznesi olan Lübnan ve İsrail arasında diplomatik bir ilişki bile bulunmuyor.

Bu nedenle ABD'nin arabuluculuğunda ve garantörlüğünde yapılan anlaşma, doğrudan taraflar arasında değil, biri İsrail ve ABD arasında, diğeri de ABD ve Lübnan arasında olmak üzere iki ayrı anlaşmayla kayıt altına alınacak.

BU "TARİHİ ADIM" İSRAİL'İN SALDIRGANLIĞINI DİZGİNLEYECEK Mİ?

İsrail, 1982-2000 yılları arasında Güney Lübnan'da bazı bölgeleri işgal etti. 2006 yılında Lübnan'a saldıran İsrail, bu savaşta binlerce insanın ölümüne

sebepl olmakla birlikte İran destekli Hizbullah'tan iyi bir tokat yedi ve ağır bir yenilgi tattı.

Akabinde ABD'nin bölge jandarması ve terör devleti İsrail elbette ki saldırıganlığına devam etti ve hala da etmektedir.

Bu nedenledir ki özneler dahil tüm taraflar, "Hiçbirimiz bu anlaşmanın bir barış anlaşması olduğu yanılışına kapılmıyoruz" demek durumunda kalıyorlar.

Anlaşmanın detaylarına bakıldığında İsrail'in Doğu Akdeniz'de "Hizbullah korkusu" çekmeden sondaj yapmak ve doğalgaz çıkarmak için rahat hareket etme serbestliği elde ettiği anlaşılıyor.

Anlaşmada her iki ülkenin kaynak çıkarma konusunda "tek yetkili" olduğu yerler belirleniyor.

Detaylarda Lübnan-İsrail ile kıyıların kesiştiği noktada bulunan yaklaşık 5 kilometre genişliğindeki sahada İsrail'in kontrolü tanınıyor. Söz konusu bu bölgenin en zengin doğalgaz yataklarına sahip olduğu söyleniyor. İsrail de Lübnan'ın bu "jestine" karşılık, aslında Lübnan'a ait olan ama İsrail saldırganlığından dolayı ihtilafli durumda olan bir doğalgaz sahasında "sondaj yapma hakkı" vermiş.

ABD'nin garantörlüğünde varılan bu anlaşmada İsrail'e doğalgaz kaynaklarının neredeyse hepsi tahsis edilmiş, Hizbullah'a da "sus payı" verilmiş görünüyör.

Hizbullah, kendisine reva görülen bu "sus payı" ile uzun süre susar mı bilinmez ama, bir taraftan İsrail saldırganlığı, diğer taraftan açlık, yokluk ve yoksulluğun ağır yükünü omuzlayan Lübnan-Filistin ve bölge halklarının susturulmayacağı, susmayacağı kesin.

“Dünyadaki durum en kötü senaryoya gidiyor”

E. Bahri

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin Valdai Forumu'nun (*) genel oturumunda kapsamlı bir konuşma yaptı. Konuşmada dünyadaki yeni güçler dengesi, bu bağlamda Rusya ile ABD-AB arasında devam eden çatışma ve bunun olası sonuçları konusunda önemli tespitlerde bulundu. Bu kapsamdaki bir konuşmanın haber ajansları ve batı medyasında yok sayılması ya da iki paragraflık bir haberle geçiştirilmesi dikkat çekti. Aynı durumun Türkiye medyası için de geçerli olduğunu belirtmek lazım. Oysa konuşma hegemonya çatışmasında ön cephede olan bir tarafın bakış açısını yansıtıyordu.

“BAŞINDA ABD'NİN BULUNDUĞU ESKİ EGEMENLİK SİSTEMİ ÇÖKMÜŞTÜR”

Üç gün süren forumun son gününde konuşan Putin'i Rusya'nın yanı sıra Brezilya, Almanya, Mısır, Çin, Hindistan, Endonezya, İran, Afganistan, Kazakistan, ABD, Türkiye, Fransa, Özbekistan, Güney Afrika gibi ülkelerden gelen katılımcılar dinledi. Merkezinde ABD'nin bulunduğu batı egemenliğine dayalı sistemin çöküşüne odaklanan Putin, bunun geri dönüşü olmayan bir noktaya geldiğini, ABD ile AB'nin bu gerçeği kabul etmesi gerektiğini belirtti.

Neoliberalizmi hedef alan Putin, bu politikayı dayatan ABD ile ortaklarının dünyayı sömürdüğünü ama bunun sonuna geldiğini, zira diğer ülkelerin artık bunu kabul etmediklerini söyledi. Batının kendini dünyaya dayattığı, başka halkların inanç ve değerlerine saygı göstermediği, ülkelerin egemenlik haklarını çiğnediği, darbeler yaparak yönetimleri değiştirdiğini hatırlatan Putin, “Washington hala iradesini ve hegemonyasını dayatmaya çalışıyor, ancak dünya halkları bu politikayı kabul etmeyecek” dedi.

Putin bu görüşleri ilk defa dile getiriyor, ancak bu defa daha açık ve net ifadelerle şu mesajı verdi: “Batının artık dünyaya hakim olma kapasitesi yoktur. Gerçeği kabul edip bu hevesinden vazgeçmelidir.”

“DÜNYADA 'DEVİRİMCİ DURUM' VAR”

Eski hegemonya sisteminin çöktüğünü savunan Putin, dünyada 'devrimci durum' olduğunu öne sürerek şunları söylüyor: “Dünyayı yönetenler eskisi gibi yönetemiyor. Yönetilen ülkeler ise eskisi

gibi yönetilmek istemiyor. Dünyada devrimci bir durum var.”

Marksistlerin bir ülkedeki 'devrimci durum' tanımını dünyadaki duruma uyarlayan Putin, elbette bir dünya devriminden söz etmiyor. O, emperyalist/kapitalist sistem içindeki güçler dengesinin nasıl değiştiğini ve yeni bir durum yarattığını anlatmak için böyle bir tanımlama yapıyor. Bu tanımlamadan dolaysız bir şekilde yeni bir sistemin kurulması gerektiği sonucu çıkıyor. Rus lider, bu durumu 'tehlikeli bir geçiş süreci' olarak görüyor ve zıt iki olasılıktan söz ediyor.

“YA YENİ BİR SİSTEM YA DA ÇÖKÜŞE DOĞRU GİTMEK”

Rosa Lüksemburg, “Barbarlık içinde çöküş ya da sosyalizm!” demişti. Putin ise, “Hiçbir yanılsamaya yer yok. Kriz artık herkesi etkiliyor. İnsanlığın iki yolu var: Ya çöküşe doğru ilerlemek ya da birlikte yeni bir sistem üzerinde çalışmak” diyor.

Putin'in bahsettiği yeni sistem kapitalizmden başkası değil elbet. O, emperyalist/kapitalist sistemdeki hegemonyanın yeni duruma göre düzenlenmesinin zamanının geldiğini söylüyor. ABD ile batıya bunu birlikte inşa etme çağrısı yapıyor. Değişimin artık kalıcı olduğunu ve bunu engelleme çabalarının çöküşe yol açacağını söylüyor.

“Tarihi bir andayız. Hiç şüphesiz 1945'ten bu yana en tehlikeli, en önemli ve öngörülemez bir on yıllık karşı karşıyayız” saptamasını yapan Putin, Batı'nın Ukrayna savaşını körükleyerek kanlı ve

tehlikeli bir oyun oynadığına atıf yaparak, bu politikanın üçüncü dünya savaşını tetikleme ihtimali olduğuna işaret etti.

“KUTUPLAR ARASI EŞİTLİK HERKES İÇİN GÜVENLİK”

Yeni sistem öneren Putin, Rusya'nın tutumunu şöyle açıklıyor:

“Rusya, şiddet içeren sömürgeci Batı'nın dayatmalarına asla müsamaha göstermeyecek... Rusya'ya nasıl bir toplumda yaşaması ve hangi değerleri izlemesi gerektiğini kimse dikte edemez. Rusya Batı'ya medyan okumuyor ama var oluş hakkını da sonuna kadar savunacak...”

Putin, çöküşü engellemek için ise genel hatlarıyla şunları öneriyor: “Batı diğer halkların kültürlerine, değerlerine, egemenlik haklarına saygı göstermek zorundadır. Bir ya da iki değil, çok kutuplu bir sistemin birlikte inşa edilmesi gerekiyor. Birleşmiş Milletler'in yapısı yeniden düzenlenmelidir. Diğer ülkelere daha çok söz hakkı tanınmalıdır. Ülkelerin büyük çoğunluğu artık uluslararası ilişkilerde demokrasi talep ediyor, o halde kutuplar arasında eşitliğe dayalı ilişkiler kurulmalıdır. Sistem herkes için güvenliği sağlamalıdır. ABD ve Batı, Rus rezervlerine el koyarak doların ve rezerv para birimlerinin güvenilirliğini yok etti; yeni bir mali sistem oluşturulmalıdır. Rusya bir süredir bunun için çaba sarf ediyor. Medeniyetler arasında diyalog kanalları açmak ve hepimizin içinde bulunduğu insan varoluşunun özünü aramak gerekiyor. Halen bunlar yapılmadığı için dünyadaki durum en kötü senaryoya doğru gidiyor...”

Putin, ortaya koyduğu ana fikri desteklemek için uzun konuşmasında başka pek çok konuya da değindi ve sistem içinde 'makul' denebilecek bir çözüm ya da çıkış yolu önerdi. Sorun şu ki, Putin'in de savunduğu emperyalist/kapitalist sistem, yapısal olarak her zaman 'makul' çözümlere yatkın olmuyor. Zaten bu gerçeği belli bir yere kadar kendisi de kabul ediyor. Nükleer silahlarla iklim krizinin yarattıkları riskin baki olduğunu söylemesi ve insanlığın önündeki iki yoldan birinin çöküş olabileceğini söylemesi buna işaret ediyor.

Putin'in göremediği şey, üçüncü bir çıkış yolunun da olmasıdır. Bu çıkış yolu, insanlığı çöküşten kurtarmak için emperyalist/kapitalist sistemi tarihin çöplüğüne atmak ve sınıfsız/sömürsüz sosyalist bir dünyanın inşasını başlatmaktır. Kapitalistler bir yana bırakılırsa, insan soyunun önünde bundan başka bir çıkış yolu da bulunmuyor.

(*) Valdai Forumu 2004 yılında kuruldu ve adını forumun ilk toplantısının yapıldığı Moskova ile St. Petersburg'un yaklaşık ortasında bulunan Valdai Gölü'nden alıyor.

Forum, çeşitli entelektüel seçkinler arasında diyalogu teşvik etmeyi ve Rusya ile dünyadaki siyasi, ekonomik ve sosyal gelişmelerin bağımsız, bilimsel bir analizini sağlamayı amaçlıyor.

Valdai Forumu'nun kurucuları arasında, Rusya Dışişleri Bakanlığı'na bağlı Moskova Uluslararası İlişkiler Enstitüsü de dahil olmak üzere bir dizi Rus sivil toplum ve eğitim kurumu bulunmaktadır.

2022 Küresel Açlık Endeksi

Bugün dünya çapında zenginlik görülmemiş boyutlara ulaşmış olmasına rağmen günümüz kapitalizminin en göze çarpan gerçeklerden biri, açlığın ve yetersiz beslenmenin giderek büyüyor olmasıdır. 2022 Küresel Açlık Endeksi de bunu doğrulamaktadır.

13 Ekim'de açıklanan 2022 Küresel Açlık Endeksi (GHI) raporuna göre, küresel açlık vahim bir duruma ulaşmış bulunuyor. 2022 Küresel Açlık Endeksi, onlarca yıllık açlığın azaltılmasının fiilen durma noktasına geldiğini gösteriyor. Dünya, açlığı "sona erdirmeye çabalarında" ciddi bir gerilemeyle karşı karşıya. Çatışmalar, savaşlar, iklim krizi ve Covid-19 pandemisinin -Ukrayna'daki savaşın etkisiyle artan- ekonomik yansımaları, açlık krizini felakete dönüştürüyor. 2022 Küresel Açlık Endeksi, birçok ülkede açlık durumunun çok ciddi boyutlarda olduğunu gösteriyor. Ayrıca, "açlığın üstesinden gelmede onlarca yıllık ilerlemenin" tersine döndüğüne işaret ediyor. Oysa Birleşmiş Milletler, güya "Sıfır Açlık" programı ile 2030 yılına kadar dünya çapında açlığı sona erdirmeye hedefinde belirlemişti.

Dünya, küresel gıda sistemindeki kırılmalıkları ortaya çıkaran ve açlığın sona erdirilmesine yönelik ilerlemeyi baltalayan bir dizi kesişen kronik ve akut krizle karşı karşıya. Son GHI tahminlerine göre, bir bütün olarak dünya ve en az 46 ülke 2030 yılına kadar düşük açlık seviyelerine bile ulaşamayacak. Açlığın üç ana nedeni olan iklim değişikliği, şiddetli çatışmalar ve Covid-19 pandemisinin neden

olduğu ekonomik durgunlukların her biri açlığı büyötmeye katkıda bulunuyor. Ukrayna'daki savaş, dünya çapında gıda, gübre ve enerji piyasalarındaki kargaşayı artırıyor. Bu krizlerin en ağır yükü, yerleşik yoksulluk, eşitsizlik, zayıf kurumlar ve kötü yönetim karşısında zaten savunmasız olan ülkeler ve nüfuslar tarafından omuzlanmaktadır.

İnsan kaynaklı iklim değişikliği, insanlar ve doğa üzerinde geniş kapsamlı olumsuz etkileri olan daha sık ve daha yoğun aşırı hava olaylarına neden oluyor. İklim değişikliği, tarım ve ormancılığın yanı sıra balıkçılık ve su ürünleri endüstrilerini de etkiliyor. Aynı zamanda insan ihtiyaçlarını karşılamayı giderek zorlaştırıyor. Aşırı hava ve iklim koşulları, tarım ve balıkçılığın verimliliğini etkilediğinden,

bu durum artan gıda güvensizliğine, su kıtlığına ve yetersiz beslenmeye yol açmaktadır. Mevcut tahminlere göre iklim değişikliği, ikinci BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi olan "2030 yılına kadar sıfır açlığa" ulaşılmasını engelleyen kilit bir faktördür. Açlık ve iklim değişikliğine ilişkin 2019 Küresel Açlık Endeksi'nde açıklandığı gibi, "insan eylemi, nüfusu yeterli ve sürdürülebilir bir şekilde beslemenin giderek zorlaştığı bir dünya yarattı."

2021 Küresel Açlık Endeksi'nde açıklandığı üzere, açlığın bir başka temel nedeni şiddetli çatışma ve artan savaşlardır. Küresel Gıda Krizleri 2022 Raporu'na göre, 2021'deki akut gıda güvensizliğinin ana itici güçleri çatışma veya istikrarsız güvenlik durumlarıydı. 2010-2014 ve

2015-2019 yılları arasında her yıl çatışmaların sayısı artmakla kalmadı, aynı zamanda giderek daha karmaşık ve uzun süreli hale geliyor. Ukrayna'daki 2022 savaşı, gıda fiyatları ve arzı üzerindeki küresel etkisiyle, çatışma ve açlık arasındaki ilişkiyi daha da şiddetlendiriyor.

Covid-19 salgını, düşük ve orta gelirli ülkelerin ekonomik durumunu kötüleştirdi. Ekonomik büyümeyi yavaşlatıyor, mal ve hizmet fiyatlarını artırıyor ve küresel yoksulluk oranlarını arttırmaya bekleniyor. 2020'de Covid-19 pandemisinin patlak vermesinden bu yana, artan enerji fiyatları, küresel tedarik zincirlerindeki aksama ve bazı durumlarda büyük teşvik paketlerinin tümü artan küresel enflasyona katkıda bulundu. Hem düşük gelirli hem de yüksek gelirli dünya çapındaki ülkeler, 20 yıldan fazla bir süredir en yüksek küresel enflasyon artışını yaşıyor. Aşırı yoksulluğun artması bekleniyor. Küresel olarak çok fazla insan hala açlık çekiyor ve aslında, GHI'nin dört göstergesinden biri olan yetersiz beslenmenin küresel yaygınlığı, onlarca yıllık düşüşün ardından yeniden yükseliyor. 2021'de 828 milyon kadar insan yetersiz beslenmiştir.

Oysa bugünün dünyasında devasa bir zenginlik birikimi ve herkese fazlasıyla yetecek kadar yiyecek var. Ulaşılan üretim düzeyi, yaratılan servet ve kaynak birikimi, açlık sorununu rahatlıkla çözecek düzeydedir. Fakat zenginlik birikimi üzerindeki kapitalist özel mülkiyet bunun önündeki biricik engeldir.

Almanya'da her geçen gün daha da büyüyen servet-sefalet kutuplaşması ve emekçileri saran yoksulluğa karşı 22 Ekim tarihinde Almanya'nın altı büyük şehrinde binlerce emekçi biriken tepkilerini sokaklara taşıdılar. Bu yürüyüşlerin birisi de NRW eyaletinin başkenti olan Düsseldorf'da gerçekleştirildi. Saat: 12.00'de DGB (Alman Sendikalar Birliği) merkez binası önünde başlayan yürüyüş parlamento binası önünde yapılan bir mitingle devam etti.

"Dayanışma sonbaharı" sloganıyla yapılan etkinliğin çağrısı hizmet, eğitim inşaat ve gıda işçileri sendikaları tarafından yapıldı. Sendikaların yanısıra eylemler sosyal kurumlar tarafından desteklendi. Büyük çoğunluğu işçilerden

Almanya'da emekçiler sokakta

oluşan 5 binin aşkın emekçinin katıldığı ve büyük bir coşkuyla gerçekleştirilen eylem hızla artan yoksulluk ve sefaletle karşı emekçilerin cephesinde biriken öfkenin açığa vurması bakımından çok anlamlıydı.

Yürüyüşün en dikkat çeken yanı hizmet işçileri sendikası (Ver.di) ve inşaat işçileri sendikası (IG-BAU) üyelerinin yoğun katılımı olmuştur. Sendikalarının bayrakları ve iş kıyafetleri ile eyleme katılan emekçiler tarafından bütün bir yürüyüş boyunca sermayenin saldırılarına karşı coşkuyla atılan sloganlar eyleme

damgasını vurdu. Özellikle "Savaşa değil emekçiye bütçe!", "Yapılan zamlar geri alınsın, ücretler yükseltilsin!", "İnsanca yaşamaya yetecek sosyal yardım!" sloganları bütün bir yürüyüş boyunca en sık ve coşkuyla atılan sloganların başında gelenlerdi.

Eyleme MLPD, Sol parti, DKP yerli partilerin yanısıra, BİR-KAR, RJ, ATİK, DİDİF gibi göçmen örgütler katılım gösterdiler. RJ (Avrupa Devrimci Gençlik Birliği) yürüyüşü üzerinde "Krizin faturasını biz ödemeyeceğiz, işgal, grev, direniş!" sloganının yazılı olduğu pankart ve bayrak-

ları ile katılan RJ'li genç yoldaşlar eylem boyunca attıkları devrimci solaganlarıyla dikkat çektiler. BİR-KAR çalışanları ise bayrakları ile yürüyüşe katıldılar. Sendika bürokratları tarafından emekçiler cephesinde biriken öfkenin boşaltılması amacıyla düzenledikleri eyleme katılımın güçlü bir şekilde gerçekleşmesi için hiç çaba ortaya konulmadığı açıktır. Ama buna rağmen binlerce emekçinin yürüyüşlere katılması işçi sınıfı cephesinde biriken öfkeyi göstermektedir. Bütün bu gelişmelerin ortaya çıkarttığı temel gerçek, emekçiler cephesinde her geçen gün daha da büyüyen mücadele isteği ve bunun üzerinden gelecekte olacak toplumsal mücadele dinamikleridir.

KIZIL BAYRAK / DORTMUND-ALMANYA

27. Dünya İklim Konferansı Mısır'da başladı

Krizlerle dolu bir zamanda Uluslararası iklim konferansı COP27, bu yıl 6-18 Kasım tarihleri arasında Mısır'ın Şarm El-Şeyh kentinde 6 Kasım günü başladı. Devlet başkanları, bakanlar, iklim aktivistleri, sivil toplum kuruluşları ve kapitalistlerin temsilcileri, süregelen iklim değişikliğine güya küresel çözümler bulmayı amaçlıyor. Ekolojik ve sosyal sonuçları dünyanın tüm bölgelerinde görülen insan kaynaklı iklim değişikliklerinin kontrol altına alınması amacıyla konferansa 30 bin civarında katılımcı bekleniyor. Yaklaşık 200 ülkeden temsilciler, küresel ısınmaya karşı mücadelenin nasıl yoğunlaştırılabileceğini müzakere edecek.

Konferansta Ukrayna'daki savaşın, artan jeopolitik gerilimlerin ve Covid-19 pandemisinin sonuçları gibi olayların mevcut iklim sorununu arka plana iteceği kaygısı taşıyor. Ama "bu gelişmelerin aynı zamanda küreselleşen dünyamızın geleceği açısından önemini acı bir şekilde ortaya koyduğuna" da işaret ediliyor. "Uygulama için birlikte" sloganıyla bu yılki "COP, mevcut iklim anlaşmalarında daha önce verilen sözlerin, 1,5 derecelik hedefin veya 100 milyarlık finansal desteğin sağlanmasının artık zamanının geldiğini ortaya koymayı" amaçladığı ifade ediliyor.

Mısır'ın Şarm El-Şeyh kentinde yapılacak iklim konferansı öncesinde beklentiler düşük. Yeni İklim Enstitüsü düşünce kuruluşundan Niklas Höhne "Bu konferanstan beklentilerimi düşük tuttum" diyor ve şunları ekliyor:

"Benim için en önemli şey, konferansın iklim korumasını listenin başına geri koyması olurdu. Enerji krizinden önce, çünkü hasar hayati tehlike arz ediyor. Ve buna göre tepki vermiyoruz."

Uluslararası iklim politikasından sorumlu Devlet Bakanı Jennifer Morgan, herkesin sadece gaz fiyatları ve silah teslimatlarından bahsetmemesi gerektiğini söylüyor. Zira uluslararası toplum tarafından "iklim krizine karşı cesur ve ortak bir yaklaşım aldatici olarak" görülüyor. Yani sıra zirve, dünya çapında büyük bir güvensizlik yaratan Ukrayna'daki savaşının gölgesinde kalacağı varsayılıyor. Birçok diplomat, bunun çığır açan anlaşmaları engelleyebileceğinden korkuyor.

Dolayısıyla BM Genel Sekreteri Antonio Guterres'en, "Bu dünyada birçok kriz var ama bu en büyüğü" ve "hayatımızın krizidir" diye tanımladığı iklim krizini kast ederek. "Onları çözemsek yok oluruz" endişesinin bir karşılığı olacağı mümkün görünmüyor.

***

Bilim, dünyanın egemenlerini on yıllardan beridir uyarıyor. Havada çok fazla sera gazı, yani her şeyden önce karbondioksit (CO2) ve metan, dünyanın ısınmaya devam etmesini ve kısmen yaşanmaz hale gelmesini sağlıyor. Yaşanılan bölgelere bağlı olarak, milyonlarca kurbanla daha sık görülen fırtınalar, kuraklıklar ve seller de yaşanıyor. Bu nedenle ilk dünya iklim zirvelerinden bu yana dünya çapında iklim zarar veren sera gazı emisyonlarının ne zaman ve ne kadar azaltılması gerektiğini belirleyen hedefler saptanıyor. Ama tüm "çabalara" rağmen, 2015 yılında ortaklaşa koyulan küresel ısınmayı sanayi öncesi dönemlere kıyasla 1,5 derece ile sınırlama hedefi hala çok uzakta duruyor.

2021'de Glasgow'daki COP26'da vaat edilen aksine, çoğu hükümet bu yıl ulusal iklim koruma planlarını yeterince gözetmedi. Yani her şeyden önce kömür, petrol ve gazın aşamalı olarak kaldırılmasını erteledi.

Düşünce kuruluşu "Climate Action Tracker" tarafından yapılan analizlere göre, ülkelerin mevcut tüm iklim planları uygulansa bile, dünya iki derecenin üzerinde bir ısınmaya doğru gidiyor - şu an için CO2 emisyonları artmaya devam ediyor. Hükümetlerarası İklim Değişikliği

Paneli'ne (IPCC) göre, 1,5 derecelik hedefe ulaşmak için küresel emisyonların 2025'e kadar zirveye ulaşması ve ardından 2030'a kadar 2019'a kıyasla hızla yüzde 43 azaltılması gerekiyordu. Ancak pek çok ülkenin iklim zarar veren kömüre giderek daha fazla güvendiği ve yakıt ve gaz tüketimini sübvansede ettiği mevcut enerji krizi göz önüne alındığında, pek kimse bunları beklemiyor.

Sonunda bir tür sonuç bildirgesi var. Ancak NATO ile Rusya (Ukrayna savaşı nedeniyle) veya Çin ile ABD (Pekin'in Tayvan üzerindeki iddiaları nedeniyle) arasında yeni açılan çatlaklar göz önüne alındığında, nihai bir belgenin bile karara bağlanmaması düşünülebilir. Federal Dışişleri Bakanı Annalena Baerbock (Yeşiller), bu zamanlarda nihai bir belgenin olup olmayacağını otomatik olarak net olmadığını söyledi

Karar verilmesi gereken konulardan bir ise daha başka ülkelere iklim koruması için yapılması gereken mali yardımla ilgilidir. Yıllar önce, zengin sanayileşmiş ülkeler ve kalkınma bankaları, 2020'den 2025'e kadar her yıl 100 milyar ABD doları yardım sözü vermişlerdi. Ancak ev sahibi Mısır Dışişleri Bakanı Samih Schukri, dpa röportajında bunu "Güven eksikliği var" sözleriyle ifade etti.

Sudan'da 30 yıl iktidarda kalan dinci diktatör Ömer el Beşir'in rejimi halk isyanıyla alaşağı edildikten sonra, demokratik kitle örgütleri, meslek örgütleri, siyasi partilerle askerlerden oluşan ortak bir geçici yönetim kurulmuştu. Ancak askerler, el Beşir diktatörlüğünü yıkan güçleri temsil eden örgütlere ihanet ederek ittifakı bozdu. 25 Ekim 2021'de darbe yapan askerler yönetime el koydular. Çoğunluğu el Beşir rejiminin işlediği suçlara bulaşan generaller yine uğursuz rollerini oynayarak, halk isyanının kazanımlarını kaba kuvvetle ortadan kaldırmaya giriştiler.

General Abdülfettah el Burhan başkanlığında kurulan cunta yönetimi, darbeye karşı gelişen kitle hareketini kanlı bir şekilde bastırarak işe başladı. Ancak tüm baskılara rağmen kitleler cuntaya boyun eğmediler. Darbenin birinci yıldönümünde bir kez daha sokaklara çıkan emekçiler, askeri cunta yönetimini

Sudan'da askeri cunta protestosu

protesto ettiler.

Sudan Tribune'nin haberine göre Omdurman, Hartum, Kuzey Hartum, Atbara, Kassala, Port Sudan, Sennar, Singa, Al Qadariq, Madani, Hasahisa, Al Hosh, Al Duwaim, Kostı, Nyala, Al Geneina, Al Fasher, Al Daein ve Zalingei kentlerinde toplanan on binler, askeri yönetimi reddetdiklerini dile getiren şiarlar yükselttiler.

Başkent Hartum'un birden fazla noktasında eylemler yapılırken toplamda ülkenin 19 kentinde kitleler sokaklara indi. 25 Ekim'de gerçekleşen gösterilere saldıran kolluk kuvvetleri göz yaşartıcı gaz, plastik mermi, bazı kentler ise gerçek mermi kullandı. Bir gösterici askeri araçla ezilerek hayatını kaybetti. Merkez Doktorlar Komitesi, cunta protestolarında hayatını kaybedenlerin sayısının

119'a çıktığını açıkladı. Bu arada kolluk kuvvetlerinin saldırılarında 185 kişi yaralanırken, 98 kişi ise gözaltına aldı.

Eylemleri önlemeye çalışan kolluk kuvvetleri Hartum'da köprüleri kapattı. Ülke genelinde internet bağlantısını kesiren askeri rejim, eylemcilerin iletişim kurmalarını engellemeye çalıştı. Ancak polis/asker saldırıları ve engellemelere rağmen eylemlerin saatlerce sürdüğü ifade edildi.

***

Askeri cuntayı protesto eylemleri 27 Ekim günü de devam etti. Başkent Hartum'da farklı noktalarda toplanan göstericiler hem askeri cunta yönetimini protesto etti hem gözaltına alınanların serbest bırakılmasını talep ettiler. 27 Ekim günü kentteki köprüleri kapatan

kolluk kuvvetleri, göstericilerin başkanlık sarayına ulaşmasını kaba şiddet kullanılarak engelledi.

Başkent'in kuzeydoğu banliyösü Hartum Bahri'de sabahın erken saatlerinde sokaklara çıkan binlerce kişi barikatlar kurarak "Askerler kışlalara!" sloganları attı. Çevrelerindeki yolları taş, ağaç dalları ve yanan lastiklerden ördükleri barikatlarla kapatan göstericiler eylemlerini saatlerce sürdürdü.

El Beşir'in dinci diktasını yıkan kitleler, orduyu devre dışı bırakabilecek bir yönetim kurabilecek güce ulaşamadılar. Bu durum onları suç dosyası kabarık olan orduyla bir tür 'geçici ittifak' kurmak zorunda bıraktı. Bunu fırsat bilen ordu ise halka ihanet ederek darbesini yapsa da kitleleri sindirmeyi başaramadı. Tüm baskı ve cinayetlere rağmen kitle hareketi halen güçlü ve cesur eylemler yapabilecek güç ve moral değerlerini koruyor.

Emperyalist savaş aygıtı NATO'nun şefi Türkiye'de

NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg, üç gün süreceği belirtilen bir ziyaret için Türkiye'ye geldi. Yapılan açıklamaya göre Stoltenberg sarayın Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu ile Savunma Bakanı Hulusi Akar'la görüştüktan sonra AKP şefi Tayyip Erdoğan'la bir araya gelecek.

Emperyalist savaş aygıtının şefi, Türkiye'ye gelmeden önce NATO'ya katılmak için sıra bekleyen Finlandiya ile İsveç'in başbakanlarıyla telefon görüşmesi yaptı. Görüldüğü kadarıyla ziyaretin gündemi, iki ülkenin üyeliğine onay vermesi için saray rejimiyle pazarlık yapmaktır. Zira bütün üyeler onay vermeden NATO'ya yeni üye alınamıyor.

Savaş aygıtına üyelik konusunda böyle bir uygulamanın olması AKP şefi Tayyip Erdoğan'a pazarlık yapma fırsatı verdi. Ancak pazarlık militarizmin giderek yayılmasına ya da savaş riskini daha da arttıran NATO'nun genişlemesine karşı alınan bir tutumdan kaynaklanmıyor. Bu konuda saray rejiminin bir sıkıntısı yok. Ortadaki pazarlık İsveç ve Finlandiya'da siyasi mültecilerin yararlandığı demokratik hakların kısıtlanması için yapıyor. Bu, bir tür "gericilik/zorbalık ihracı"dır. Türkiye'de demokratik hak ve özgürlükleri ayaklar altına alan AKP-MHP rejimi, demokratik hakların nispeten geniş olduğu İsveç'le Finlandiya'yı bu hakları tırpanlamaya zorluyor. Nitekim daha önce Türkiye, İsveç, Finlandiya devletleri arasında bir protokol imzalanmış, bundan dolayı saray rejiminin iadesini istediği

siyasi mültecilerin bir kısmı Türkiye'ye getirilmiştir.

***

ABD'de kaale alınmak için çırpınan AKP şefi ile müritleri, İsveç'le Finlandiya'nın NATO üyeliği üzerinden yaptıkları pazarlıkla "kendilerini önemsetme" fırsatı yakalamış görünüyorlar. Nitekim NATO şefi, sarayın Dışişleri Bakanı ile yaptığı ortak basın toplantısında, Tayyip Erdoğan'a övgüler dizerek, saray rejiminin şefinin kompleksine hitap etmeyi ihmal etmedi.

Basın toplantısında, "Finlandiya ve İsveç terörle mücadele konusunda, Türkiye'nin endişelerini giderecek" şeklinde konuşan Stoltenberg, iki ülkenin yakın zamanda NATO'ya tam üye olmaları gerektiğini söyledi ve şöyle devam etti:

"Bu muhtıranın Türkiye'ye daha faz-

la güvenlik getirmesini bekliyorsunuz ve ben bu endişelerinizi paylaşıyorum. İsveç ve Finlandiya, bu muhtıra konusunda Türkiye'yle uzun vadeli ortaklıklarını tahhüt ettiklerini vurguladılar. Bu konuda görevlerini yerine getirdiler. Hem Finlandiya hem de İsveç liderleriyle geçen hafta konuştum. Her iki ülkenin muhtırayı uygulayacak somut adımlarını memnuniyetle karşılıyorum"

Sarayın bakanı Çavuşoğlu ise yine biraz "naz" yapma fırsatını kaçırmadı. "Bazı adımların atıldığını, ancak henüz memorandumdaki tüm unsurların tamamen uygulandığını söylemenin mümkün olmadığını" belirten Çavuşoğlu, saray rejiminin, "onaylayacağız ama daha çok adım atılmasını bekliyoruz" havasında olduğu mesajını verdi.

***

Kimyasal silah saldırısı protesto edildi

Irak topraklarında bulunan PKK gerillalarına karşı saldırı başlatan dinci-faşist AKP-MHP rejiminin, kimyasal silah kullandığının saptandığı belirtildi. Barzani liderliğindeki KDP'nin de Saray rejimiyle suç ortaklığı yaptığı ifade edildi.

ANF'nin yayınladığı Kürt hareketinin açıklamasında konuyla ilgili şu bilgiler de yer aldı:

"...Türk devleti NATO'nun kendisine sağladığı desteğe dayanarak her türlü insanlık dışı suçu işlemektedir. Uluslararası kuruluşların sessiz kalan veya destekleyen bu tutumundan cesaret alan AKP-MHP hükümeti, 2022 yılında Başûrê Kurdistan'ı işgal saldırısında tamamen bu yasaklanmış bomba ve kim-

yasal silah kullanmaya dayanan yeni bir konsept geliştirmiştir. Türk ordusu geçmişte yasaklı bomba ve kimyasal silahları farklı yer ve tarihlerde münferit olarak kullanmışsa da bu, 2021 ve özellikle 2022 yılında sistematik bir hal almıştır. 2022 yılının 14 Nisan-14 Ekim tarihleri arasındaki 6 aylık savaş sürecinde, 2467 kez yasaklı bomba ve kimyasal silah kullandığı tarafımızdan tespit edilmiştir..."

Onlarca gerillanın bu silahlarla öldürüldüğü belirtilen açıklamanın yayımlandığı 18 Ekim'de Avrupa'nın birçok

ülkesinde yapılan gösterilerle kimyasal saldırılar protesto edildi. Kürt örgüt ve kurumları tarafından gerçekleştirilen eylemlerde kimyasal silah kullanımının insanlık suçu olduğuna dikkat çekildi. Bazı eylemlere farklı kurumlar da katılarak destek verdi.

Paris, Londra, Viyana, Kopenhag, Bern gibi başkentlerin yanı sıra Basel, Cenevre, Zürih, Münih, Düsseldorf, Frankfurt, Hamburg ve başka birçok kentte gerçekleştirilen eylemlerde, "Katil TC!", "Barbar TC, işbirlikçi Avrupa!",

Sarayın Savunma Bakanı ile Çanakkale'ye giden NATO şefi, orada bulunan askeri anıtları gezdi, çiçek bırakma seremonisini Hulusi Akar'la birlikte yaptı. Buna karşın ikilinin görüşmeleri hakkında yansıyan bir bilgi olmadı. Stoltenberg'in Tayyip Erdoğan'la da görüşmesi bekleniyor.

Görüldüğü kadarıyla bütün görüşmeler, İsveç'le Finlandiya'nın NATO'ya tam üyeliğine onay verilmesi etrafından dönüyor. Son sözün AKP şefi tarafından söyleneceği bilindiği için Stoltenberg, basın toplantısında yaptığı konuşmada Tayyip Erdoğan'la mafyatik rejimini adeta övgülere boğdu. Geçen aylarda yaptığı açıklamalarda "İsveç ve Finlandiya'nın üyeliğine onay vermeyiz" lafları eden AKP şefinin, 180 derece dönüşler yapmaya yatkın olduğunu bilen Stoltenberg, onay alacağı konusunda kendinden emin görünüyor.

Ziyaret, emperyalist savaş aygıtı ile AKP-MHP rejimi arasındaki işbirliğinin her zamanki gibi "samimi/sıcak" olduğunu bir kez daha gösterdi. Hal böyleyken saray rejimine "anti-emperyalist" payeler biçmeye çalışan birtakım sahtekarların, bu son ziyarete de bir kılıf uydurmaları gerekecek. Yine de bu çabalar beyhudedir. Zira saray rejimi ile emperyalist savaş aygıtının her zaman uyumlu çalıştıkları bir sır değil. Hatırlanacağı üzere, Emmanuel Macron, "NATO'nun beyin ölümü gerçekleşmiştir" açıklamasını yaptığında en sert tepkiyi Tayyip Erdoğan vermişti.

"Katil Erdoğan!", "Kahrolsun faşist sömürgeci Erdoğan!", "Yaşasın Werxelê ve Avaşin'in direnişi1", "Kimyasal silah kullanmak suçtur!", "Sessiz kalmak suçtur-ortak olma!", "Kürdistan faşizme mezar olacak!" gibi sloganlar atıldı. Benzer sloganlar içeren pankart ve dövizler taşındı.

Yasaklanmış silah kullanan Türk ordusuna karşı harekete geçmeleri için uluslararası kurumlara çağrı yapan göstericiler, kimyasal saldırılara karşı "tüm Kürdistanlıları alanlara çıkmaya" çağırdı.

Aynı gün farklı ülkelerde ve birçok kentte yapılan eylemler, Kürt halkında kimyasal saldırılara karşı yaygın bir öfke olduğunu gösteriyor.

Madenci katliamı: “Artık yeter” demenin zamanı!

E. Eren Yılmaz

Ülke yeni bir madenci katliamıyla sarıldı. Resmi rakamlara göre 41 maden işçisi yaşamını yitirdi, hastanede tedavi gören ve durumu ağır olan işçiler var. Madende yaşanan patlamanın ardından ülkenin temel gündemi haline gelen madenci katliamı, yine her kesimin kendine göre yürüttüğü tartışmaların konusu oldu.

Daha önce birçok kez yaşandığı üzere artık noktası, virgülüne kadar aynı olan açıklamalar, televizyon ekranlarını kaplayan uzmanlar, sorular, başlıklar... Ve bir-iki “muhalif” kanalı bir kenara bırakırsanız, diğerlerinin tamamında yaşanan patlama ve içerde kalan işçilerin durumunun ne olduğundan çok devletin ve kurumlarının ne kadar hızlı olaya müdahale ettiği, bakanların olay yerinde olduğu, tüm olanakların seferber edildiği propagandası... Beyaz gömlekli, takım elbiseli heyetlerin, çalışmalarını koordine edenlerin bir tiyatro sahnesindeymişçesine gerçekleştirdikleri drama performansları... Hüznü, omuzlar düşük, ağlamaklı... Başarabilenlerin ise bir-iki damla göz yaşıyla güçlendirdikleri kurgu. Sonrası? Sonrası bir dahaki katliama kadar perde kapanabilir.

Beyaz gömlekli ve takım elbiseli resmi heyetlere muhalif olan beyaz gömlekli ve takım elbiseliler için AKP ile başladı-

ğını ifade ettikleri sorunlar yumağını yine AKP'nin seçim yenilgisiyle ortan kalkacağına dair boş umutlar yaymanın vesilesi. Yaklaşan seçim süreci için paha biçilmez bir gündem. Para, kâr ve sömürü üzerine kurulmuş bir düzen olan, işçinin canını kanını piyasanın ihtiyaçlarına tabi kılan, madenlerde yaşanan katliamların yanı sıra hali hazırda her hafta bir Bartın kadar işçinin ölümüne sebep olan kapitalist düzenin tekrar onarılması çabalarına nefes olacak kuru gürültü.

Bir de sendika ağaları var tabii ki. İşçilerin ekonomik, sosyal ve demokratik haklarını geliştirmek için mücadele etmesi, emeği kapitalist sömürünün çok yönlü tahribatı karşısında bir parça koruması gereken örgütlerin başını tutanlar. Sarı olanlarından taziyeye mesajları, üzüntü açıklamaları dışında bir şey yok. Turuncuların ise daha sert ve hedef gösteren açıklamalarının ötesi yok. Katledilen madenciler Türk iş'e bağlı Genel Maden İş üyeleri. Türk İş başkanı birkaç hafta önce ilgili bakanla ziyarete gidip, fotoğraf çektiği maden ocağının önünde tekrar hizaya girmiş diyor ki; “madenlerde yaşanan sorunları bakana iletmiştik.” “Farkındaydık, biliyorduk ama hiçbir şey yapmadık, bugünde mecburen burada sıraya girip açıklama yapıyoruz”, başka nasıl söylenir ki? Biralalım işçilerin eko-

nomik, sosyal haklarını, üyelerinin canını bile koruyamayan, bildiği halde kılını dahi kıpırdatmayan işçi düşmanları bunlar. Yakın zamanda gerçekleşen sendika seçimlerinden “zaferle” çıkıp, sendika koltuğunda oturmanın nimetlerini tepe tepe kullanacak olan ve görüldüğü kadarıyla kendisi ve etrafındaki asalaklarla birlikte bunu “makam” odasında köçekli bir kutlamaya çeviren Genel Maden İş Başkanı gerçeği karşısında başka ne beklenebilir ki? Bir de toplumun geniş kesimleri var. Kahredici acıyı hisseden, her gün yaşanan, birkaç yılda bir toplu katliam olarak gerçekleşen işçi cinayetlerinin ardından kızan, hayıflan, öfke duyan ama çoğu durumda sosyal medyada taziyeye mesajları, rahmet dilekleri yayınlamak dışında bir şey yapmayan işçi ve emekçiler... Geride kalanlara üzülen, sermaye medyasının dramatik jeneriklerinin esiri olmuş, desteklediği burjuva partisinin söylemlerine göre içerik belirleyen ve belki de yarın kendisi olacağını bile bekleyenler...

Her şey ortada! Ülkede bir kez daha malumun ilanı gerçekleşti. Bir gecede onlarca madenci ocakların içine gömüldü. Daha fazla kâr ve sömürü üzerine kurulmuş, açlığın, yoksulluk ve sefaletin kaynağı bu sistemin doğal sonucu bu. Bartın için hazırlanan raporlar, uyarılar

ortada. İşçilerin günler öncesinden tehlikeyi ifade eden sözleri ortada. Alınmayan, alınmak istenmeyen önlemler ve işçilerin canını, maliyet hesabının bir parçası olarak gören yaklaşımlar, “kader planı” açıklamalarıyla duruma kılıf yaratmaya çalışan katliamın birinci dereceden sorumlusu. Buna katliamlar olduğunda kıyameti kopartıp oy devşirmeye çalışan burjuva muhalefetini de ekleyiniz. Sarısından turuncusuna sendika bürokratlarına pay biçiniz. Onlar bir avuç ve zaten o taraftalar. Emeğin değil sermayenin yanında duruyorlar. Peki geri kalanlar? Bu tarafta olan çoğunluk. Bu vurdum duymazlığa, bu gözü dönmüş kâr hırsına, emeğin, alınterinin canı kanı pahasına dönen sömürü çarklarına ses çıkartmayanlar. Belki yarın kendisi olacağını bildiği halde susanlar. Sorunun tek çözüm yolu kendilerinde olan ve birleşerek mücadele etmesi gereken işçiler. Sorumluluktan kaçamayız. Yokmuş gibi davranamayız. “Artık yeter!” diyerek ayağa kalkmadıkça, bu düzen yeni örneklerle hep kitlesel işçi katliamlarını hatırlatmaya devam edecek. Evet, işçi ve emekçiler sorumluluğu kendinde aramalı ve artık “artık yeter!” demeli.

Amasra'da bile bile katliam!

Bartın Amasra'da 41 maden işçisinin hayatına, altısı ağır 11 işçinin yaralanmasına neden olan patlama, “kader/fıtrat” değil Saray rejiminin pervasızca uyguladığı neoliberal politikaların vahim sonuçlarından biridir. Rejim için bu “sıradan” bir olay. Nitekim patlamadan sonra Amasra'da boy gösteren rejimin başı Tayyip Erdoğan'la bazı müritleri, hiçbir şey olmamış gibi, aynı pişkinlikle işlerine devam ediyorlar. İşçilerin cenazesinde bile sırtmaları, bu zevatın oraya emekçilerin acılarına ortak olmak için değil, görüntüyü kurtarmak için gittiğini göstermişti.

Rejim katliamı unutturmaya çalışsa da ortaya konulan veriler, bu suçtan sıyrılmamasının kolay olmayacağına işaret ediyor. Sosyal Haklar Derneği heyeti ta-

rafından hazırlanan rapor, rejimin hem katliam koşullarını hazırlayan yönetim anlayışı hem gaz sızıntısı olduğu bilmesine rağmen tam bir umursamazlıkla hareket edip hiçbir önlem almamasından dolayı suçlu olduğunu ispatlıyor.

Sosyal Haklar Derneği heyeti patlamanın ardından 15-16 Ekim'de Amasra'ya gidip maden sahasını ziyaret etmiş, işçiler ve yakınları başta olmak üzere ilgili tüm taraflarla görüşmeler yaparak katliamla ilgili raporu hazırlamış. Görüşmelerde anlatılanlarla gözlemlerin bir kısmı şöyle:

- İşçi yakınları, bir önceki vardiyanın gaz (metan gazı olduğu değerlendirilmektedir) kokusu nedeni ile erken çıkarıldığını ancak yine de bir sonraki vardiyaya için işçilerin madene indirildiğini

belirtmektedir.

- Madende gaz sensörlerinin sayısının az olduğu ve büyük çoğunluğunun çalışmadığını dile getirenler olmakla birlikte, sorunun gaz sensörlerinin çalışmaması değil, bu sensörleri takip eden kişi sayısının azlığı olduğu da ifade edilmektedir.

- Kuyu başlarında ve ocakta kullanılan teçhizatın çok eski olduğu ve bu durum bilinmesine rağmen yenilenmediği belirtilmiştir.

- 2019 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda alınması gereken önlemler daha önce dile getirilmiş olmasına rağmen, madende risk analizi dahi yapılmamıştır.

- Madende toz patlaması riski ve metan gazından kaynaklı riskler olduğu bilinmesine rağmen; gaz ölçümleri sağ-

lıklı şekilde yapılmamış, metan drenajı yapılmamış ve dinamik patlatma yöntemiyle üretime devam edilmiştir.

***

Bu olgular, kapitalistlerin hizmetindeki AKP-MHP rejiminin vahşi sömürü koşullarına mahkum ettiği işçilerin yaşamları konusunda da korkunç derecede umursamaz ve gaddar olduğunu gözler önüne sermektedir. Bu kadarına ancak ‘neoliberalizm/dincilik/ırkçılık’ karışımı ucube bir zihniyetin egemen olduğu Saray rejimi cüret edebilir. Bu zihniyetin başında bulunduğu iktidar her tür çürüme ve yozlaşmanın dip çukurunda bulunmaktadır. İşçi sınıfı hesap sormadan bu rejimin politikalarını de-ğiştirmeleri söz konusu bile olamaz.

Maden işçisi hesap sormalıdır!

N. Kaya

Türkiye Taşkömürü Kurumu'na bağlı Amasra İşletmesi'ndeki maden ocağında meydana gelen grizu patlaması sonucu 41 işçi yaşamını yitirdi. Katliamın yaşandığı 15 Ekim 2022 tarihi bundan böyle kara bir gün olarak anılacak ve işçi kaniyla beslenen kapitalist sistemin vahşi yüzünü herkes tekrar tekrar hatırlayacak.

Madenlerde iş güvenliği önlemlerinin alınmasını bir yük olarak gören kapitalistler, kasten ölümlere davetiye çıkartmaktadır. En az maliyetle çok iş çıkarmaya çalışılmakta, madenlerin ağır ve tehlikeli işkolu olarak bilinmesine rağmen işçilerin omuzlarına daha çok iş yükü bindirilmektedir. Sermaye devleti de kural tanımayan ve insani hiçbir duyguya sahip olmayan bu açgözlü asalak kapitalistlere çanak tutmakta ve her zaman onlara arka çıkmaktadır. Birer mezara dönen maden ocakları denetlenmemekte veya "kaza" sonrası ihmalleri açığa çıkartacak deliller karartılarak katiller aklanmaktadır.

Ölüm kamplarını aratmayan maden ocakları geçmişten günümüze ilkel çalışma rejiminin hakim olduğu yerler olmuştur. Neoliberal politikaların önünü açtığı özelleştirmeler ve taşeronlaştırmayla birlikte madenler işçiler için birer mezar olmuştur.

Türkiye, İkinci Dünya Savaşı'na girmese de 1940-1945 yılları arasında savaş ekonomisi uygulamıştır. "Milli Koruma Kanunu" ile işçilerin çalışma süreleri uzatılıp yasal tatilleri de sınırlanarak daha uzun sürelerle çalıştırılmalarının önü açılmıştır. Bu yasayla birlikte maden bölgelerine yakın yer alan kasaba ve köylerde erkekler zorla maden ocaklarında çalıştırılmışlardır. O dönemde havzada görevli bulunan Dr. Hulusi ve Dr. Sabire Dosdoğru'nun anlattıkları da buna işaret etmektedir:

* "Mükellefiyet EKİ'nin yıllar boyu uygulanan, tepeden inme, bu bölgeyi oluşturan köy ve kasabalardaki tüm erkeklerin 45 gününü zorunlu olarak maden ocaklarında çalışarak öteki 45 gününü köyünde geçirdiği münavebeli çalıştırma yöntemidir ki, bir başka örneğine sömürge ülkelerinde bile rastlanmamaktadır. O günlerde bu terimi çok çetrefil bulan yöre halkı bu baş belası uygulamaya 'kellefiyet' adını verir ve kelleyi bağlayıcı bir yasaklama olarak algılar. İşte bu kendine özgü despotik uygulamasosyo-ekonomik

mik açmazları bir yana, kömür havzasındaki işçilerimizin sağlık sorunlarını da temelinden yıkar, onları her tür bulaşıcı hastalığa açık bir duruma getirir. Kömürün ocaklarda hala çok ilkel koşullarda çıkarılmasının yanı sıra işçilerin ocak içi ve dışı yaşamları 'korkunç' denilebilecek düzeyde kötüdür. Ücretleri (80-120 kuruş arası) düşüktür.

Askerlik çağındaki köylüler jandarma zoru ile maden ocaklarında çalıştırılır. Ocakların en dar, en basık yerlerinde iki büklüm, sürünerek kömür kazarlar; maske, tülbent gibi herhangi bir toz süzücü kullanmadan yoğun tozla yüklü havayı vardiyalar boyunca solurlar. Her türlü işçi hakları askıya alınmıştır..."

Maden işçilerine reva görülen bu korkunç ve insanlık dışı uygulamalar savaşın ardından da özellikle '80 sonrası özelleştirmelerin yaygınlaşmasıyla birlikte bir başka boyuta sıçrayarak ilkel çalışma koşulları kalıcılaştırılmıştır.

Özelleştirme uygulamalarıyla sendikasılaştırma, kötü çalışma koşullarının dayatılması, işçi sağlığı iş güvenliği önlemlerinin yok sayılması, ücretlerin düşürülmesi ve işsizliğin artması paralel yaşanan süreçler olmuştur. Özellikle 1990'lı yıllardan sonra hem Türkiye Taşkömürü Kurumu'nda (TTK) hem de Türkiye Kömür İşletmeleri'nde (TKİ) işçi sayıları büyük bir oranda azalmıştır. TKİ'de 1980 yılında işçi sayısı 27.254 iken 2015'te bu sayı 5.075 olmuştur.

TTK'da ise 1980 yılında 43.383 olan işçi sayısı 2015 yılına gelindiğinde 8.982'lere kadar gerilediği görülmektedir. Ayrıca taşeron işletme sahipleri her türlü yatırımdan kaçınarak maliyetini en aza indirerek kârını azami dereceye çıkartmak için TTK'nın derme çatma eski hurda malzemeleriyle üretim yapmaya devam etmişlerdir. Böylece madenlerde süregelen kuralsız ve esnek çalışma rejimi peşi sıra katliam derecesine varan "kazaları" da beraberinde getirmiştir. Öyle ki Türkiye, maden kazaları sonucu yaşanan ölümlerde dünyada ilk sıradadır. İSİG Meclisi'nin açıklamasına göre, AKP'nin 21 yıllık iktidarı döneminde tam 1989 madenci "iş kazaları"nda kurban edilmiştir. ihmaller, alınmayan önlemler nedeniyle Zonguldak, Kozlu, Soma, Ermenek ve adını saymadığımız birçok yerde göçük, patlama ve yangın nedeniyle binlerce maden işçisi göz göre göre katledilmiştir.

Soma'da 2014 yılında yaşanan patlama sonucu 301 maden işçisi katledilirken, böyle büyük bir facianın ardından yasal olarak birtakım düzenlemeler yapılmışsa da hepsi kağıt üstünde kalmış ve kapitalistler yine bildiğini okuyarak Somalı maden işçisini ölümüne çalıştırmaya devam etmişlerdir.

Ayrıca sermaye rejimi de katilleri serbest bırakarak mükafatlandırmış, işçi avukatlarını ise farklı gerekçelerle tutuklayarak cezalandırmıştır.

"AŞAĞIDA ÖLÜM VAR, YUKARDA AÇLIK!"

Sermaye rejimi, madenci ölümlerine "kader" veya "fitrat" diyerek toplumun gözünde katliamları kanıtsatmaya çalışarak sorumluluklarından kaçarken bundan sonra da katliamların olabileceğini peşinen söylemektedir. Maden işçisini nesne yerine koyan kan emici kapitalistler üzerlerinde herhangi bir baskı görmedikleri müddetçe madenlerde yaşanan katliamların da sonu gelmeyecek. Maden işçilerini açlıkla terbiye ederek çaresiz bırakan sömürücü asalaklar, işçileri bile bile ölüm kuyularına inmelerine mecbur bırakmaktadır. Aşağıda ölümün yukarda ise açlığın olduğunu ifade eden bir maden işçisi, durumu tam olarak tanımlamaktadır. Fakat diğer yandan sermaye ve devletin maden ocaklarında yıllardır uyguladığı vahşi politikaların gerisinde işçilerin yaşadıklarına ses çıkartmaması gerçeği var. Bir işçinin dahi ölmemesi için işçilerin örgütlü davranması ve hesap sorma bilinciyle hareket etmesi gerekmektedir. İşçiler iş güvenliği önlemleri alınmadan ocağa inmeyi reddeden bir duruş sergileyebilirlerse eğer, ölümlerin de sonu gelecek, insanca çalışma ve yaşam koşulları da sağlanacaktır.

* Türkiye'de Özelleştirmeler ve Kömür Madenciligi: Soma'da Maden İşçisi Olmak- Mukaddes Esra Aysan - Sebiha Kablay

İEKK İstanbul'da buluşma gerçekleştirdi

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü yaklaşıyor. İşçi-Emekçi Kadın Komisyonları 25 Kasım öncesinde çalışmalarına başladı. İstanbul'da Esenyurt, Küçükçekmece ve Sarıgazi'de işçi-emekçi kadınlar bir araya geldi ve 25 Kasım planlamaları yaptı.

ESENYURT'TA İŞÇİ-EMEKLİLER BİR ARAYA GELDİ

İşçi ve emekçilerin bir araya geldiği kahvaltıda ilk olarak siyasal gündemler üzerine konuşuldu. Toplantıda, geçen hafta Mezopotamya Ajansı ve JİNNEWS' çalışanlarına yönelik yapılan ev baskınları, gözaltı ve tutuklama terörü ile TTB Başkanı Şebnem Korur Fincancı'nın iktidarın havuz medyası tarafında hedef göstermesinin ardından tutuklanması ve böylelikle baskı ortamı oluşturularak topluma gözdağı verilmek istendiğinin altı çizildi.

Ayrıca seçim süreci yaklaşırken burjuva düzen muhalefetinin basiretsizliği ile iktidar tarafından gerçekleştirilen tüm saldırılara sessiz kalınmasının bu saldırıların ortağı olduğu gerçeğini bir kez daha gösterdiği ifade edildi.

Ardından 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nün tarihçesi üzerine konuşuldu. Gitgide artan kadın cinayetleri, işçi ve emekçi kadınların üzerindeki sistematik baskı ve sömürü ifade edildi. Kadınların yaşadığı her türlü soruna karşı elde edilecek her kazanımı sorunun kaynağı kapitalist düzeni yıkmaya mücadelesinin dayanağına dönüştürmesi ve böylelikle kadınların

gerçek kurtuluşunun emeğin kurtuluşu ile mümkün olacağı vurgulandı.

Toplantıda, son dönemde gerçekleştirilen bir dizi kadın eyleminde kadın sorunu sınıfsal özünden kopartarak ve kadın-erkek arasında bir ayrıma dönüştürülerek sorunun kaynağı olan kapitalist düzeni hedef almak yerine, sorunun erkeklerin kendisinde olduğu algısı yaratılmaya çalışıldığı ifade edildi.

Kadınların kurtuluşunun erkek sınıf kardeşleriyle birlikte sermaye düzenine karşı mücadele etmekten geçtiğinin altı çizildi.

Son olarak, 20 Kasım günü, saat: 15.00'te Kadıköy'de (Beşiktaş İskelesi) "Şiddet, sömürü, baskı düzenine karşı emeğin kurtuluşu mücadelesine katıl" şiarıyla gerçekleştirilecek eyleme çağrı yapıldı.

KÜÇÜKÇEKMECE EKK'DEN 25 KASIM TOPLANTISI

Küçükçekmece Emekçi Kadın komisyonu 6 Kasım Pazar günü 25 Kasım gündemli toplantı gerçekleştirdi. Toplantı öncesi hep birlikte kahvaltı yapıldı.

Toplantıda öncelikle güncel gelişmeler değerlendirildi. Hayat pahalılığı ve zamların emekçi kadınlara yansımaları üzerine konuşuldu. Yaklaşan seçimler değerlendirildi. AKP-MHP iktidarının zorbalıkla iktidarını korumaya çalıştığı ifade edildi. Muhalefetin de özü itibari sermaye düzenine temsilcilik yapmak için uğraştığı, işçi ve emekçileri de bu politikalara yedeklemeye çalışıldığı tartışıldı. İktidarıyla, muhalefetiyle seçim politikalarında en çok emekçi kadınların hedef alındığı konuşuldu. Son olarak gündeme gelen türban tartışmaları üzerinde du-

ruldu. Bu tabloda işçi-emekçi kadınların 25 Kasım'da alanlarda olmasının önemi üzerinde duruldu.

Toplantıda İEKK'nin 20 Kasım'da Kadıköy'de gerçekleştireceği eylem üzerine planlamalar yapıldı. Ayrıca 25 Kasım'da Taksim'de gerçekleşecek eyleme de katılım çağrısı yapıldı.

SARIGAZI'DE KADIN BULUŞMASI

Sarıgazi İEKK "Şiddet, baskı, sömürü düzenine karşı emeğin kurtuluşu mücadelesine katıl" şiarıyla buluşma gerçekleştirdi.

Buluşma İEKK adına yapılan konuşma ile başladı. Konuşmada baskı ve sömürü düzenin sürdüğü, temel hak ve özgürlüklere saldırının farklı boyutlarıyla arttığı anlatıldı. Kadına yönelik şiddetin giderek arttığı, ancak kadınların baskılara rağmen mücadeleyi sürdürdüğü aktarıldı. Ardından, 25 Kasım'ın tarihçesi anlatılarak diktatörlüğe karşı direnen İranlı kadınların ve İran yoksul halklarının mücadelesi örnek verildi. Bu topraklarda da tek adam rejimi ve sermaye diktatörlüğüne karşı örgütlü mücadeleyi yükseltme çağrısı yapıldı. Buluşmada çocuk istismarından ataerkil kültüre, kadınların işyerinde yaşadıkları sömürü koşullarına dair canlı sohbetler yapıldı. Konuşmalar kadının kurtuluşu mücadelesinin emeğin kurtuluşu ve nihai olarak sosyalizmle mümkün olacağı vurgulanarak bitirildi.

Etkinliğin sonunda 20 Kasım'da Kadıköy'de yapılacak eylemin hazırlıkları için planlama yapıldı.

KIZIL BAYRAK / İSTANBUL

25 KASIM'DA ŞİDDETE, SÖMÜRÜYE, BASKIYA KARŞI ALANLARDA OLACAĞIZ!

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nü tüm işçi-emekçilere, ezilen halklara yönelik saldırıların arttığı, kadına yönelik şiddetin hız kesmeden devam ettiği bir süreçte karşıyoruz.

Baskı, yasak, sansür, gözaltı-tutuklama terörü ile toplumun mücadele eden, ses çıkartan tüm kesimleri teslim alınmaya çalışılıyor. Bu saldırılarla toplumsal muhalefetin en diri kesimi olan kadın hareketi de etkisiz hale getirilmek

İEKK'den eylem çağrısı

isteniyor. Ancak biz kadınlar sokaklarda olmaya devam ediyoruz. Bu 25 Kasım'da da şiddete, sömürüye, baskıya karşı alanlarda olacağız.

Hayat pahalılığı, zamlar, artan kiralar, işsizlik, kölece çalışma koşullarına boyun eğmiyoruz!

İstanbul Sözleşmesi'nden bir gecede çıkılmasına, kazanılmış haklarımıza göz dikilmesine sessiz kalmıyoruz!

Tek adam rejiminin kadın düşmanı

politikalarına, bizleri kuluçka makinesi gibi görenlere, hayatlarımıza istedikleri gibi müdahale edebileceklerini düşünenlere, kadına yönelik şiddete karşı örgütlü mücadelemizi büyütüyoruz!

25 Kasım'ı bizlere miras bırakan, Dominik'te diktatörlüğe karşı örgütlü mücadeleyi büyüten Mirabel Kardeşler mücadelemize ışık tutuyor. İran'da Mahsa Amini için sokakları terk etmeyenler, molla rejimine karşı kadın-erkek müca-

dele edenler gibi haklarımızdan, geleceğimize, özgürlüğümüzden, hayatlarımızdan vazgeçmiyoruz!

Şiddet, sömürü ve baskının son bulacağı bir düzenin ancak emeğin kurtuluşu mücadelesini büyütmeyle geçtiğini biliyoruz.

İşçi-Emekçi Kadın Komisyonları olarak başta işçi-emekçi kadınlar olmak üzere tüm işçi ve emekçileri emeğin kurtuluşu mücadelesini büyütme, 20 Kasım günü gerçekleştireceğimiz eyleme katılmaya davet ediyoruz.

Tarih: 20 Kasım (Pazar)

Saat: 15:00

Yer: Kadıköy (Beşiktaş İskelesi)

MEB-A101 protokolü: Çocuk işçi sömürüsü ve ucuz iş gücü

AKP-MHP iktidarı işçileri daha ucuzlaştırmak ve kapitalistlerin çıkarlarını korumak için bir dizi saldırıyı hayata geçiriyor. Kapitalistlerin çıkarlarını korumak için her yöntemi ve aracı kullanıyor. Eğitim alanında da kapitalist şirketlerle yapılan protokollerle meslek liseli öğrencileri ucuzlaştırıyor. Ayrıca öğrencilere emeğinin karşılığı olarak sadece asgari ücretin %30'u oranında ücret kamu kaynakları kullanılarak veriliyor. Böylelikle kapitalistlerin yararına uygulamalar hayata geçirilmiş oluyor.

Son iki yıl içinde meslek liselilerin ucuz iş gücü olarak kullanıldığına dair birçok veri gün yüzüne çıkmış durumda. Pandemi döneminin başından sonuna kadar meslek liseli öğrencilerin, okullar kapalıyken dahi atölyelerde maske ve dezenfektan üretimi gerçekleştirmesi bunun en göze çarpan örneğidir. Ayrıca son dönemde ekmek fabrikalarında ve okullara yapılacak kütüphanelerin malzemelerinin (masa, dolap, sandalye vb.) yapımında öğrencilerin çalıştırılması çocuk işçiliğinin getirildiği noktayı gözler önüne sermektedir.

6 Ekim 2022 tarihinde MEB ve A101 kapitalisti arasında imzalanan protokol

bu açıdan yeni bir gelişmedir ve bu örneklerin en güncel halidir. MEB ve A101 kapitalisti arasında imzalanan protokole göre: "Mesleki Eğitim Merkezi'ne (MESEM) kayıtlı öğrenciler, okulda olmaları gereken gün ve saatlerde A101 marketlerinde gidip çalışacak. Ayrıca öğrenciler hafatnın dört günü marketlerde çalıştırılırken sadece bir gün okulda eğitim alacaklar. MEB tarafından çıkar öğrencilere asgari ücretin yüzde 30'u, kalfa öğrencilere ise asgari ücretin yüzde 50'si oranında ödeme yapılacak. Ayrıca A101 marketlerinde çalışan yetişkinlerin bir kısmı da MESEM'de gösterilecek ve as-

gari ücretin yarısı tutarında bir para bu çalışanlara MEB tarafından ödenecek."

İmzalanan protokol AKP-MHP iktidarının ve bakanlıkların kapitalist şirketleri korumak ve ucuz işçiliği yaygınlaştırmak için attığı yeni adımlardan yalnızca biridir. Ekonomik krizin derinleşen etkisinde altında kapitalist şirketlerin üzerindeki yükler hafifletilirken, krizin ağır faturası işçi, emekçi ve gençlerin omuzlarına bindirilmektedir. Bu protokol de krizin faturasının emekçilere ödetilmesinin yeni bir örneğidir sadece. Bu kapsamda MESEM aracılığıyla çalışan yetişkinler asgari ücretin yarı ücretine, MESEM'e

kayıtlı öğrenciler de asgari ücretin %30'u oranında ücrete çocuk işçi olarak çalıştırılacaktır.

Yapılan bu protokoller ve anlaşmalar, her 12 Haziran'da "Çocuk İşçiliği ile Mücadele Günü"nde çocuk işçiliği yasaklayacaklarını dillendiren kapitalist düzenin temsilcilerinin açıklamalarının birer yalan ibaret olduğunu ve emekçileri kandırmak amaçlı olduğu açıktır.

Zira kapitalist şirketlerin kârını düşenler, şirketlerin mali yükünü kamu kaynakları aracılığıyla hafifletenler, yapılan protokollerle hem kendi iktidarlarını hem de kapitalist düzenin devamlılığını sağlamak istemektedirler. Kendi iktidarının devamlılığını düşünenler öğrencilerin geleceğini düşünmezler. Hatta yaptıkları protokollerle geleceklerini ve emeklerini gasp ederler.

Öğrencileri çocuk işçi olarak çalıştıran, işçileri ise sefalet ücretine mahkum edenlerin bu saldırılarına sessiz kalınmaz.

Çocuk işçiliği yaygınlaştıran ve milyonlarca işçinin emeğinin karşılığını vermeyen kapitalist düzene ve onların efendilerine karşı örgütlü mücadeleyi yükseltmek dışında bir yol yoktur.

Milli Eğitim Bakanlığı okullara "Sınıf risk Haritası Yönergesi" gönderdi. Söz konusu harita yönergesinin sınıf/rehber öğretmenleri tarafından doldurulacağı ve öğrencilerin "risk gruplarında yer alma durumlarını belirlemeye" yönelik olduğu belirtildi. Söz konusu harita yönergesinde toplanmak istenilen veriler ise anne-babası ayrı yaşayan, sevgi evlerinde kalan, ailesinde ruhsal hastalık bulunan, ailesinde cezai hükmü olan, ruhsal hastalığı bulunan ve ailesi mevsimlik işçi olan vb. şekilde tasnifleniyor.

Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (Eğitim Sen), "MEB, Okullara Gönderdiği 'Sınıf Risk Haritası Yönergesi' ile Öğrencileri Fişlemekten Vazgeçmelidir!" başlığı ile yayınladığı açıklamada, konunun birçok yönüne dikkat çekerek şunları ifade etti: "Öğrenciler hakkında sınıf risk haritasında toplanması istenen verilerin tamamı 6698 sayılı Kişisel Verileri Koruma Kanunu kapsamında kişisel veridir ve bazılarının özel nitelikli kişisel veri olması nedeniyle yapılan işlem devlet

MEB'den öğrencileri fişleme hamlesi

eliyle öğrencilerin fişlenmesi anlamına gelmektedir. Bu durumda öğrencilerin ve velilerin rızası olmaksızın, kişisel ve özel nitelikli kişisel verilerin bu şekilde toplanması, bunun için sınıf ve rehber öğretmenlerin görevlendirilmesi hukuka aykırıdır ve suçtur."

MEB'in sicili öğrencileri ve eğitim emekçilerini fişleme bakımından zaten bir hayli kabarık. MEB benzer uygulamaları zaman zaman çeşitli bahanelerle hayata geçirmeye çalıştı. Örneğin 2006 yılında okullardaki rehber öğretmenlere gönderilen gizli bir yazıyla "şiddete karışan öğrencilerin" çetelesinin tutulması istenmişti. 2013 yılında da benzer bir uygulama hayata geçirilmek istendi. Öğretmenlere öğrenci ve velilere anket yapması yönündeki uygulama, sendikaların mahkemeye başvurması ile "özel hayatın ihlali" gerekçesiyle iptal ettiril-

mişti. 2014 yılında ise bir başka skandala imza atan MEB, müfettişler aracılığıyla çeşitli illerde gezilen okullardaki öğrenci ve velilerin yazılı ifadeleri alınarak okullarda siyasi propaganda ve hükümet eleştirisi yapıp yapılmadığı gibi sorular sormuştu.

Yıllardır öğretmenlerin nasıl fişlendiğini 2016 yılındaki KHK sürecinde daha açık olarak görüldü. İktidar yanlısı Eğitim Bir Sen'e üye olmayan öğretmenlere idari kadrolarda yer verilmemesi, ortaya çıkan belgelerde mülakat değerlendirmelerinde öğretmenler için "Kesinlikle değerlendirilmemeli. Alevi Militan biri....Her şekilde engellenmesi gereken biri, ulusalcı...kesinlikle değerlendirilmemeli, ...milliyetçi kesinlikle değerlendirilmemeli,....dengesiz tutarsız kesinlikle değerlendirilmemeli, ...çok tehlikeli kesinlikle değerlendirilmemeli"

gibi notların düşüldüğünü, Eğitim Bir Sen sendikasına üye olan öğretmenler içinse "...üyemiz...kesinlikle değerlendirilmeli" şeklinde fişlemelerin yapıldığı açığa çıkmıştı.

Öğrencileri ailelerinin durumuna göre potansiyel suçlu olarak görmek ve dışlamak bu düzene karakterine uygun düşen bir uygulamadır. Küçük yaşlardaki bir çocuğu suça sürükleyen nedenlere dönüp bakılması gerekmektedir. Bu nedenlere baktığımızda da düzenin yarattığı sorunların topluma yansımaları görüyoruz. Kısacası MEB, bu uygulamalarla sorunun kaynağı ve nedenleriyle değil yalnızca sonuçla ilgileniyor. Bu durumda okullarda yaşanan sorunlar da çözülmeden orta yerde duruyor. Ki ailelerde dolayısıyla çocuklarda görülen yozlaşma, şiddet eğilimi ve "suç" işleme potansiyelini var eden bu düzenden bu sorunları çözmesi de beklenemez.

M. NEVRA

Susurluk karanlığı sürüyor...

Türk sermaye devletinin yüz yıllık tarihi aynı zamanda kirli ilişkilerin tarihidir. Tarihte yaşananlara bakmak bugünü anlamak açısından önem taşır. Devlet-mafya-çete ilişkileri, uyuşturucu, faili meçhul cinayetler, kara para aklama, rant ve talan Türkiye tarihinin belli dönemlerinde ayyuka çıkmış ve çoğu zamansa örtülü şekilde yürütülmüştür.

Kirli ilişkileri milyonların gözünde ortalığa saçan "Susurluk kazası"nın üzerinden 26 yıl geçse de devletin mafyatik yapısı korunuyor. Bugün rant kavgası sonucu ortaya çıkan mafya şefi Sedat Peker'in ifşaatları, Kürt halkına yönelik yürütülen kirli savaş, devrimcilere yönelik kaçırma, infaz, gözaltında kaybetme ve işkence, bakanların mafyatik ilişkileri devletin yapısındaki kirliliklerin korunarak devam ettiğinin kanıtı niteliğindedir.

***

3 Kasım 1996'da meydana gelen kazada bir Mercedes'ten çıkan isimler devletin kirli ilişkilerini ortaya sermişti. Mercedes'te Abdullah Çatlı, Sedat Bucak, Hüseyin Kocadağ ve Gonca Us bulunuyordu. Tetikçi ve mafya şefi Abdullah Çatlı'nın üzerinden Mehmet Özbay adına düzenlenmiş kimlik çıktı. Arabada bulunanlardan Hüseyin Kocadağ eski İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı, Sedat Bucak DYP Şanlıurfa Milletvekili ve bölgenin korucubaşı ve Abdullah Çatlı'nın sevgilisi Gonca Us ise dönemin mankenlerinden biriydi. Aracın bagajında uzun namlulu silahlar, çanta dolusu dolarlar

ve uyuşturucu çıktı. Sedat Bucak dışında geri kalanların öldüğü kazanın ardından toplumda yükselen tepkiyle birlikte "Sürekli aydınlık için bir dakikalık karanlık" eylemleri gerçekleştirildi.

Kaza ile birlikte beyaz toroslar, gözaltında kaybetmeler, işkenceler, faili meçhuller ve katliamlarla anılan '90'lı yıllarda yaşanan karanlığın faileri de böylece açığa çıkmıştı. O dönemde Kürt hareketinin gelişimi, Türkiye işçi sınıfının kitlesel eylemleri, ilerici-devrimci hareketin toparlanması gibi gelişmeler üzerine devlet, çetelerini organize şekilde sokağa salmıştı. 1993-95 yılları arasında yalnızca

Kürdistan'da 17 bin insanın faili meçhul olarak katledilmesi yaşanan karanlığın koyuluğunu gösteriyor. Katliamları gerçekleştirenler saklanarak veyahut yasalarla korundu, korunmaya devam ediyor. Bugünkü burjuva devletin temsilcisi gerici-faşist rejim de dün Susurluk'ta açığa çıkan çete-mafya-uyuşturucu düzeninin devamıdır.

***

Burjuva devlet düzeninin ekonomik ve siyasi krizleri yönetebilmesinin bir yöntemi de korku imparatorluğu yaratılmasıdır. Kriz içerisinde debelenen ge-

rici-faşist iktidar rejimini korumak için mafya ve çetelerle iş birliğini sürdürecektir.

Susurluk'tan önce yaşanan '38 Der-sim Katliamı, 6-7 Eylül, Sivas, Maraş, Çorum ve onlarca katliamın hesabı sorulamadığı için bugün Roboski, Ankara ve Suroç yaşandı. Katliamların faili burjuva devlet, tüm aygıtları ile parçalanıp atılmadığı sürece mafyatik ilişkilerle ya da IŞİD gibi çeteler eliyle bu koyu karanlık sürecektir. Unutulmamalıdır ki, bugünkü "çürümüşlük ve kokuşmuşluk tablosunun gerisinde bir sınıf egemenliği durmaktadır. Çürüyen ve kokuşan bu sınıfın, tekeli burjuvazinin egemenliğidir. Her türlü pisliğin kaynağı bizzat bu sınıfın kendisidir. Şu açık bir gerçektir ki, bu sınıfın karşısına bu sınıfı alt edebilme yeteneğine sahip bir başka sınıf çıkarılmadığı koşullarda, düzen ortaya saçılan pisliklerinin üzerini örtmekte fazla güçlük çekmeyecektir. Tüm ezilenlerin mücadelesine önderlik edebilme yeteneğine sahip biricik güç olarak işçi sınıfı iktidar mücadelesi alanına çıkarılmadığı sürece, tüm çürümüşlüğüne ve kokuşmuşluğuna rağmen, sermaye düzeni egemenliğini sürdürmeyi başarabilecektir. Fakat düzenin bu kadar kokuştugu, devletin bu denli çürüdüğü ve adı bir suç çetesine dönüştüğü bir durumda, böyle bir karşı gücü yaratmak her zamankinden daha çok olanaklıdır." (EKİM, Çürüyen düzen çeteleşen devlet, Sayı: 156, 1 Kasım 1996)

K. DÜŞGÖR

işçi ve emekçilerin yaşamını adeta zindana çeviren, hakları bir bir gasp eden sermaye iktidarı her geçen gün kendi sonunu hazırlamaya devam ediyor. Gerici-faşist sermaye iktidarı, uyguladığı sermaye yanlısı politikalarla işçi ve emekçileri açlık, yoksulluk ve işsizliğe mahkum ederken, tüm bu sorunları ve gerçekleri dile getiren devrimci ve ilerici güçlere yönelik baskı ve zorbalığını da tırmandırıyor.

Bu baskı ve zorbalığın bir ayağı da sosyal medyaya kelepçe vurmak demek olan "Sansür Yasası"dır. Geçtiğimiz günlerde mecliste geçen ve Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren bu saldırının asıl hedefi bellidir. Tek ba-

"Sansür yasası" da sökmeyecek!

şına bu yasanın 29. maddesi bile yasanın neyi ve kimleri hedeflediğini en açık biçimde gösteriyor. "Yalan haber" adı altında işçi ve emekçilerin güncel gelişmeleri takip etmesi, gelişmeler üzerine yorumlarda bulunması ve bilgi alış-verişi yapmaları engellenmeye çalışılıyor. Aslında bir yerde kendi yalanlarını perdelemeye çalışıyorlar.

AKP Maraş Milletvekili Ahmet Özdemir "sansür yasası"nın mecliste savunurken "Amerikalı ilgililerle bu yasayı,

özellikle 29. maddeyi konuştuk" diyerek kime ve neye hizmet ettiklerini açıkça itiraf etmiştir. Ayrıca "bu yasa tüm dünyaya örnek olacak" diyerek başka kapitalist ülkelere de kendince "akıl" veren Özdemir, ABD'li yetkilinin kendi ülkesindeki yasayla aynı olduğunu yalanını da dile getirerek yalanda sınır tanımadığını da göstermiştir.

Sermaye iktidarıları bugüne kadar devrimci ve ilerici güçlerin seslerini susturmak ve boğmak için sayısız yasa çıkardı. Takriri Sükûn, OHAL, PVSK vb.

gibi yasalar bunların bazıları... Ama akıllarına gelmeyen ya da geldiği halde bir şey yapamayacaklarını bildikleri bir şey var: Sınıf mücadelesinin kendi yasaları... Bu yasanın önünde hiçbir güç duramaz.

Ne kadar yasa çıkarırlarsa çıkarsınlar, üretim aracı üzerindeki özel mülkiyet ve bundan doğan sömürü sistemi var olduğu sürece hem özel mülkiyete hem de sömürü düzenine karşı mücadele hep var olacaktır. Ve bu mücadeleyi hiçbir yasa ve yasak durduramayacaktır. Bu nedenle tüm bu çabaları nfiledir. Dolayısıyla ezilenlerin gazabından kurtulamayacak, yalanların üzerini örtmeyecek ve gerçeklerden kaçamayacaklardır.

ANKARA'DAN BİR SINIF DEVRİMCİSİ

TKİP üyesi, komünist işçi Alaattin Karadağ'ı
katledilişinin 13. yılında saygıyla anıyoruz...

Devrimciler ölmez,

devrim davası yenilmezdir!